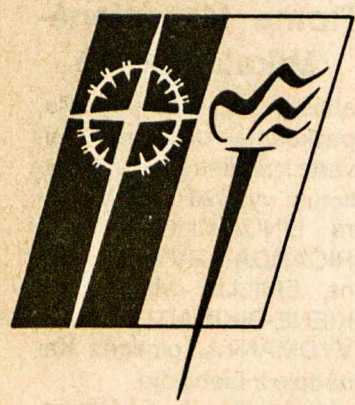

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 13 (1936) 1987 KOVAS-MARCH 24

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Kūrėjai ir pinigai

Kiekviena gyvatinga visuomenė yra kūrybiška. Tačiau jos kūrybiškumas reiškiasi per atskirus asmenis. Kolektyvas kaip toks nėra kūrėjas. Jis yra ta masė, kuri gyvena paskirų asmenų kūrybiškumu. Tiesa, kai kurios dainos, melodijos, eilėraščiai tampa kolektyvo išraiška, bet ji būna sukurta paskirų asmenų, gyvenančių kolektyvo mintimis, nuotaikomis. Jų lūpomis prabyla visas kolektyvas. Lietuviškoji visuomenė, kuri irgi yra tam tikras asmenų kolektyvas, randa išraišką savo tautos poezijoje, beletristikoje, muzikoje, dailėje ir t.t. Skaitai, pavyzdžiui, Bernardą Brazdžionį ir aiškiai jauti, kad jis kalba tarytum mano vardu. Jo žodžiai tokie savi, jo mintys paimtos tarytum iš tavo širdies, jo nuotaika tokia artima. Dar daugiau – kūrėjas išreiškia ne tik savo visuomenės, savo tautos sielvartus, siekius, patyrimus, liūdesį, džiaugsmą, bet ir kelia tą visuomenę aukštesnėn dvasine prasme. Jis skatina savo visuomenės žmones giliau jausti, mąstyti plačiau ir toliau matyti, siekti aukštesnio gyvenimo, kuriame švytėtų prasmingesnė šviesa.

KŪRĖJŲ įtaką labai jaučiame ypatingai išeivijos gyvenime. Galime džiaugtis, kad iki šiol savų kūrėjų nestokojome. Išvaizduokime betgi, mūsų išeivija vieną dieną netenka visų savo kūrėjų – poetų, rašytojų, muzikų, dailininkų, dainininkų, aktorių... Koks nykus būtų gyvenimas, kokia skurdi būtų mūsų visuomenė, kokia tamsi būtų visų mūsų buitis! Dabar, turėdami visą eilę įvairių kūrėjų, kartais jų per daug nevertiname, netgi papeikiame, pakritikuojame, nes neįsivaiciame į aną tamsią situaciją, kurioje mūsų tauta buvo priešaušriniais laikais, kai reikėjo sakyti "anei rašto, anei druko mums turėt neduoda, tegul bus Lietuva ir tamsi, ir juoda". Tai prisimindami, turėtume labiau vertinti savo kūrėjus ypatingai išeivijoje, kur sąlygos kūrybai yra sunkios. Kai kūrybingas žmogus visą savo energiją atiduoda įmonei, įstaigai ar profesijai, – kūrybai nieko nelieka. Jau ne vienas kūrėjas tokiose sąlygose tapo tikrai paprastu darbininku, pasitarė, – tūtim kūrėba arba visai nuo jos nutoldamas. Visa laimė, kad mūsų kūrėjų dauguma neužvo priverstinės išeivijos sąlygose ir dvasiniais lobiais maitina savo visuomenę.

VISUOMENĖ paprastai daug reikalauja iš kūrėjų, bet mažai jiems teduoda. Pavyzdžiui, mūsų kūrėjų knygos šiuo metu ne vienu atveju mažai tepajuda nuo lentynų. Tai kūryba, skirta saviesiems, tačiau tie savi mažai ją domisi. Tiesa, yra išimčių – kai kurie kūrėjai, turį daugiau magnetizmo, pasiekia gana plačią visuomenę, bet daugeliui kūrėjų savoji visuomenė tėra silpna atrama. Kūrėjas iš savo visuomenės laukia ne tik gero žodžio, įvertinimo, bet ir finansinės paramos. Pastarosios premijų pavidalu teko gana ilgai laukti. Pradžioje reikėjo pasitenkinti tikrai viena kita premija, o dabar jų yra visa eilė. Šioje srityje ypač pasižymėjo JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros taryba. Jau septyni metai jiniai skiria gana stambias premijas, kurių tikslas – ne tik finansškai paremti kūrėjus, bet ir atkreipti visuomenės dėmesį į juos, paskatinti kūrėjus kurti, o visuomenę – jais domėtis bei vertinti. Kai visuomenė eina drauge su savo kūrėjais, pastariesiems ir pinigų klausimas lengviau sprendžiasi, ir kūryba klesti. Linkėtina minėti kultūros tarybai ta linkme ir toliau eiti, t.y. artinti kūrėjus su visuomene, nes vieni kitiems yra reikalingi. Viena suartėjimo forma yra jau kasmet rengiama premijų šventė, kurioje susitinka visuomenė su savo kūrėjais. Prie minimo suartėjimo prisideda poezijos dienos, literatūros vakarai, koncertai ir kiti panašūs renginiai. Juos reikėtų stiprinti, kelti jų lygį, kad jų neužgožtų vien pramoginiai balia, pasižymintys linksnumu, bet stokojantys kultūrinio turinio.

KANADOS ĮVYKIAI

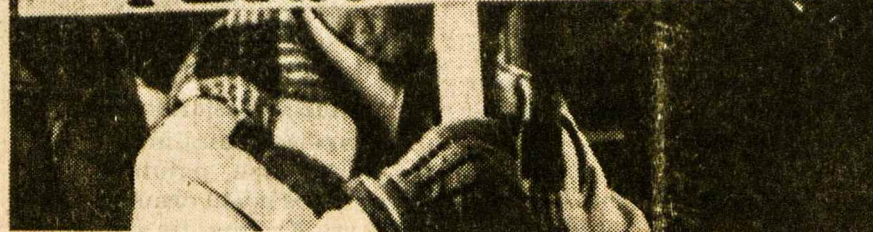
Nusikaltusieji bus teisiami Kanadoje

Kanadiečių dauguma teigiamai sutiko teisingumo ministro R. Hnatyshno paskelbtą teisę J. Deschenes komisijos pranešimą ir vyriausybės padarytus sprendimus. Šilčiausiai buvo sutiktas nutarimas pakeisti kriminalinį Kanados kodeksą ir įtariamus karo nusikaltėlius teisinti Kanadoje, vadovaujantis jos teisingumo principais. Tokiem teismams komisija siūlo 20 karo nusikaltimais įtariamų asmenų, kurių pavardės nebuvo paskelbtos. Žydų grupės reikalauja skubaus įstatymų pakeitimo ir teismų pradžios. Tokiems teismams pritaria net ir JAV piliečiai iš R. Europos, kaip pvz. Rasa Razgaitienė, nusivylę OSI institucija, kuri iš apkaltintų asmenų stengiasi atimti pilietybę ir juos atiduoti teismams Sovietų Sąjungoje, Jugoslavijoje, Izraelyje. Didesnio teisingumo tokie asmenys susilauktų amerikietiškuose teismuose. Pavyzdžiui Amerikai dabar gali taipti Kanada, karo nusikaltimais apkaltintus asme-

nis žadanti teisti savuose teismuose.

Problema gali sudaryti toks Kanados įstatymų pakeitimas, kuris čia leistų teisti visus karo nusikaltėlius, ne vien tik nacius. Dėl to jau įvyko konservatorių parlamento W. Lesicko susikirtimas su S. Wiesenthalio centro atstovu S. Littmanu. W. Lesickas, gindamas žydų dažnai puolamus ukrainiečius, pareiškė, kad Stalino holokaustas 1932-33 m. Ukrainoje badu numarino apie šešis milijonus ukrainiečių ir kad tam sovietiniam holokaustui tada vadovavo paties Stalino pasirinktas Lazaras Kaganovičius, žydų kilmės pramonės ministeris. Pasak W. Lesicko, ukrainiečiai nuo tautųdubės yra nemažiau nukentėję už žydus. Šią savo pastabą W. Lesickas, susilaukęs aštrių priekaištų, vėliau atšaukė parlamente ir atsiprašė palietusiuosius. Ukrainiečiai džiugiai sutiko teisę J. Deschenes komisijos paskelbtą divizionų "Galicija" išteisinimą. Ši ukrainiečių divizija vo-

IN LITHUANIA FIRST CAME THE SONG THEN CAME THE CHAINS NOW THERE ARE ONLY TEARS AND SILENCE

Šis plakatas buvo ryškiai matomas demonstracijoje prieš Raudonosios armijos chorą, kuris, lankydamsis Toronte, atstovavo sovietinei kariuomenei (visi choristai buvo uniformuoti). Angliškas plakato įrašas skelbė: "Lietuvoje pirmiausia atėjo daina, po jos – grandinės, o dabar ten tik ašaros ir tylą". Tuo būdu primenama, kokių būdu ateina grėsmė kraštui iš Sovietų Sąjungos

Nuotr. St. Dabkaus

Vasario šešioliktoji Argentinoje

Lietuvai išlaisvinti komiteto pareiškimą paskelbė didžioji spauda • Išpūdinga minėjimo programa

Ryšių su Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktimi Lietuvai išlaisvinti komitetas Argentinoje paruošė specialų, gana platų pareiškimą, kurį išspausdino didieji laikraščiai, paskelbė radijas ir televizija. Pareiškimas, pasirašytas LIKAR pirmininko Aleksandro A. Mičiūdo ir sekretoriaus Antano Jasučio, buvo pasiųstas Argentinos vyriausybei, ministerijoms, parlamentonariams, įtakingiems politikams. Žinių agentūros TELAM ir DYN minėtą pareiškimą išsiuntinėjo visiem laikraščiam, radijo ir televizijos tarnybom. Jį išspausdino Buenos Aires dienraščiai: "Clarín", "La Prensa", "La Nación", "Cronica", "Nueva Provincia". Vieni spausdino išties tekstą, kiti – ištraukas. "Radio del Plata" programoje žymus žurnalistas Carlos Varela perskaitė visą pareiškimo tekstą, pridėdamas jautrius savo komentarus, primindamas ir VLIKo

kiečių pusėje kovojo prieš Sovietų Sąjungą ir žydų buvo kaltinama karo nusikaltimais. Jie į kaltinamųjų sąrašus buvo įtraukę Kanadoje dabar gyvenančius "Galicijos" karininkus. Komisija pareiškė, kad "Galicijos" divizija kovėsi bei fronto linijose, jos nariai nei žydų, nei kitų gyventojų nežudė.

Teisingumo ministeris R. Hnatyshyn pareiškė parlamentui, kad jo asistentas viceministeris William Hobson paskirtas vadovauti grupei, kuri tyrinėti įtariamus nusikaltėlius. Visų pirma ji tyrinė turimą medžiagą apie tuos 20 asmenų, išskirtų Deschenes komisijos, įješkos papildomos medžiagos Rytų Europos kraštuose kai kuriais atvejais. Kas yra tie 20 įtariamųjų, jie (įtariamieji) žino.

Visų karo nusikaltėlių teisimas Kanadoje gali tapti nesibaigiančia našta jos vyriausybei, jeigu bus surasta čia gyvenančių kitų tautų karo nusikaltėlių. Teismo gali būti pareikalauta karo žiaurumais pasižymėjusiems japonams, sovietiniams lenkų karininkų žudikams Katyne, ukrainiečių badu mariniams asmenims. Nusikaltėlių turėjo ir Korėjos karas. Jų taipgi netrūko Vietname, Kambodijoje, Laose, Sovietų Sąjungos okupu-

pareiškimą, pasirašytą jo pirm dr. K. Robelio. Tautos fondo pirm. J. Giedraičio ir Tautos fondo garbės pirm. prel. J. Balkūno.

Pareiškimo tekstas

Minėtame LIKAR pareiškime sakoma: "Mes, Argentinoje gyvenę lietuviai, šiuo pareiškimu kartojame kaltinimus Sovietų Sąjungai, didžiausiam žmogaus teisių pažeidėjai pasaulyje, smerkdami jos imperializmą. Po 1918 m. vasario 16 d. mūsų protėvių tėvynė Lietuva įstojo į Tautų Sąjungą kaip pilnateisė narė, o Argentinoje buvo viena iš pirmųjų valstybių, kuri pripažino Lietuvą 'de jure' 1921 m. kovo 14 d. Vėliau, po apgaulingos Molotovo-Ribbentropo sutarties, sovietinė armija okupavo Lietuvą ir prievartai įjungė į Sovietų Sąjungą... Tokiu nežmonišku elgesiu sovietai sulaužė neapčiuopiamą bei taikos sutartį su Lietuva, pasirašytą 1920 m. ir patvirtintą 1925 m. Todėl šiandien šio krašto lietuviai ir jų palikuonys – Argentinos piliečiai, prisimindami giliai prasmingą Vasario 16 reikšmę, smerkiame sovietinę Lietuvos okupaciją, ten vykdomą tautųdystę, sistematišką lietuvių rusinimą, laisvės suvaržymus, lietuvių patriotų bei disidentų kalinimą, religijos persekiojimą, kunigų suimimą, šventovių uždarymą, Vilniaus katedros pavertimą meno galerija... Kreipiamės į Argentinos vyriausybę ir visuomenę, prašydami moralinės paramos rezistencinei lietuvių tautos veiklai, kad Lietuva vėl taptų laisva bei nepriklausoma."

Prie šio pareiškimo teksto buvo pridėtas Lietuvos kalinių sąrašas, kurį taip pat paskelbė Argentinos spauda. Jame suminėti šie lietuviai kaliniai, laikomi sovietiniuose lageriuose: kun. A. Svarinskas, kun. S. Tamkevičius, kun. J. K. Matulionis, G. Iešmantas, L. Dambrauskas, V. Lapienis, V. Petkus, V. Skudis, B. Gajauskas, A. Terleckas, P. Pečiūnas, A. Statkevičius.

Katedroje

Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos taryba – ALOST Vasario 16 paminėjo vasario 22, sekmadienį. Santo Domingo katedroje Mišias atnašavo mons. Roberto Toledo ir kun. Augustinas Steig-

vilas, MIC, skaitymus atliko Z. Juknevičius. Jaunimas, pasipuošęs tautiniais drabužiais, įnešė gėlių vainiką ir stovėjo garbės sargyboje prie altoriaus su Lietuvos ir Argentinos vėliavomis. Giedėjo Šv. Cecilijos choras, vad. Antano Mikučionio. Vargonavo Eleonora Mikučionienė. Mons. R. Toledo savo pamokslu priminė Lietuvos kančias sovietinėje okupacijoje.

Po pamaldų kunigai, jaunimas ir visi dalyviai žygiavo iki Plaza del Mayo aikštės. Ten prie Laisvės paminklo padėjo gėlių vainiką Lietuvių centro pirm. Juozas Pulikas ir ALOST tarybos pirm. Raulas Stalioraitis. Pastarasis pasakė atitinkamą kalbą ispaniškai.

Programa salėje

Vakare, lietuvių parapijos salėje buvo surengtas pagrindinis minėjimas. Jam vadovavo Danielė Rastauskaitė ir Adrian Ferrer. Jaunimui įnešus Argentinos ir Lietuvos vėliavas, visi sugiedo himnus. Jautrų žodį tarė ispaniškai R. Stalioraitis, lietuviškai – Silvija Ruplėnaitė, ispaniškai – Zuzana Juknaitė. Buvo perskaityti sveikinimai, gauti iš Argentinos vyriausybės, Lanus miesto burmistro (jo žmona – lietuvaitė), vidaus reikalų ministerijos, latvių ir estų.

Meninę dalį atliko Mindaugo tautinių šokių ir dainos grupė, ką tik grįžusi iš gastrolų Brazilijoje. Jai vadovauja Jurgis Persico-Bukauskas, tartinamas orkestro vadovo Aleksandro Šaulio, koordinatoriaus Liudo Lemberio. Mindaugo grupė visus žavėjo savo tautiniais šokiais ir dainomis. Meninė programa buvo baigta daina "Lietuva brangi", visiems kartu dainuojant.

Buvo priimta ir atitinkama rezoliucija, kurią perskaitė Z. Juknevičius.

Šventės aprašymas buvo išspausdintas dienraščiuose "La Prensa" ir "La Nación". Pastaba. "TŽ" 1986 m. 47 nr. aprašyme apie Argentinos lietuvių veiklą įvyko spaudos klaida. Turėjo būti: "Ekskursijos vadovu buvo vienintelis šiame krašte komunistų organizacijos lietuvių ratelio pirmininkas".

Korespondentas

Pasaulio įvykiai

M. GORBAČIOVO PRADĖTOS REFORMOS PALIETĖ VISAS sovietinio bloko šalis, neturinčias jokios jungties, išskyrus Maskvos užkrautą komunizmą. M. Gorbačiovo pastangas šiltai sutiko Lenkija ir Vengrija, šalčiau – Čekoslovakija ir Bulgarija, šaltai – Rumunija ir R. Vokietija. Humoristiškai M. Gorbačiovas pradėdamas lyginti su A. Dubėku, o jo reformos su Prachos pavasariu 1968 m., kurį nutraukė Varšuvos sąjungos kariuomenės dalinių įsiveržimas Čekoslovakijon. Humoristai dabar šaiposi, kad Varšuvos sąjungos daliniams ko gero teks gelbėti pačią Sovietų Sąjungą nuo Maskvos pavasario. Čekoslovakijoje M. Gorbačiovo reformos buvo sutiktos beveik visiškai tyla iki š. m. sausio pabaigos. Vietinė kompartija netgi cenzūrodavo iš Maskvos gaunamas M. Gorba-

čiovo kalbas, neišleisdavo kai kurių "Pravdos" laidų. Reformų kryptimi pajudėta tik prieš porą savaičių, kai paaikšėjo balandžio pradžioje planuojamas M. Gorbačiovo apsilankymas Prahoje. Tada prezidentas ir kompartijos vadas G. Husakas pareiškė viešą pritarimą M. Gorbačiovo pastangoms suteikti daugiau atvirumo, demokratijos, laisvės ekonomijos reikaluose. Iš pareigų buvo atleistas Čekijos premjeras J. Korčakas, ilgametis centrinio kompartijos komiteto prezidiumo narys. Jį pakeitė ligšiolinis Čekijos vicepremjeras L. Adamecas, seniai reikalaujantis ekonominių reformų. Naujais kompartijos sekretoriais buvo paskelbti du kiti reformų šalininkai – profsąjungų vadovas K. Hofmanas ir Čekoslovakijos ambasadorius Maskvoje M. Zavadilas.

Leido demonstruoti

Spaudoje nuskambėjo pranešimas iš Budapešto, kad ten po daugiau kaip 30 metų buvo leista 2.000 dalyvių susilaikyti demonstracijai, kuriai vadovavo neoficialaus demokratinio sąjūdžio narys ir buvęs uždaryto žurnalo "Demokrata" red. Georgijus Gadas. Oficialiai demonstracija buvo susieta su vengrų riaušėmis 1848 m. prieš Austrijos valdžią, tačiau demonstrantai ir kalbėtojai reikalavo laisvės, demokratijos bei tautinės nepriklausomybės dabartinėje Vengrijai. 1848 m. revoliucija vengrams primena tautos sukilimą prieš Maskvą 1956 m. Tada jį numalšino N. Chruščiovo atsiųsti sovietų tankai, o 1848 m. revoliuciją Austrijai padėjo užgniaužti carinės Rusijos parūpinta parama. Pernai demonstrantų lazdomis ir ašarinėmis dujomis išsklaidė milicininkai o šiemet jie tik tvarkė eismą ir kalbas bandė nutildyti per garsintuvus skambančiais maršais. Demonstrantai entuziastiškai sutiko kalbėtoją pamintą Vengrijos premjerą 1956 m. sukilime Imrą Nagį, sušaudytą sovietinių okupantų.

Streikų banga

Streikais visoje Jugoslavijoje buvo sutiktas premjero B. Mikulico vyriausybės nutarimas užšaldyti atlyginimus

Šiame numeryje:

Kūrėjai ir pinigai

Mūsų visuomenė reikalinga kūrėjų, kūrėjai – visuomenės

Vasario šešioliktoji Argentinoje

Plačiai nuskambėjo pareiškimas apie Lietuvos okupaciją

Sovietinio kalinio atsiminimai

Vlado Lapienio susitikimas su įvairiais žmonėmis

Lietuva rusų ir lenkų spaudoje

Aktualieji lietuvių klausimai rusų ir lenkų akimis

Tragiškas Mazosios Lietuvos likimas

Išsteigtas fondas dokumentinei medžiagai išleisti

Lietuviai – Sovietų Sąjungos kaliniai

Vieni jau paleisti, kiti tardomi, o Sadūnaitė slepiasi

Paskaitų serija "Krikščionybė Lietuvoje"

Dr. A. Budreckio paskaita apie senovės lietuvių tikėjimą

Lietuvos krikščionybės suaktyvėjimas

Centrinio vykdomojo komiteto pirmininko pranešimas

Poetas Brazdžionis – laureatas

JAV Lietuvių bendruomenės kultūros tarybos premija

"Išėjęs negrįžti"

Rašytoja Alė Rūta apie Mariaus Katiliškio kūryba

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, mėnė – \$25, garbės – \$30
(Amerikoj – JAV doleriais). Pavieniai numeriai – 50 ct.
Adresų keitimo reikalui kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją
Skelbimai nuolatiniams numeriams priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$22.00 per year, \$12.00 per 6 months. Deadline for advertisements – Thursday. Second class mail registration number 0509.
U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 1195 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Profesionalų ir verslininkų sąjungos valdybos nariui

advokatui

ALGIUI PUTERIUI

mirus,

jo tėvus, žmoną su dukrelėmis, brolių ir kitus artimuosius
giliai užjaučiame –

Profesionalų ir verslininkų sąjunga

Mylimam Tėveliui

A+ A

JUOZUI PUTRIMUI

iškeliavus amžinybėn Lietuvoje, jo dukras – KLIAUDI-
JĄ Lietuvoje, MAGELIONĄ LAURINAVIČIENĘ, sūnų
MINDAUGĄ PUTRIMĄ ir jų šeimas bei gimines
nuoširdžiai užjaučiame –

J. K. Dervaičiai

E. L. Dervaičiai

A+ A

dr. KLEMENSUI LIUTKUI,

Lietuvos atgimimo sąjūdžio nariui mirus, jo žmonai
JULIJAI ir giminėms reiškiamo gilią užuojautą –

LAS Delhi skyrius

Vlado Pūtvio šaulių kuopos nariui

A+ A

KLEMENSUI LIUTKUI

iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną JULIJĄ, gimines bei artimuosius nuoširdžiai
užjaučiame ir kartu liūdime –

*LŠST Vlado Pūtvio
kuopos valdyba ir nariai*

A+ A

KLEMENSUI LIUTKUI

iškeliavus amžinybėn,

jo žmonai JULIJAI, giminėms bei artimiesiems
reiškiamo gilią užuojautą –

J. N. Kaleinikiai

V. I. Pečiuliai

A. J. Krakauskai

A. A. Stunguriai

K. A. Pajaujai

A. S. Zimnickai

Mylimam vyrui,

A+ A

ekonomikos daktarui

KLEMENSUI LIUTKUI

iškeliavus amžinybėn,

žmoną JULYTEJ, ir artimuosius gilaus liūdesio
valandose nuoširdžiai užjaučiame –

O. J. Ažubaliai

B. S. Prakapai

E. S. Tolvaišos

M. J. Pargauskai

O. J. Dirmantai

B. Agurkis

V. L. Balaišiai

M. Dauksienė

O. V. Marcinkevičiai

O. P. Derliūnai

Sovietinio kalinio atsiminimai

VLADAS LAPIENIS

(Tėšinsis iš praėjusio nr.)

Į penktąją zoną

Nors Baraševė iš traukinio išlaipino nemažai kalinių, tačiau daugumą jų nuvedė į kitas zonas. Mane ir vieną išprotėjusį kalinį iš kategorinio konclagerio (jų drabužiai dryžuoti) ginkluoti kareiviai nuo traukinio pėsčiomis atvedė į penktą zoną. Čia kareiviai paspaudė skambutį. Viduje būdintieji kareiviai atrinko vienas storas duris ir kitas grotuotas. Įėjome į "vachtą" (sargybė). Kareiviai mus ir mūsų dokumentus perdavė būdintiam "nadziratelui-praporščikui". Gavę parašą, kad mus pridavė, atlydėjusieji sargybiniai išėjo. Būdintis paskambino, kad atneštų mums kalinių drabužius. Tuo metu mus kruopščiai iškratė, apžiūrėjo kiekvieną daiktą. atskirai liepė dėti daiktus, kuriuos bus galima pasiimti su savimi į zoną, kitus — reikės atiduoti į sandėlį, esantį už zonos.

Atėjo moteris su mums skirta apranga. (Atnešė medvilninius kalinio drabužius, kerzavus aulinius batus, autus ir kalinio kepurę). Prižiūrėtojas įsakė nusivilkti nuosavus drabužius ir apsivilkti kalinio drabužiais ir apsiauti kerzavais kalinio batais. Mums persirengus, atėjo moteris. Ji mūsų drabužius surašė, įkainavo ir davė mums šiuos sąrašus pasirašyti. Mūsų nuosavus drabužius ji įkainavo labai pigiai, pavyzdžiui, mano palta, už kurį mokėjau 120 rb., ji įkainavo tik 2 rb., kostiumą, už kurį buvau mokėjęs 130 rb., ji įkainavo 1 rb. 50 kap., o apatinius drabužius, kepurę, šaliką, megztinį įkainavo kapeikomis. Įkainavo taip pigiai gal todėl, kad dingus paltui, kostiumui ar kuriam kitam daiktui, kaliniui būtų už juos sumokėta tiek, kiek įkainuota.

Išprotėjusiam kaliniui įsakė nusivilkti dryžuotus kategorinio darbuosius ir apsivilkti tokią pat, kaip ir mano. Prižiūrėtojas dar paklausė kategorininką, pagal kokį straipsnį jis nubaustas. Šis atsakė: "Na rastrel", t. y. "sušaudyti".

Yra kalinių, kuriems mirties bausmė po keletos mėnesių ar net po metų, po pusantrų buvo pakeista katgora (speclageriu) penkiolikai metų. Jie pasakojo: kai tik jų kameros duryse sprakteldavo raktas, jie labai išsigąsdavo, nes galvodavo, kad jau dabar juos ves sušaudyti. Todėl per tą laikotarpį, kol jiems mirties bausmė buvo pakeista, kai kurie jų nebegalėdavo užmigti, ne vienas jų net išprotėjo. Dėl ko valdžia taip luošina savo krašto piliečius, kaliniams nesuprantama.

Kai mus perrenginėjo kalinių drabužiais, buvo jau šaltas ruduo, todėl prašiau, kad leistų man apsivilkti nuosavais šiltesniais baltiniais, bet prižiūrėtojas neleido. Jam visai nesvarbu žmogaus sveikata.

Barako viduje

Po profesionaliai pedantiškos kratos, persirengus kalinio drabužiais, prižiūrėtojas mus nuvedė į zoną esantį baraką ir parodė lovą, kurioje reikės miegoti.

Barako sienos aptrupėjusios, suskilusios. Lovos sustatytos greta po dvi, o tarp jų stovi nedidelė spintelė, skirta dviem kaliniams. Spintelė maždaug dviejų spindžių aukščio ir tiek pat pločio. Lovos sustatytos trimis eilėmis. Vaikstant grindys smarkiai siūbuoja, todėl vidurinės eilės lovos kilnojasi. Grindys, matyt, sudėtos iš nesausų lentų, todėl jose nemažai plyšių. Kai kur matosi ir žiurkių landos. Naktimis žiurkės bėgioja po baraką. Vieną naktį, man užmigus, žiurkė bėgo per veidą, todėl gerokai nugąsdino. Kaliniai didesnius plyšius užkaldavo, bet žiurkės kitoje vietoje prasigrauzdavo. O prausykloje jos net muišlą apgrauzdavo.

Šiame barake buvo nyku. I mane žvelgė suvargusių kalinių liūdni veidai. Vienas iš jų man sakė: "Tai ir tu atėjai čia su mumis vargo vargti..." Dauguma kalinių — suvargę senukai, ligoniai. P. Paulaitis gimęs 1904 m., o moldavas ir gruzinas Elibarašvili dar senesni. Gruzinas beveik aklas. Prašydavo mane, kad paskaitytiau

jam laikraštį. Jis buvo baigęs užsienio universitetus, moka keletą Vakarų Europos kalbų, bet būdamas lageryje, apako.

Kalinyš Luferavas — išprotėjęs. O vienas senas ukrainietis iš Lvovo visą laiką sirgo ir nuolat dejuodavo.

Lietuviai

Kaliniai lietuviai, sužinoję, kad aš taip pat lietuvis, ėjo prie manęs ir kalbino lietuviškai. Tai buvęs mokytojas iš Jurbarko Petras Paulaitis, esantis kalėjimuose ir lageryuose daugiau kaip trisdešimt metų; buvęs žemdirbys-ūkininkas Dągis Jonas iš Nemunėlio Radviliškio parapijos (Biržų raj.), bevalgantis tarybinio kalinio duoną dvidešimt penktus metus. Tai labai ramaus būdo žmogus. Tačiau sunkios kalėjimo bei konclagerių sąlygos anksti pakirto jo sveikatą, ji suluošino. Čia gyveno ir buvęs mokytojas Kukė Jonas iš Valkininkų parapijos (Varėnos raj.), nuteistas penkiolikai metų griežto režimo konclagerio. Šie lietuviai kaliniai labai svertingai mane sutiko. Jie vaišino mane arbata, klausinėjo apie žmonių gyvenimą Lietuvoje, nes jau daug metų jie laikomi Rusijos kalėjimuose ir lageryuose, labai pasiūgę savo gimtojo krašto, savo artimųjų. Mes kalbėjome iki jiems reikėjo eiti į darbą.

Jie sakė, kad trečiojo konclagerio vienoje zonoje esą per tūkstantį kriminalinių kalinių. Kitose dviejose zonose yra politinės ir kriminalinės kalinės — moterys. Dar vienoje zonoje yra vyrų ligoninė. O penktoje zonoje patalpinti politiniai kaliniai — vyrai. Čia yra daugelio tautybių kaliniai: latviai, ukrainiečiai, baltarusiai (gudai), rusai, lietuviai, gruzinai, armėnai, moldavai ir kt.

Šioje zonoje kalėjo žmonės už įvairius tikrus ir tariamus nusikaltimus: tai buvę karo belaisviai, buvę išvežti darbams į Vokietiją, tarnavę vokiečių daliniuose, emigrantai ir Raudonosios armijos kariai, dirbę vokiečių įstaigose (karo metu), partizanavę ir kitaip kenkę tarybų valdžiai.

Berdiajevas bolševizmą, teisingiau sakant, jo režimą pavadino naujaisiais viduramžiais. Teisybė, iš formaliosios pusės žiūrint, galima rasti bendrų bruožų. Kaip viduramžiais, taip ir tarybinėje santvarkoje oficialiai tėra galimas tik vienas galvojimo būdas. Vadinasi, galima būti komunistu, "simpatizuojančiu", bepartiniu, bet neprieštaraujančiu. Visos kitos srovės turi būti ne tik dezorganizuotos, bet ir visai išnaikintos. O kas bando prieštarauti, gali ilgai metams netekti laisvės. Ar tai ne viduramžių požymiai?

Įvairūs kaliniai

Didžiausią kalinių dalį sudaro žmonės, apkaltinti padarę nusikaltimus karo metais. Dauguma iš tų kalinių buvo pataikūnai konclagerio administracijai ir čekistams.

Šiame barake buvo labai gero būdo kalinyš rusas, kalinių vadinamas Kolia (berods, Černenka) ir gruzinas Elibarašvili. Jie abu buvo nuteisti mirties bausme. Po metų ar pusantro jiems mirties bausmė pakeitė katgora 15 metų; pusę bausmės ten atlikus, jie buvo perkelti į griežto režimo konclagerį.

Gruzinas Elibarašvili pasakojo, kad prieš areštą jis gyvenęs Paryžiuje kaip emigrantas. Ten būdamas, jis raštu pasiklausęs TSRS AT prezidiumą, ar jis nebūsiąs baudžia-

mas, jeigu atvyks į Tarybų Sąjungą. Gavęs užtikrinimą TSRS ATP, kad nebūsiąs baudžiamas, sėdo į nuosavą automobilį ir iš Paryžiaus atvažiavo į Maskvą. Tačiau tarybinė valdžia savo žodžio neišlaikė. Kai tik jis atvyko į T. Sąjungą, buvo areštuotas ir nuteistas mirties bausme. Tokiu Tarybų valdžios elgesiu, aišku, jis buvo nepatenkintas...

Kitas buvęs mirtininkas, Kolia, man ir kitiems kaliniams aiškino: "Būk čia mažiausias — geriau tave vertins; buvę 'ponai' kelia tik nepasitenkinimą ir pyktį, žadina kerštą bei atsiskaitymo aistrą. Stenkis nelįsti viršinininkams į akis nei pataikavimu, nei priešišku. Nerodyk neapykantos išdaviams, šnipams, konclagerio administracijos taktininkams ("stukačiams"). Nelaikyk keršto savo širdyje nei prieš administraciją, nei prieš kalinius — administracijos taktininkus, nes jie nelaimingi. Tačiau su jais artimai ir nebendrauk. Stenkis, kiek galėdamas, kaliniams padėti, o ypač skriaudžiamiems. Stenkitės mylėti ir gerus ir prastus žmones". Šis kalinyš Kolia dirbo "vachtą" "dnevalnu" (tvarkiniu), o taip pat ir kirpėju.

Dievas padarė stebuklą, kad šv. Paulius atsiverstų, bet nedarė jokio stebuklo, kad išgelbėtų jį iš kalėjimo. Matyt, kančia buvo reikalingesnė, kad pašventintų tautų apaštala.

Didžiausias draugas

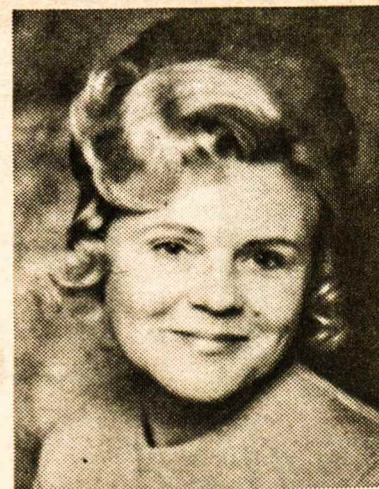
Būdamas kalėjimuose ir konclageriuose pajutau, kad didžiausias mūsų draugas kančiose yra Kristus. Jis visuomet yra šalia mūsų. Mums kenčiant Jis yra mumyse. Mūsų kančią Jis pašventina savo krauju, palaimina ir įprasmina. Kenčdami su Kristumi, mes darome geresni. Kenčiant vieniems, be Kristaus, sako Tihamer Toth, mūsų siela gali susirgti ir apkarsti, ji gali piktai užkietėti. Tuo tarpu kenčdami su Kristumi, galime džiaugtis, kaip ir šv. Paulius. Tada pasirodė nuodėmės naikinanti ir sielą gydanti Kristaus kentėjimų jėga, ir taip kentėjimų pragaras pasikeičia nuskaistinančia skaistyklos ugnimi. Kristus nėra šaltas mūsų kančios stebėtojas, bet mūsų kančios laimintojas, suteikias tiek jėgos ir pagalbos, kiek reikia pakelti kančią. Tik reikia tikėjimo ir pasitikėjimo.

Draugai ir pataikūnai

Penktoje zonoje sutikau daug gerų žmonių. Tai jau minėtas Paulaitis Petras, armėnas Erevanės politechnikos studentas Arikianas Parui, ukrainietis iš Lvovo inž. Daviv, ukrainietis žurnalistas, buvęs kokio tai laikraščio redaktorius Viacislavas Černovol, rusas Nikolajus Černenka, gruzinas Elibarašvili, lietuvis Dągis Jonas, latvis Liepinš ir kt.

Tačiau buvo ir sovietkolektyvo narių. Tai aktyvas vidaus "tvarkai" palaikytis. Jie uoliai talkina konclagerio administracijai ir čekistams. Jų pavardes žinau, tačiau dėl tam tikrų priežasčių nenoriu jų čia vardinti. Gal kai kurie iš jų susipras ir pasitaisys. Tie žmonės pranešinėdavo pareigūnams kitų kalinių pokalbius, susibūrimus, elgesį — ar kaliniai nekalba su sargybiniais, ar nedaro ko nors draudžiamo ir t.t. Tačiau pastebėjau, kad net šnipai nenori turėti reikalų, vengia drauge būti su kitais šnipais. Jie nori draugauti su sąžiningais kaliniais.

(Bus daugiau)

Š. m. kovo 29 d., 1 v.p.p., Šv. Vardo šventovėje, St. Petersburg, Fla., jos mamytė užprašė šv. Mišias už Romos vėlę, prašydama Dievo palaimos.

Draugai ir pažįstami prašomi prisiminti ją savo maldose.

Emilija Mikalauskienė

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkojame visiems, padėjusiems išlydėti iš Toronto

a. a. seselę

MARIJĄ-MICHAELĘ-ALBINĄ BRIZGYTĘ

į amžinojo poilsio vietą — Dangaus Vartų kapines Putname.

Pirmoji padėka tenka dr. A. Valadkai, kuris skubėjo su mažinti fizinius skausmus. Taip pat dėkojame prelatui J. Tadaraukui, atskubėjusiam aplankyti, ir kunigui Pijui Šarpičiui, OFM suteikusiam paskutinius sakramentus. Už visokią pagalbą dėkojame Liucijai ir Vincui Kolyčiams.

Dėkojame visiems Prisikėlimo parapijos kunigams, o ypač koncelebravusiems šv. Mišias: kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Eugenijui Jurgučui, OFM, kun. B. Pacevičiui ir prel. J. Tadaraukui už koncelebravimą ir laidotuvių pamokslą.

Ačiū solistui V. Verikiaičiui už gražų giedojimą. Ypatingą padėką reiškiamo klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, už didelę pagalbą tvarkant šermenis ir laidotuves, taip pat už maldas. Dėkojame visiems, dalyvavusiems pamaldose ir laidotuvėse, užprašiusiems už ses. M. Michaelės vėlę šv. Mišias ir skyrusiems aukas labdaros reikalams.

Ačiū ponioms B. Stanulienėi, S. J. Bubuliams ir A. Padolskieni už užkandžių paruošimą laidotuvių dalyviams.

Velionė nepaprastai mėgo Torontą, visur jos buvo pilna. Tikimės, kad ji, iš anapus žvelgdama į mus, yra dėkinga, kad taip gražiai lietuvių visuomenė ją išleido iš Toronto, o su ja kartu ir mes —

Nek. Pr. Švč. M. Marijos seserys

A+ A

SESELEI MICHAELEI-ALBINAI BRIZGYTEI

atsiskyrus su šiuo pasauliu,

giminėms bei artimiesiems nuoširdžią užuojautą
reiškia —

Toronto lietuvių pensininkų klubo valdyba

A+ A

seselei

MICHAELEI BRIZGYTEI

mirus,

jos brolių vyskupą VINCENTĄ BRIZGĮ ir kitus brolius,
visus gimines giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

Montreal, Que.

Angelė ir Julius Rudžiauskai

A+ A

GEDIMINUI SUTKAIČIUI

mirus,

jo žmoną MARYTĘ su šeima, gimines bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

J. N. Kaleinikiai

V. I. Pečiuliai

A. J. Krakauskai

A. A. Stunguriai

K. A. Pajaujai

A. S. Zimnickai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Atstovas — St. Prapas.

Tel. 233-4486

"Raudonoji armija – tai tikri nusikaltėliai! Jie žudo Afganistane, skleidžia terorą Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje". Šis plakatas buvo ryškiai matomas demonstracijoje prieš Raudonosios armijos chorą, koncertavusį Toronte. Demonstracijoje dalyvavo apie 1000 įvairių tautybių žmonių. Nuotr. St. Dabkaus

Lietuva – rusų ir lenkų spaudoje

"Puškinas ir Lietuva"

Šiais metais viso pasaulio rusai mini savo žymiausio poeto Aleksandro Puškino 150 metų mirties sukaktį. Ta proga Paryžiaus rusų savaitraštis "Ruskaja Mysl" vasario 13 d. laidoje išspausdino I. Kokst straipsnį "Puškinas ir Lietuva".

Puškinas niekad Lietuvoje nebuvo, tačiau tarp jo ir Lietuvos yra ryšys per jo kūrybą, gimines ir bičiulystę su lenkų poetu Adomu Mickievičiumi, kuris, išskyrus kelis mėnesius viešėjimo Rogalino dvare, Poznanės krašte, Lenkijoje nebuvo ir pačią svarbiausią savo kūrybos dalį pašventė Lietuvai.

Pagal plačią paplitusią legendą, Puškino motinos senelį, Etiopijos princą negrą Hanibalą, Maskvos caras Petras Didysis pakrikštijo Vilniuje Piatnicos cerkvėje 1707 m. Šioje, dabar uždarytoje, cerkvėje yra paminklinė lenta, kurioje yra įrašyta, kad Petras Didysis čia dėkojo Dievui už švedų karaliaus Karolio XII kariuomenės nugalėjimą ir pakrikštijo negrą Hanibalą. Piatnicos cerkvę pastatydino DLK Algirdo žmona Marija. Šią cerkvę sovietai žada paversti miniatiūrų muziejumi.

1884 m. Puškino sūnus Grigorijus vedė Markučių dvaro savininke Barborą Melnikovaitę ir atsikėlė pas ją gyventi. Jis atsigabeno iš Michailovskojės dvaro, kuriame gyveno jo tėvas, daug jo turėtų daiktų ir įsteigė Puškino muziejų. Šis muziejus, nors daug rodių dingio, veikia ir dabar. Subačiaus gatvės 124 nr. Subačiaus gatvė prasideda nuo Didžiosios (dabar Gorkio) gatvės ir baigiasi Markučiuose.

1900 m. Bernardinų (dabar Puškino) sode buvo pastatytas Puškinui paminklas, kurį 1915 m. rusų kariuomenė, bėgdama iš Vilniaus, išsivežė kartu su Kotrynos Didžiosios paminklu. Šie paminklai buvo nulieti iš karo pramonei reikalingo spalvoto metalo. Varinį Vilniaus katedros stogą vokiečiai nuplėšė I D. karo metu. Joks vilnietis darbininkas, katalikas, žydas ar ortodoksas, nesutikio šio darbo atlikti. Vokiečiai turėjo atsigabenti darbininkus iš kitur. Dabar Bernardinų sode stovi skulptoriaus B. Vyšniausko suprojektuotas Aleksandro Puškino biustas.

Puškinos sūnus Grigorijus mirė 1905 m., o jo žmona Barbora – 1935 m.

Sacharovo sąrašas

Tas pats savaitraštis vasario 27 d. laidoje rašo, kad Sacharovo žmona Elena Bonner vasario 22 d. įteikė užsienio korespondentams aštuoniolikos asmenų sąrašą, kurie yra sovietų kalinami griežto režimo stovyklose. Į šį sąrašą yra įtraukti Balys Gajauskas ir Viktoras Petkus. "RM" taip pat praneša, kad nėra žinoma, ar kada nors bus paleistas iš psichiatrinės ligoninės Algirdas Statkevičius. (Jau paleistas, Red.).

Ryšium su Sov. Sąjungoje švenčiama Moters diena "RM" kovo 8 d. laidoje paskelbė moterų – politkalinių sąrašą, kuriame yra 51 moteris, kalinama sovietų konclageriuose. Paleidus E. Abrutienę ir J.

Bieliauskiene, tame sąraše – lietuvačių nėra.

Išniekinta katedra

Maskvos dienraščio "Pravda" korespondentas D. Šniukas vasario 14 d. laidoje rašo: "Po dvejų metų pertraukos vėl atsidarė klasikinės architektūros pastato, paveikslų galerijos, durys. Restauruotojai pasistengė, kad interjeras atrodytų taip, kaip buvo numatę didysis architektas, būdžiauninkų kilmės lietuvis – L. Stuoka-Gucevičius.

Savo garbingą vietą užėmė 18-ka restauruotų Lietuvos tapytojų P. Smuglevičiaus paveikslų. Vietoje Vakarų Europos tapybos bus išstatyti lietuvių XVI-XIX š. portretai. Pastato klimatas yra reguliuojamas automatinė sistema. Kai Vokietijos dem. respublikos specialistai sutarkys vargonus, čia vėl prasidės koncertai".

Didysis architektas buvo numatęs, kad jo suprojektuotame pastate bus katalikų šventovė – Vilniaus katedra, o ne paveikslų galerija, kurią įrengė komunistai.

Gudija ir Lietuva

Niujorko leidžiamas gudų mėnesinis laikraštukas "Belarus" 1986 m. gruodžio laidoje rašė, kad Didžiojoje Lietuvos kunigaikštystėje gudų kalba turėjo daugiau laisvų ir teisių negu dabar turi sovietinėje Gudijos respublikoje. Laikraštis cituoja 1984 m. Minske išleistą enciklopediją, kurioje taip sakoma apie gudų kalbos padėtį DL kunigaikštystėje: "Gudų kalba buvo atliekamos valstybinių funkcijų, ji buvo privatinės korespondencijos ir diplomatinės kalba, ji buvo parašyti įstatymai įskaitant ir DLK statutą. Gudų kalba buvo vartojama įstaigose ir teisme".

Dabar gudų kalba sovietinės Gudijos mokyklose yra pradedama dėstyti nuo trečio skyriaus. Iki to laiko gudų vaikai savo gimtosios kalbos mokyklose negirdi. Laikraštis rašo: "Pvz. Gruzijoje tėvai turi teisę savo vaikams parinkti mokyklą su gruzinų arba rusų dėstoma kalba. Tas pats yra ir Latvijoje. Gudijos miestuose ir miesteliuose nėra jokio pasirinkimo – čia visose mokyklose rusų kalba yra dėstoma. (...) "O Polockas? Gudų kultūros lopšys! Tačiau ten nerasi nei gudiškos mokyklos, nei gudiško plakato arba transparento".

Vyskupų Punkske

Krokvos kurijos leidžiamas savaitraštis "Tygodnik Powszechny" vasario 22 d. laidoje rašo: "Š. m. sausio 6 d. Punksko parapiją aplankė Lomžos vyskupijos ganytojas vysk. Julijonas Paetz. Jis atlaikė lietuvių kalbą šv. Mišias ir pasakė trumpą lietuvišką pamokslą. Jis atvyko į Punkską, kad kuo iškilmingesniu būdu būtų pradėta švesti Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis.

Punksko parapijoje 75% parapijiečių yra lietuvių tautybės. Tai gausiausia lietuvių parapija šalia Seinų parapijos, kurioje yra apie 2.000 lietuvių, ir Smalėnų, kurioje yra per 400 lietuvių.

Šventovėje ganytoja pasitiko lietuvių jaunimas ir šeimų at-

stovai. Sveikinimo žodį tarė parapijos klebonas, Seinų kapitulos kanauninkas kun. prel. Ignatas Dzermeika. Mišių metu kalėdines ir Mišių giesmes giedojo parapijos choras, kuris čia veikia daugiau kaip 100 metų.

Trumpame, bet labai nuoširdžiam pamoksle vyskupas prabrėžė, kad šiais metais švenčiama Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis. Vyskupas kvietė tikinčiuosius maldai, kad dovana, kurią lietuviai prieš šimtmečius gavo, dabar ir ateityje duotų šimteriopą vaisių. (Sekančio sakinio valdžios cenzūra nepraleido, J.B.).

Arkivyskupas Matulaitis

Apie arkiv. Jurgį Matulaitį "TP" toje pačioje laidoje rašo: "Šie metai kunigams marijonams yra naujos valdybos rinkimų ir arkiv. Jurgio Matulevičiaus beatifikacijos metai. (...) Kulminacinis šio (marijonų) suvažiavimo įvykis bus arkiv. Jurgio Matulevičiaus beatifikacija, kurią atliks popiežius Jonas-Paulius II birželio 28 d. Romoje. Arkivyskupas Jurgis buvo lietuvis, bet daug dirbo lenkų visuomenei Kelcuose, Varšuvoje ir Vilniuje. 1918-1925 m. jis buvo Vilniaus vyskupijos ordinaru. Mirė Kaune 1927 m. sausio 27 d. Pasiaukojimas K. Bendrijos tarnybai buvo jo ypatinga dvasios savybė".

Vyskupų konferencija

Tas pats laikraštis toje pačioje laidoje praneša, kad Varšuvoje vasario 10 d. įvyko Lenkijos vyskupų konferencija.

Tokiose konferencijose dalyvauja ir Baltstogėje rezidencijas turintieji Vilniaus vyskupai, tačiau šiai arkivyskupijai jie neatstovauja, nes pagal 1950 m. sutartį tarp Lenkijos episkopato ir Lenkijos liaudies respublikos vyriausybės episkopatas pripažįsta dabartines Lenkijos sienas. Baltstogės vyskupai atstovauti jie negali, nes pagal 1925 m. dar galiojantį Vatikan-Lenkijos konkordatą tokios vyskupijos nėra. Oficialiai Lenkijos vyskupijų sąrašą atstovauja jų administruojamai teritorijai. Daugelis lenkų supranta, kad tokia padėtis nėra normali. Vroclavo kardinolas H. Gulbinowicz žurnalo "Więz" (1985 m. 10-11-12 laida) korespondentui pareiškė, kad Lenkijos vyskupijų teritorijas reikia pertvarkyti. Viena iš pertvarkymo priežasčių, sako kardinolas, yra ši: "Trys vyskupijos (Vilniaus, Lvovo ir Pinsko, J.B.) yra nepilnos, nes jų dalys ryšium su sienų pasikeitimu po II D. karo pasiliko Sov. Sąjungos pusėje". J.B.

Tragiškas Mažosios Lietuvos likimas

[steigtas Mažosios Lietuvos fondas, kurio užduotis — telkti lėšas dokumentiniams leidiniams apie Mažąją Lietuvą]

A. LYMANTAS

Apie Maž. Lietuvos fondą jau būsite girdėję, o daugelis net tapę jo nariais, rėmėjais, mecenatais. O vis dėlto daug kam kyla neaiškumų, kodėl jau egzistuojančių fondų eilėje būtinai reikalingas dar ir Maž. Lietuvos fondas? "Greit reiks steigti žemaičių, aukštaičių ar suvalkiečių fondus", rašė man vienas tautietis. Ta ne iš blogos valios, cinizmo priekšonių atsiduodanti pastaba vis dėlto verta dėmesio.

Fondo reikalingumas

Maž. Lietuvos fondo būtinumą kėlė montrealiečiai mažlietuviai per Maž. Lietuvos rezistencinio sąjūdžio suvažiavimą Čikagoje 1985 m. Jie nukrypo nuo ankstyvesnių metų suvažiavimuose įprastos programos ir blaiviai, be mus apgaunančių iliuzijų padarė realų Maž. Lietuvos padėties ir savųjų dabartinių jėgų įvertinimą. Su kai kuriais šio neįprasto mūsų jėgų įvertinimo aspektais norėčiau jus supažindinti.

Kad geriau suprastume Maž. Lietuvos fondo atsiradimą ir jo reikšmę ateičiai, pirmiausia turime mesti žvilgsnį į praėjusių dešimtmečių politinių įvykių foną, kuriame, laiku bėgant, jis išsivystė.

Tie, kurie po Antrojo pasaulinio karo darbavosi pirmose mažlietuvų veiklos eilėse, su pasididžiavimu galėjo žvelgti į tuometines mažlietuvų pajėgas, jų organizuotumą ir ateitį. Vargu ar šiandien dar kas žino, kad pvz. Vokietijoje veikė 180 Mažosios Lietuvos skyrių. Kas dar prisimena tuos mažlietuvų suvažiavimus, į kuriuos atvykdavo 60 ar 70 MLT-atstovų? Anuo-

met rinkosi ne seni gimnazijos ar universiteto laikų draugai, akademikai, daktarai, inžinieriai, kaip mes ir šiandien kai kuriuose suvažiavimuose dažnai dar vis pastebime ar apie juos skaitome laikraščiuose, bet pirmoji eilė, su mažais po kariniais lagiminėliais, su suvyniotomis antklodėmis įvairių Mažosios Lietuvos sričių ūkininkai, amatininkai, miestelėnai, ar net su Šventraščiu po pažastimi būdingi mūsų tėviškės krašto Dievo žodžio sakytojai. Ir kaip tada būdavo įdomu pasimaišyti jų tarpe ir klausytis raginčių, tiliškių, pilkalniškių ar klaidėdžių tarme tarpusavių pašnekesių. Tuomet jutai, kad suvažinę lietuvininkai iš tikrųjų sudarė pilnutinę tos visos mūsų įsivaizduojamos ir siekiamos Maž. Lietuvos išlikusių lietuvininkų mozaiką arba, kaip anglai saktų, "grass roots".

Kai tokiais atvejais pasidžiaugdama apie tai užsimindavau MLT pirm. Erdmonui Simonaičiui, tai jis savo politinė patirtimi mano pasitenkinimą kiek prislopino, sakydamas: nepaisant to, ką šiuo metu matome, galutinę mūsų veiklą ir aspiracijas nulemsiąs laikas, nes jis galės atnešti mums laimėjimą, o tapęs didžiausiu mūsų priešu — sunaikinti visa, ką taip sunkiai sukūrėme.

Erdmono Simonaičio pakartotinus perspėjimus supratau tik vėliau, kai ne tik nesulaukėme taip karštai lauktos tai-

kos sutarties, bet ir iš viso tarptautinėje plėtotėje aptilo Maž. Lietuvos klausimas. Galutinė sutartis dėl Rytprūsių bei kitų rytinių Vokietijos sričių šį kartą nebuvo pasirašyta 1919 m. Versalio rūmų atmosferoje ar blizgesyje — jų likimas buvo išspręstas Krymo pusiasalio "dačoje" tarp sovietų Brežnevo ir vokiečio Brandto. Pastarojo ten įvesti realpolitiniai pradmenys vėliau buvo katastrofiški ne tik mums, bet ir pačių vokiečių pabėgėliams, tikėjusiems, kad būsimos taikos sutarties rėmuose bus iškeliamos ir sprendžiamos Rytprūsių teritorijos sienų problemos. Visa tai dabar atpuole. Galutinai žuvo ir viltys Vokietijoje atsidūrusiam mažlietuvui grįžti į savo tėviškę — Mažąją Lietuvą. Bent iš pradžių, negalėdamas su kitais lietuviams emigruoti, dabar turėjo dėti visas pastangas ir sukaupiti visas jėgas, kad galėtų įsikurti V. Vokietijoje.

Kur dingio mažlietuvų veikla?

Šiandien, po 40 ar daugiau metų, klausime, kur dingio mūsų taip išsivystę ir daug šviesių prošvaisčių žadanti mažlietuvų politinė veikla, ypač V. Vokietijoje? Bet ypatingai, kur dingio tie minėti tėvynainiai iš Tilžės, Pilkalnio, Gumbinės, kurie suvažiavimuose guodėsi mūsų jėms teikiama viltimi. Atsakymas, žinoma, skaudus: daugumą dabar dengia kapai. Kas 1946 m. buvo 60 metų, tas šiandien jau seniai net ir bibliškiąjį amžių peržengė ir, jei gyvas, būtų šimtininkas. Kas buvo 40 metų, tas dažnai tik kitų priežiūroje praleidžia savo gyvenimo rudens dienas.

Kur jaunimas? Jis sunaikintas Antrojo pasaulinio karo laukuose. Dar šiandien prieš akis mums stovi Klaipėdos ir Tilžės vokiečių dienraščiai 1939-44 metų, kurių paskutiniai puslapiai mirgėjo grynai lietuviškais vardais, juodai įremtose žuvusiųjų skelbimuose.

Kitas klausimas: koks yra mažlietuvų veiklos pajėgumas sovietų okupuotoje Maž. Lietuvos srityje? Nėra jokio, nes visi senieji gyventojai seniai išvaryti, kraštas rusais apgyvendintas, vardai surusinti. Ir Klaipėdos krašte šiandien nėra nei įprastos mažlietuvos spaudos, nei viekančios kad ir mažiausios su mažlietuvų atspalviu draugijėlės.

Pirmaisiais pokariniais metais nepasitraukė klaidėdčiai nebuvo laikomi lietuviams net pačių lietuviškų patikėtinių Vilniuje ir pateko į tremiamųjų kategoriją. Likusieji taip pat nieko nežinojo apie aną slapta Jaltos protokolo priedą, kuris sovietų pasiūlymu, leido sąjungininkams reparacijų dingstimi išsivežti darbams civilinius gyventojus. Anglai ir amerikiečiai vėliau labai gėdijosi tokia jų pasirašyta sutartimi pasinaudoti ir visai ją slėpė, bet sovietai sutarties laikėsi. Taip šimtai nepasitraukusių klaidėdžių tapo išvežimo aukomis, dirbo kasyklose, miškuose, statyboje. Tik sovietams su fed. Vokietijos respublika užmezgus diplomatinius santykius, tokie civiliai po 10 ilgų nežmoniško gyvenimo metų, galėjo važiuoti į vankarus.

Vokietijoje atsidūręs ir daug vargo patyręs mažlietuvis, paragintas iš naujo jungtis į lietuvišką išsivijios bendruomenę, jau rezignavo, užsidarė ir pavargęs įieškojo tik ramybės.

Dabar pažvelkime trumpai į mūsų mažlietuvų veiklą čia, užjūryje. Ir čia jai laiko eiga buvo labai negailestinga: kiek šviesių žmonių, ekonomistų, žymių pedagogų, istorikų, laikraštinkų, dvasiškių, politikų, įvairių sričių mokslo žmonių per paskutinius 40 metų ji mums atėmė ir baigia atimti. Kur tremtyje išsimokslinę mūsų daktarai, profesoriai, kurie turėtų mus pavaduoti? A. a. vysk. Ansas Trakis kartą pastebėjo, kad turime daktarų, profesorių, inžinierių ir kitų mokslo žmonių, tik jie ne tik nesugeba ką nors lietuviškai parašyti, bet jiems ir mūsų tėviškė yra lyg nežinomas kraštas.

Ir taip po šimtmečiais užtrukusių mūsų tėvų kovų už savo lietuvišką tautinę sąmonę ir buitį, po laiks nuo laiko baisių kraštą teriojusių karų, po mūsų tėviškę užpuolusio ir du trečdalius mūsų tautos narių Maž. Lietuvoje išnaikinusio maro, po brutalaus germanizacijos, kai lietuvių kalba buvo išvyta iš mokyklų ir mūsų tėvai bei proseneliai buvo mušami už tai, kad nemokėjo vokiškai ar ištare lietuvišką žodį, po nacių persekiojimų, kur žuvo ne vienas brangus mums žmogus, po Raudonosios armijos įsiveržimo, deginimo, plėšikavimo, išprievartavimo, žudymų, po masinių deportacijų, kurių metu daugelis nebe-grįžo, bet paliko savo kaulus Abakano stepėse, Vorkutoje, Angaros upės kalnuotose pakrantėse, po galutinio išsivežimo iš tėviškės išvarymo, — mes, paskutiniai šios visai Lietuvai daug davusios lietuviškos giminės šakos likučiai, šiandien stovime kryžkelėje, nes ir atspairiausioje bei stipriausioje jėgos juk kada nors išsitemia.

Dramatiškas sprendimas
Taip 1985 m. jau minėtame Rezistencijos suvažiavime, išklaužė žymiai platesnį ir išsamesnį mūsų padėties apžvalgą, padarėme dramatišką išvadą, kad ateityje jau nebe mes, bet mūsų Didž. Lietuvos broliai ir sesės kada nors ir kaip nors už mus turės stoti ir ginti mūsų mažlietuvišką palikimą. Jie, kaip tai jau įvyko Klaipėdos krašte, ateityje su darys naują Maž. Lietuvos gyventojų sluoksnį. Šiandien turime jiems padėti perimti šį istorinį vaidmenį. Būsimai nepriklausomos Lietuvos vyriausybė turime palikti įpareigojimą ir mažlietuvišką dvasinį palikimą — dokumentaciją, kuria remdamasi ji galėtų ginti kada nors išsilksiančią Maž. Lietuvos blygą.

Klaipėdos krašto atvadavimo eigoje 1922 m. krašto lietuvių delegacija buvo pakviesta į Paryžių, kad Ambasadorių konferencijai pateiktų argumentus, kodėl Klaipėdos kraštas turi būti prijungtas prie Lietuvos. Savo argumentams pagrįsti jie atsivežė 15 iš Birškaus-Sudmantų kaimo ūkininkų pasiskolintų vokiečių kalbą leidinių. Tačiau mes siekiame duoti daugiau būsimiems Maž. Lietuvos bylos gynėjams, negu keletą svetimų autorių parašytų ir pasi-

skolintų knygų. Mes siekiame jiems palikti mūsų pačių, t. y. buvusių to krašto gyventojų, mokslinį, kalbinį, istorinį palikimą ar net skundą. Tam reikalingas Maž. Lietuvos fondas, kurio vajas šiuo metu vedamas ne konkursiniam romanui išleisti, bet ant istorinio likimo slenksčio atsidūrusių prūsų lietuvių planams paremti. Norima palikti kiek galint daugiau duomenų, kurie paskatintų ateinančias kartas niekad neišsižadėti mūsų tėvų žemės. O kad Maž. Lietuvos idėja ok. Lietuvos jaunimo širdyse rusena, matome iš to, su kokia didele meile, ypač kraštotyroje, jie puoselėja jos atminimą ar net pelenuose bei griuvėsiuose įieško ten gyvavusios tautos šakos aprašų, jos kultūrinio lobyno liekanų. Pvz., buvome labai sujaudinti aplinkiniams keliais iš okup. Lietuvos gavę dvejų autorių parašytą rankraštį, pavadintą "Vadovas po Mažąją Lietuvą". Prie jo buvo pridėtas toks prirašas: "Nors šį perduodama rankraščio kopija yra toli gražu ne galutinio varianto, prašau parodyti ją visiems tiems, kurie giliai domisi Mažąja Lietuva, nes istorinių faktų įieškojimas apie Donelaičio žemę yra ne tik Lietuvoj gyvenančių reikalas".

Bet ne tiek tas įrašas ir ne knygoj surinkti ir pažymėti beveik kiekvienos sovietų okupuotos Maž. Lietuvos vietovės lietuviškos pėdsakai ir paminklai mus jaudino, kiek įžangos žodyje toks pareiškimas:

"Dar visai neseniai buvo dvi Lietuvos — Mažoji ir Didžioji. Didžioji tapo tarybinė respublika, Mažoji, įskentusi beveik 700 metų vokiečių jungą, rodos, išnyko ... Kai kam atrodytų, jog jos kaip ir nebuvo ... O ji bus gyva tol, kol gyvens bent vienas lietuvis". Toliau vadovų autoriai kviečia visus lietuvius bent kartą pabuvoti Mažojų Lietuvoj.

Ar ši knyga — vadovas į Maž. Lietuvą kada nors praeis sovietinę cenzūrą, mes nežinome. Tačiau tai gyvas įrodymas, kad, nežiūrint 40 metų trunkančios rusų kolonizacijos, pavergti mūsų broliai neužmiršta Maž. Lietuvos ir jau dabar kviečia lietuvių atlikti savo šventą tautinę pareigą — tautinėje pilgrimo kelionėje susipažinti su ten likusiomis mažlietuviškos praeities relikvijomis ir tvirtai įsisąmoninti, kad, nežiūrint regimų svetimų kolonistų, jie vaikšto amžiais sena lietuviška žeme.

Baigdamas tikiu, kad man bent sutrauktai pasisėkė Jums išryškinti Mažosios Lietuvos fondo reikšmę bei reikalingumą, ir kodėl jis toks unikalus. Šia proga nuoširdžiai kviečiu visus tapti jo nariais ar rėmėjais. Fondo atstovė Kanadij yra Toronto Maž. Lietuvos moterų draugijos pirmininkė Ieva Adamavičienė (18 Grace-mount Cres., Scarborough, Ont. M1G 1K3, Canada). Fondas šiuo metu jau turi sukaupęs 40,000 dolerių ir savo š. m. suvažiavime nuspręs, kokį veiklą mums pirmiausia išleisti, nes, jei iš tikrųjų Apvaizda nusprendė, kad mums, mažlietuviams, po visų kovų už tautos gyvybę laikas pasitraukti iš Vydūno vadinamos "pasaulio regyklos", t. y. scenos, — nenorėtume tai padaryti nepalikę savo pėdsakų bei žymių.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lėšai (contact lenses).

A+JADVYGAI PIKŠILINGIENEI

mirus, jos dukrą VALERIJĄ ir žentą PETRĄ JAUDĘGIUS, vaikaičius — PETRĄ, VYTAUTĄ, RŪTĄ, provai-
kaičius PETERĮ ir DAMIANĄ liūdesio valandoje nuo-
širdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Petras, Elena Lukošiai ir sūnus Viktoras

Lietuvos nepriklausomybės šventėje Ročesterio mieste. Viduryje klebonas kun. JUSTINAS VAŠKUS, OFM, jo kairėje — VLIKO vicepirmininkas VYTAUTAS JOKUBAITIS

Nuotr. Vy. Staškevičius

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

VAGYS ŠVENTOVĖSE

Gintautas Stalnis "Komjau-nimo tiesos" vasario 25 d. laidoje skaitytojus supažindina su devyniolikmečiu Olegu Šukiu ir aštuoniolikmečiu Alfredu Butvilu — pasižymėjusiais vagimis, pasirinkusiais įsilaužimus į Kauno šventoves. Pradžioje jas apvogdavo tik vienas Olegas Šukys, su Alfredu Butvilu susipažinęs, kai jau antrą kartą grįžo iš pataisais darbų stovyklos. O. Šukį ypač viliojo Sv. Antano šventovė Žaliakalnyje, kur jis keliskart ištuštino aukų dėžutes, pavogė elektroninį laikrodį, du radijo aparatus, magnetofoną "Majak-205". Kartais klebonas kun. A. Preikša net nesuskubdavo įstiklinti O. Šukio įlindimui išsidaužto lango. Aukštosios Panemunės šventovės O. Šukys pateko pro išlaužtus duris Vaidoto gatvėje. Čia pagrindinis jo grobių tapo keliolika butelių Mišioms skirtų vyno. Antrą kartą O. Šukys laisvę atgavo neatlikęs pilnos ketverių metų bausmės, suvaidinęs atgailojantį nusikaltėlį. Įsidarbino Kazlų Rūdos miškų ūkio susivienijimo šakų genėtoju ir iš Braziukų girininkijos buvo pasiųstas Kaunan į pjovėjų kursą A. Kvedaro miškų techniku. Netrukus jis dingio iš kursų, nesugrįžo nei darbovietėn, nei namo. Vėliau paaiškėjo, kad tada įsilaužė į Višakio Rūdų iš Braziukų šventoves, neužmiršdamas net ir Braziukų klebonijos. Nusivylęs menku grobiu, O. Šukys grįžo Kaunan, vagystės vėl pradėdamas Sv. Antano ir Aukštosios Panemunės šventovėse, kuriose jam teko lankytis jau anksčiau. Savo laimę bandė ir Vytauto šventovėje, bet liko ištikimas Sv. Antano šventovei bei jos aukų dėžutėms.

DU NUSIKALTELIAI

Tada Olegas Šukys susipažino su Alfredu Butvilu ir pastarąjį priskelbė tapti įsilaužimų talikinku. Pradžią buvo padaryta Petrašiūnų šventovėje, kurion jiedu įlindo pro išmuštą langą. Toliau sekė Kazlų Rūdos, Ažuolų Būdų šventovės, o Kaune — vėl Sv. Antano ir Prisikėlimo. Teisme paaiškėjo, kad Olegas Šukys ir Alfredas Butvilas per pusantro mėnesio apipilėse dešimtį šventovių Kauno mieste, Kauno ir Kapsuko (Marijampolės) rajonuose. Jiedu buvo sumiti 1986 m. lapkričio 4 d., kai naktį, nieko vertingo neradę Sv. Antano šventovėje, bandė įsilaužti Šančių šventovės "patikrinti" aukų dėžutes. Teismas nustatė, kad per trumpą laiką Olegas Šukys vienas arba kartu su Alfredu Butvilu iš šventovių pagrobė turto, kuris buvo vertas daugiau kaip 1.200 rublių. Beveik pusantro tūkstančio rublių siekė šventovėms padaryti nuostoliai — sulaužyti užraktai, išlaužtos durys, išdažyti langai. Iš kai kurių šventovių, ypač Kapsuko (Marijampolės) rajone, nieko nebuvo pavogta. Bylos ten buvo nutrauktos dėl jų menkavertisumo, bet vėliau tokie nutarimai buvo panaikinti, visos bylos sujungtos į vieną. Panemunės rajono liaudies teismas Olegą Šukį nuteisė pen-

keriems, Alfredą Butvilą — dvejiems metams laisvės atėmimo. O. Šukys bausmę turės atlikti griežto režimo pataisais darbų stovykloje, A. Butvilas — nepilnamečių auklėjimo darbų stovykloje. Vykdydamas nusiakaltimus, jis dar neturėjo aštuoniolikos metų amžiaus. Teisme jiedu aiškinosi žmonių neapvoginėję: "Esą pinigai aukų dėžutėse — niekeno. Jie tik pasiimdavę dalį pinigų, kuriuos būtų pasisavinę klebonas..."

RŪMAI "ŽALGIRIUI"

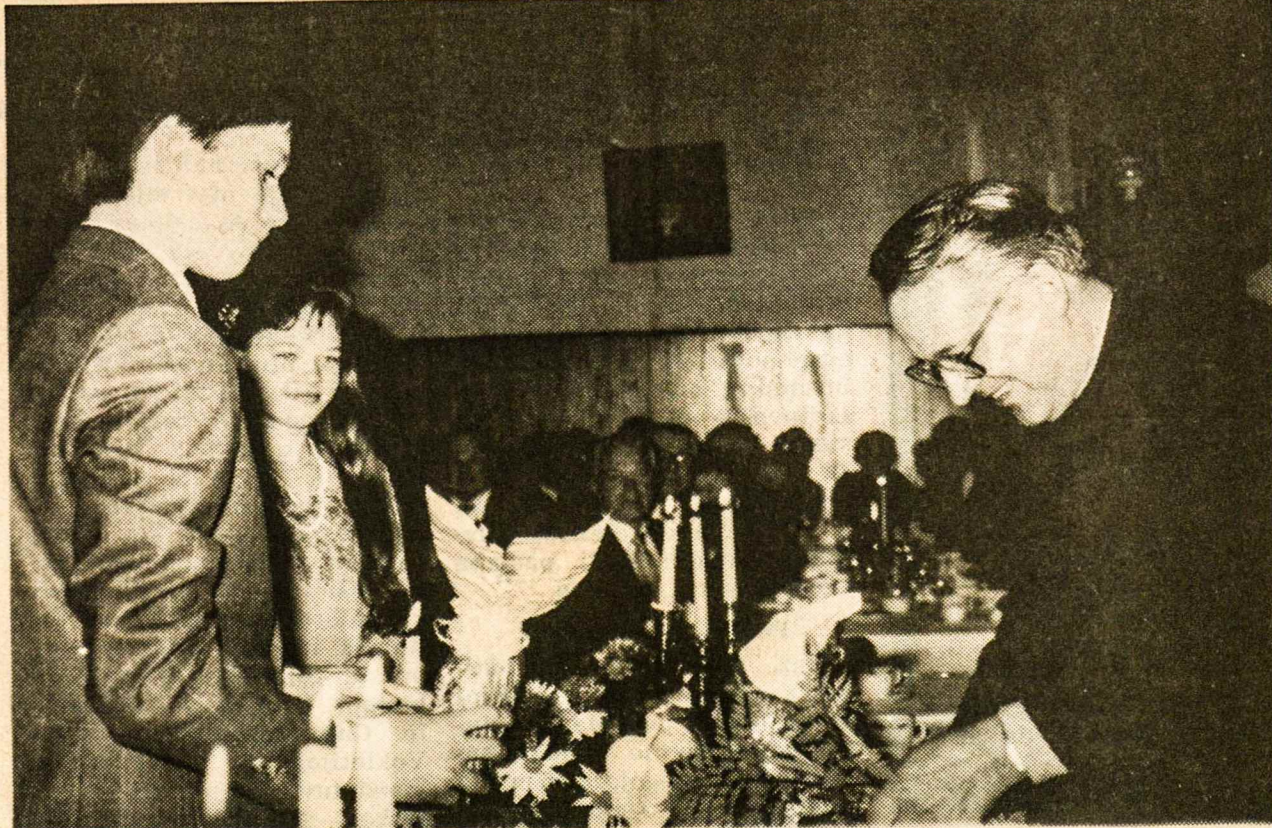
Lig šiol žymiųjų krepšinio komandų rungtynėms Kaune būdavo naudojama senoji sporto salė, pastatyta nepriklausomybės metais Europos krepšinio pirmenybėms. Dabar "Žalgiris" krepšinininkų pergalėms jau suplanuoti nauji rūmai, kuriuose vyks ne tik krepšinio, bet ir rankinio varžybos, galės būti rengiami koncertai ir festivalai. Salia išdys daugiaaukštis viešbutis sportininkams. Pagrindinis statinys — sporto salė, turėsianti 30 x 50 metrų dydžio areną. Žiūrovams numatyta 5.000 nuolatinių sėdimų vietų, kurias bent pora tūkstančių bus galima papildinti pristatomomis kėdėmis. Vietos žiūrovams bus įrengtos ir viršų kylančios amfiteatro formos išlenktose tribūnose. Virš pagrindinės arenos planuojama įrengti 80 metrų skersmens membraną perdangą. Pastatė yra numatytos treniruočių salės, pagalbinės patalpos, sandėliai. Projekto autoriai — architektai S. Kalinka, Z. Dargis ir A. Zeidotas. Statybos darbus planuojama pradėti apie 1990 m.

ŽIEMOS PALYDOS

I Lietuvos liaudies buities muziejų Rumšiškėse vasario 22 d. sugužėjo tūkstančiai svečių palydėti žiemos, pavalgyti blynų, išsivilioti sniege, padainuoti ir pašokti. Renginyje primena Užgavėnių karnavalą, nes jame gervės ir ožiai sveikino Kanapinį, kuris dar kartą įveikė Lašininį. Spalvinguose kioskuose prekybininkai šylė bandeles, šašlikus, saldainius, karštą arbatą. Prie pakelės karčiamos savo gaminių muge surengė liaudies meistrai. Mažuosius praėivius viliojo supynės, sukynės, didžiuliai sniego žvėrys. Muziejiaus sodybose koncertavo 26 folkloriniai ansambliai. Šventės renginius paruošė rež. Zita Kelmickaitė, talkinama dail. Kastyčio Aleknavičiaus.

ARCHITEKTŲ NAMAI

Kauniečiai susilaukė Architektų namų atnaujintame senamiesčio pastate Vilniaus gatvėje. Po senoviniams skliautais įrengtos salės, papuoštos graviuromis ir Kauno valdais, yra pritaikytos šių dienų poreikiams. Architektų namų rūsyje įrengta jauki kavinė, o salėje atidaryta Kauno architektų geriausių darbų paroda. Lankytojai gali susipažinti su būsimųjų statinių, kvartalų, poilsio zonų projektais. Pastatė numatytos patalpos jaunųjų architektų klubui, projektuotojų dirbtuvėms. V. Kst.

Sutvirtinimo sakramentą priėmusių vardu atstovai Hamiltone įteikia vyskupui P. BALTAKIUI dovaną — kandiško sirupo, pagaminto iš klevų sulos, sakdami, kad tai tinka prie lietuviškų blynų. Nuotr. J. Miltenio

Sault Ste. Marie, Ont.

GAVENIOS SUSIKAUPIMAS — š. m. kovo 29, sekmadienį 6 v. vakaro išpažintys, 7 v. Mišios įprastoje vietoje. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti.

Sudbury, Ontario

GAVENIOS REKOLEKCIJOS — kovo 28, šeštadienį, 7 v., pamaldos, pamokslas ir išpažintys; kovo 29, sekmadienį, 9.30 v. r. išpažintys, 10 v. r. — Mišios lietuviams įprastoje vietoje. Rekolekcijų vadovas — kun. Jonas Staškus, Lietuvos kankinių parapijos klebonas ir Lietuvos katalikų kunigų vienybės pirmininkas. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti ir pasinaudoti šiomis rekolekcijomis.

VASARIO 16 IŠVAKARĖSE per CIGM-92.7 FM radiją visą valandą anglų kalba buvo transliuojama lietuvių programa. I "Multicultural" organizacijos atstovė Mrs. Stepura klausimus apie Lietuvą, politinę padėtį, lietuvių papročius, meną atsakinėjo, gražią programą paruošė ir ją tvarkė Nijolė Paulaitienė.

Nuaidėjus religinės giesmės garsumas, buvo pranešta, kad 1987 m. birželio 28 d. lietuvių švenčia Lietuvos krikščionybės 600 metų sukaktį ir daug lietuvių iš Amerikos, Kanados, Australijos ir Europos vyks į Romą dalyvauti iškilmingose sukakties minėjimo iškilmėse, tik gaila, kad iš Lietuvos ir į Lietuvą skakties minėjimo laiku išvykti ir atvykti rusų okupacinė valdžia uždraudė.

Ryšium su daina "Leiskit į tėvynę, leiskit pas savus", Nijolė paaiškino, kaip du didieji pasaulio trionai — Hitleris ir Stalinas susitarė dalintis Lietuva, Latvija ir Estija. Paaiškino apie Lietuvą, jos papročius, meną ir kt. Protarpiais buvo transliuojamos liaudies dainos ir muzika.

Baigiant Nijolė Paulaitienė priminė, kad ši radijo valanda transliuojama Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 69 m. sukakties minėjimo išvakarėse, kad laisvajame pasaulyje gyvenantieji lietuviai šią sukaktį iškilmingai mini, tik jos negali minėti komunistinėje okupacijoje kęncianti Lietuva. Ši radijo valanda — jau ketvirtoji, kurias puikiai paruošė Nijolė Paulaitienė. Už taip gražų radijo bangomis supažindinimą kanadiečių su Lietuva, jos politine padėtimi ir kt., Nijolė Paulaitienė Sudbury lietuvių reiškia nuoširdžią padėką ir tikisi dar daugiau gražių radijo valandėlių.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimo 69 metų sukakties minėjimą suurošė KLB Sudbury apylinkės valdyba 1987 m. kovo 7 d. "Senator" viešbučio salėje. Dalyvavo 50 asmenų. Pradžioje visiems buvo paruošta vakarienė. Po jos pirm. Juozas Bataitis minėjęs pradžioje Kanados himnų, dalyviams pristatė latvių ir estų atstovus, atvykusius į minėjimą. Paskaitai pakvietė Marija Venskienė. Paskaitininkė, pajavirindama poetinėmis mintimis, pasakojė Vasario 16 reikšmę Lietuvai ir lietuviams, kovas už laisvę, mūsų pareigas tautai ir okupuotai Lietuvai. Už domią kalbą dalyviai paskaitininkę palydėjo gausiais plojimais. Po J. Bataičio bendrumo minėjimo pranešimų sugiedotas Tautos himnas, ir minėjimo oficiali dalis baigta. Įteiktą dovaną laimėjo D. Nickus, Onutės ir Kęstutis Poderių muzika linksmo minėjimo dalyviams.

BETTY GUDELEVIČIUTĖ išvyko į Australiją aplankyti savo dėdės. Ten gyvena jos tėvo J. Gudelevičiaus brolis. J. Kr.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniška ir įrta knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Hamilton, Ontario

VISUOTINIS AUŠROS VARTŲ PARAPIJIEČIŲ susirinkimas įvyko sekmadienį, kovo 15. Pirmininkavo tarybos pirmininkas J. Kristolaitis. Invokacija ir ilgesnį pranešimą iš parapijos religinės ir materialinės veiklos padarė klebonas kun. Juvenalis Liauba, OFM. Priminė, kad birželio mėn. bus mūsų parapijos steigėjo prel. J. Tadarauko 50 metų kunigystės sukakties minėjimas. Jonas Stanus — parapijos išdininkas paskaitė metinę apyskaitą ir atsakė į su apyskaita susijusius klausimus.

Dauguma dvejų metų kadencija išbuvę tarybos nariai buvo perrinkti: K. Bungarda, D. Enskaitienė, V. Gelžinis, dr. V. Kvedaras, J. Kristolaitis, A. Liaukus, A. Mikalauskas, J. Stankus, I. Vasiliauskienė, E. Vindašienė. Parapijiečių susidomėjimas savo parapijos veiklos pranešimais buvo gana didelis — Jaunimo centro salėje buvo užimti visi stalai. Susirinkimas kuo trupučiu ilgiau kaip valandą. Pabaigai sugiedota "Marija, Marija". J. K.

KAZIUKO MUGĖJE lankytojų susilaukėme iš pat ryto, o jų skaičius vis didėjo kiekvienoms pamaldoms pasibaigus. Visi skubėjo stiprintis mūsų šeiminiams p. Deksnienės su talkininkėmis skaniai pagamintais valgiais, ragauti dosniųjų mamųčių ir skautiškos veiklos rėmėjų suaukotų įvairių pyragų. Visus gundė laimė bandyti turtinga smulkų daiktų loterija, o akį traukė didžioji loterija. Daugelis žavėjosi M. Vegeritaitės paaukota Vargo mokykla, pareikalavusia daug valandų kruopštaus darbo. Gaila, kad daug laimikių liko neatsimtyti: žali 0164019, 0164082, 0164391; violetiniai 0557112, 0557392, 0557554, 0557113, 0557430, 0557142, 0557138; mėlynas 0002107. Skambinti D. Gutauskienei tel. 529-6982.

Neskubėjo lankytojai namo, apžiūrino piešinius išpuoštą salę, skaučiųjų pagamintus rankdarbius, o mažiųjų tuštino tėvelių kišenes čia bėgdami meške, riori ir laimės šulinį, čia iš juokdario balionų nusipirkti, laimė įvairiuose žaidimuose bandyti. Už vis tai nuoširdi skautiška padėka ilgametei mūsų šeiminiškai p. Deksnienėi ir talkininkėms, loterijos organizatorei p. Pakalniškienei ir visiems aukojusiems pyragus, laimikius loterijoms ar šiaip vienu ar kitu būdu prisidėjusiems prie Kaziuko mugės pasisekimo. Džiaugiamės Hamiltono visuomenės dėmesiu bei parama ir esame už tai dėkingi.

"Sirvintos-Nemuno" tunto vadija

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ

KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 5%
santaukas 5.25%
kasdienines palūkanas 5%
už santaukas 7.75%
term. indėlius 1 m. 8.75%
term. indėlius 3 m. 8.75%
reg. pensijų fondo 6.75%
90 dienų indėlius 6.75%
(minimum \$5.000)
Reg. pensijų 1 m. 8%

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask. 9.25%
asmenines paskolas ... 11.75%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV lietuvių fondui 1987-tieji yra sukaktuviniai XXV-ji metai. Pirmą kartą fondo istorijoje valdybos pirmininke buvo išrinkta moteris. Ši garbė teko Marijai Remienei, kuri nuo 1974 m. yra valdybos narė, o nuo 1978 m. ir tarybos narė. M. Remienei teko būti renginių vadove, komiteto naujiesiems nariams telkti pirmininke, pelniui skirstyti komiteto nare. Fondo valdybos pirm. M. Remienės sudaryta valdybos narių sąrašą taryba patvirtino sausio 29 d. posėdyje: pirm. — M. Remienė, ryšininkai įvairiems reikalams — dr. Antanas Razma, Stasys Baras, Rūta Jušienė, Evelyn Oželienė, Ofeilija Baršketytė, dr. Antanas G. Razma, sekretorė ir reikalų vedėja — Alė Steponavičienė, išdininkas ir ūkio reikalų vadovas — Kęstutis Dočkus, teisininkas reikalų tvarkytojas — adv. Algirdas Ostis, spaudos informuotojas — Antanas Juodvalkis. Fondo tarybos pirmininku trečiam metui vienbalsiai perrinktas Povilas Kilius. Vadovaujantis JAV lietuvių fondo įstatais, valdybos ir tarybos pirmininkei renkami vieneriems metams. Jie betgi gali būti perrinkti du kartus. Tad praktiškai valdybos ir tarybos pirmininkais leidžiama būti trejus metus iš eilės. Lietuvių fondas dabar turi apie 5.800 narių ir \$363.000 pagrindinį kapitalą, kuris keičiasi ir artėja prie penkių milijonų. Sidabrinę JAV lietuvių fondo sukaktį planuojama paminėti specialiu renginiu š. m. spalio 30 d. Metinis narių suvažiavimas įvyks Čikagoje, Jaunimo centre, š. m. kovo 28 d.

Sidabrinė Tautinių namų sukaktis Los Angeles mieste paminėta specialiu vakaru sausio 17 d. Dalyvių pasveikino Tautinių namų valdybos pirm. Jonas Petronis, populiarių dainų duetas programon išjungė du vyrų kvarteto nariai — Antanas Polikaitis ir Bronius Seliukas su akompaniatorė Raimonda Apeikyte. Kaip tik tą dieną buvo gautas pranešimas iš Čikagos, kad Eugenijus Kriaučiūnas jaunimo premiją paskirti Tautiniui Dabšiui. Jis buvo pakviestas prie mikrofono ir tarė padėkotas žodį, sutiktą karšties plojimais. Apie Tautinių namų įsigijimą kalbėjo iniciatorių gretoms priklausanč. Antanas Mažeika. Idėja įsigyti namus savo ir kitų Los Angeles lietuvių veiklai kilo Amerikos lietuvių tautinės sąjungos skyriaus narių eilėse. Namai buvo surasti ir su pradine \$12.500 įmoka įsigyti 1961 m. Pirmosios Tautinių namų valdybos, vadovaujamos pirm. Vytauto Aleksandrūno, laukė daug darbo pareikalavęs namų pritaikymas lietuvių reikalams. Skolų išmokos buvo užbaigtos 1978 m. Tautinių namų įsigijimo iniciatoriams bei jų šeimoms įteiktos atitinkamai skirtos plaketės su atitinkamais įrašais. Sukaktuvinėje vakarienėje dalyvavo iniciatoriai — Bronius Dūda, Aleksas Kiršonis, Antanas Mažeika ir dr. Petras Pamataitis. Dėl nusilpusios sveikatos negalėjo atvykti Vytautas Aleksandrūnas, Bronius Gediminas ir Alfonsas Valavičius. Amžinybėn jau yra išskiliaję du iniciatoriai — dr. Juozas Jurekūnas ir Alfonsas Latvėnas.

A. a. Pranas Kriugžda, gimęs Trakuose 1900 gruodžio 22 d., mirė sausio 20 d. Velionis — kūrėjas-savanoris, dalyvavęs Lietuvos laisvės kovose, gyvenęs Skotijoje, Mossend-Bellshill vietovėje. II D. karo metais buvo įjungtas vokiečių kariuomenėn, tapo karo belaisviu Belgijoje. Skotijon atvyko iš V. Vokietijos pokario metais, Lietuvoje palikęs žmoną, sūnų ir dukrą. Dirbo vietinėje pramonėje. Kai Lietuvoje mirė žmona, vedė lietuvaite Adelę Skotijoje. Prieš trejetą metų Adelę Kriugždienę žuvo gaisro nelaimėje. Velionis vėl liko vienišas. Prieš Kalėdas jį ištiko paralyžius. Mirė nuvežtas Monklando ligoninėn. Nepaliko jokio testament. Laidotu vėmis rūpinosi E. Zaveckienė. Po gedulinių Mišių sausio 24 d. velionis palaidotas šalia žmonos Adelės Bothwell kapinėse.

A. a. Klemas Erstikis, ištiktas širdies smūgio, mirė š. m. sausio 1 d. Rochdale mieste. Velionis, gimęs 1907 m. sausio 2 d. Žagarėje, Anglijon atvyko 1947 m. ir iki pensijos dirbo medvilnės pramonėje. Priklausė DBLS Rochdale skyriui, domėjosi lietuviška spauda, rėmė lietuvių reikalus. Laidotu vėmis rūpinosi J. Navickas ir D. Banaitis. Apeigą atliko kan. V. Kamaitis. Velionies palaikai sugedinti vietiniame krematoriume.

Australija

Lietuvių jaunimo kongreso organizacinio komiteto posėdyje sausio 14 d. įdomų pranešimą padarė su "Svajonių" trijulė JAV ir Kanados lietuvių aplankęs pirm. Henrikas Antanaitis. Jis džiaugėsi ne tik sėkmingais "Svajonių" koncertais, bet ir jų įtaka tenykštėms jaunimo grupėms. Australijoje norėtų apsilankyti Toronto choras "Volunge", Klivlando jaunų vyrų vienetas "Uždainuokim", mergaičių "Pavasaris" iš Montrealio. Prieš jaunimo kongresą Australijon atvyks Raimundas Lapas su 16 mm filmais, kuriuose įamžinti nepriklausomos Lietuvos vaizdai. Atsivežtus filmus R. Lapas rodytų Sydnejaus, Kanberos, Geelongo, Melbourne ir Adelaidės lietuviams. Sutartas po kongreso likusiųjų lėšų paskirstymas: sekančiam jaunimo kongresui bus palikta 40%, po 20% gaus PLB valdyba, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga ir Australijos lietuvių jaunimo sąjunga.

Australijos lietuvių fondas akademinę \$800 premiją pasiskyrė jau ketvirtus metus Australijos lietuvių jaunimo sąjungos leidžiamoms "Jaužinioms", kurias redaguoja profesinis jaunosios kartos žurnalistas Jonas Mašanauskas. Pranešime spau-

dai teigiama, kad tos "Jaužinios" pasirodo kas du mėnesiai, kad jose vyrauja anglų kalba, bet yra ir lietuviškų rašinių. Premiją pasiskyrė komisija — prof. A. Kabaila, prof. V. Donie-la ir A. Zubras. Premiją Vasario 16 minėjimo fondo pirm. M. Didžys įteikė Australijos lietuvių jaunimo sąjungos atstovui A. Vaitiekūnui. Džiaugiamasi gerai redaguojamomis "Jaužiniomis", bet Australijos lietuvių spaudoje dar neteko matyti jokio priekaišto blogai skambančiam, beveik nesuprantamam laikraštelio pavadinimui. Vargu ar kas besupras, kad tos "Jaužinios" yra nevykusi "Jaunimo žinių" santrumpa.

Britanija

Vasario 16 proga DBLS centro valdyba Lietuvių namuose Londone surengė priėmimą anglų visuomenės ir išeivių iš R. Europos atstovams. Svečius sutiko DBLS centro valdybos pirm. J. Aras Alkis su kitais nariais. Svečiai susitiko su Lietuvos atstovu Vincu Balicku, jau atsigavusiu po sunkios operacijos. Jų eilėse buvo parlamentarai, Lenkijos vyriausybės išeivioje prez. K. Sabatas, Latvijos ir Estijos pasiuntinių atstovų, išeivių politinių partijų narių, aktorius Jurgis Mikalaitis (George Mikell), laikinai Britanijoje dirbanti Kanados lietuvių Nijolė Karosaitė, Oksforde gyvenantis lenkų rašytojas ir istorikas Jerzy Giedroyc.

Užgavėnės skirtą blynų balių Nottinghamo latvių klube vasario 14 d. surengė Lietuvių moterų draugija, vadovaujama pirm. P. E. Damosvičienės. Vaisių stalus palaimino kun. dr. S. Matulis, MIC. DBLS skyriaus vadovu moteris bei jų viešniai ir svečiai pasveikino K. Bivainis. Angliškai apie lietuviškas tradicijas ir patiekalus kalbėjo V. Gasperienė. Į vaises buvo pakviesti ir latviai, kurių vardą šeiminkams padėjo P. Sauja.

A. a. Pranas Kriugžda, gimęs Trakuose 1900 gruodžio 22 d., mirė sausio 20 d. Velionis — kūrėjas-savanoris, dalyvavęs Lietuvos laisvės kovose, gyvenęs Skotijoje, Mossend-Bellshill vietovėje. II D. karo metais buvo įjungtas vokiečių kariuomenėn, tapo karo belaisviu Belgijoje. Skotijon atvyko iš V. Vokietijos pokario metais, Lietuvoje palikęs žmoną, sūnų ir dukrą. Dirbo vietinėje pramonėje. Kai Lietuvoje mirė žmona, vedė lietuvaite Adelę Skotijoje. Prieš trejetą metų Adelę Kriugždienę žuvo gaisro nelaimėje. Velionis vėl liko vienišas. Prieš Kalėdas jį ištiko paralyžius. Mirė nuvežtas Monklando ligoninėn. Nepaliko jokio testament. Laidotu vėmis rūpinosi E. Zaveckienė. Po gedulinių Mišių sausio 24 d. velionis palaidotas šalia žmonos Adelės Bothwell kapinėse.

A. a. Klemas Erstikis, ištiktas širdies smūgio, mirė š. m. sausio 1 d. Rochdale mieste. Velionis, gimęs 1907 m. sausio 2 d. Žagarėje, Anglijon atvyko 1947 m. ir iki pensijos dirbo medvilnės pramonėje. Priklausė DBLS Rochdale skyriui, domėjosi lietuviška spauda, rėmė lietuvių reikalus. Laidotu vėmis rūpinosi J. Navickas ir D. Banaitis. Apeigą atliko kan. V. Kamaitis. Velionies palaikai sugedinti vietiniame krematoriume.

A. a. Jonas Ivanavičius, 64 metų amžiaus, po sunkios ir ilgos ligos mirė sausio 28 d. Wolverhamptone. Ten jis atvyko 1947 m., ilgesnį laiką dirbo anglies kasyklose, o vėliau gavo kitą su inžinerija susietą darbą. Priklausė DBLS Wolverhamptono skyriui ir netgi buvo valdybos sekretoriumi. Dalyvavo "Dainos" grupės veikloje, kurį laiką buvo jos vadovu. Po gedulinių pamaldų vietinėje šventovėje vasario 5 d. velionis, palydėtas būrio lietuvių, giminių ir pažįstamų, palaidotas Danescourt kapinėse Tettenhall vietovėje. Liko du liūdintys sūnūs, dvi dukros ir du vaikaičiai.

Lenkija

Punkso lietuvių gimnazija šiais mokslo metais mini savo veiklos trisdešimtmetį. Gimnazija darbą pradėjo 1956-57 mokslo metais, kai Punksan buvo atkelta grupė lietuvių moksleivių. Prieš dešimtį metų gimnazija susilaukė naujų patalpų su sporto sale, bendrabučiu ir biblioteka, turinčia apie 20.000 knygų, kurių pusė yra lietuviškos. Šiais mokslo metais gimnaziją lanko 115 lietuvių moksleivių. Gyvenimą ji kasmet išleidžia apie 20 abiturientų.

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION

KELIONĖS Į LIETUVĄ

1987

12 dienų lietuvių kalbos kursai jaunimui Lietuvoje nuo liepos 6-22 — kaina \$1979 kan.

*

Kelionių į Lietuvą išvykimo datos:

Gegužės 8	Birželio 29	Rugsėjo 6
Gegužės 21	Liepos 9	Rugsėjo 3
Gegužės 28	Liepos 17	Rugsėjo 17
Birželio 8	Rugpjūčio 6	Spalio 26

Oro linijos — "Air France", "Aeroflot", "JAT", "Finnair".

Šių metų naujienos: Klaipėda ir Palanga — 3, 4, 5 dienos, Kaunas — 2, 3 dienos, Panevėžys — 1 diena

Kelionės 5-7 dienom į Lietuvą sutvarkomos individualiai pagal norimą maršrutą, pageidaujama laiku.

Kelionė į Romą — birželio 24 - liepos 2

Smulkesnių informacijų teiraukitės mūsų įstaigoje nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9.30 ryto iki 17.00 vakaro, šeštadienį nuo 11 v. ryto iki 14.00 v.p.p. šiuo adresu:

2100 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7

Tel. (416) 769-2500 arba (416) 769-8077

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2559030

Aukos Tautos fondui

Vasario 16 proga tautiečiai Toronte gausiai aukoją Lietuvos laisvinimo reikalams

\$1.00: M. Plėnienė; \$2.00: J. Germantas, E. Radtkė, O. Tunaitis; \$3.00: Kanauskas; \$4.00: R. Otto; \$5.00: E. Alekniene, Z. Barančiukas, O. Banelis, M. Daukšienė, V. Gataveckas, V. Jurevičius, V. Karinavičius, P. Krasauskas, A. Liutkevičius, V. Nausėda, M. Norkus, R. Novogrodskienė, H. Pažerūnas, A. S. Petraitis, M. Petronis, N. Racevičienė, Rickevičius, R. Rožanskas, S. Ruibys, V. Simonaitis, V. R. Stabačinskai, G. Sungaila, J. Svilas, K. Sukevičienė, G. Vaidila, G. Venskaitis, Vingevičienė, V. Žalneriūnas, A. Žemaitaitis; \$7.00: A. B. Beresnevičius, A. Vadirka; \$9.00: P. Kairys.

\$10.00: K. Abromaitis, V. Adomonis, S. J. Andrius, A. Bacevičius, A. Basalykas, J. Bartnikas, K. Batūra, A. Bitėnaitė, P. Bražiūnas, K. B. Čepaičiai, P. Čeponkus, S. O. Dačkus, A. Z. Dobilas, K. Dulys, M. Gegužis, P. Imbrasas, J. Ivanauskas, J. V. Jasinevičiai, V. Kalendrienė, J. Koller, K. Konkulevičius, A. Kazanavičius, S. S. Kryževičius, P. Lukoševičius, J. Mockevičius, V. Melnykas, M. L. Malinauskai, J. Maniūška, V. Miškinis, L. Oleka, V. Pačkauskas, K. Pajaujis, Panevėžietis, V. Pečiulis, A. Petryla, S. B. Prakapai, J. Preikšaitis, A. Pūkas, E. Radavičiūtė, A. M. Radžiūnai, J. Radzevičius, V. Radzevičius, A. Rūkas, K. J. Šapočkinai, V. Simanavičius, J. Skilandžiūnas, V. Skrinškas, R. Skudza, I. Stasiulis, K. Stulpinas, A. Šergalis, S. Šergalienė, E. Šileikis, V. Trukanavičius, K. Tuba, A. Vaitkevičienė, G. M. Valaitis, E. Valeška, S. Valiukas, A. Valiūnas, A. Vasiliauskas, S. Vastokas, A. Zarembaitė, B. K. Žutautis.

\$15.00: V. Anyas, J. Augustinavičienė, J. J. Birgeliai, V. Butkys, P. Čiurlys, S. Grigaliūnas, J. E. Girėnai, B. Jaunaitis, A. A. Lukošius, V. Paulionis, J. Ranonis.

\$20.00: V. Abramavičius, B. Arūnas, A. P. Augaitis, J. Bacevičius, J. Balsys, Bartminas, K. Batūra, A. V. Bobeliai, J. Budreika, A. Cepaitis, M. Dausa, G. J. Dičpetris, J. Z. Didžbalis, A. Draugelis, E. Dubininkas, A. Gačionis, V. K. Gaudai, M. Gečienė, A. R. Giršai, S. M. Gudaiciai, A. Jagėla, E. Jankus, M. Jankus, J. Janušas, J. Juodikis, S. Jokubaitis, V. B. Jonynai, P. Judzintis, O. Juodžiūsis, A. Juozapavičius, V. O. Jūrkai, I. Kondrotienė, J. Kasakaitis, S. Kiršinas, V. Kišonas, O. T. Krasauskas, A. Kalendra, A. D. Keršiai, J. Kirvaitis, P. Kitra, A. Kuolas, Langas,

J. Lasys, A. Liepa, I. Luomanas, S. E. Markauskas, V. Matulevičius, Aniceta Matulionienė, S. Mazlaveckas, V. Mikėlienė, F. Mockus, L. V. Morkūnas, I. Norkevičius, S. Paciušas, J. Pargauskas, J. Pažemeckas, J. Petronis, M. Petrulis, L. Pilipavičius, S. Puvšas, J. Poška, M. Povilaitis, Povilenskis, J. Prišas, S. J. Poška, V. A. Ramanauskas, A. Raudys, J. Repečka, L. Rudaitis, V. Ruslys, V. Rutkauskas, J. Sabaliauskas, A. Sagevičius, V. Šalvaitis, V. Sapkenė, A. Saulis, L. V. Sendžikai, P. Serepinas, E. Simonavičienė, P. Skabliauskas, V. Skukauskas, V. Sonda, B. J. Sriubiskiai, B. Stalioraitis, L. A. Stulginskis, J. A. Šulcas, H. Sukauskas, I. Urbonas, B. Vaidila, S. J. Vaitkus, J. Valiukienė, E. L. Vastokas, A. Vinskas, J. Zabulionis, M. E. Zabulioniai, E. Zakarževskienė, J. Zakas, J. B. Žekas, J. Zenkevičius.

\$25.00: P. O. Adomaitis, L. Adomavičius, A. M. Andriai, J. O. Azubaliai, J. Aukštaitis, A. Bliūdžius, T. D. Bužokai, J. Dabrowski, V. Dailydė, P. Dalinda, J. B. Danaitis, B. Dicevičienė, A. Diržys, L. Dūda, A. V. Grybas, A. Knapka, K. Lemberas, A. J. Lukošius, Z. Mažonas, J. I. Mickevičius, J. Morkūnas, J. Pals, H. Peleckis, M. Račys, J. J. Rovas, A. S. Sakus, A. Stankus, J. Stravinskis, A. Spranaitis, A. Spudis, S. Stankevičius, A. Štuopienė, M. V. Tamulaitis, M. Vaišvila, S. Vasiliauskienė, J. A. Vanagas, L. G. Vyšniauskas, A. Žilėnas, P. E. Žuliai; \$27.00: T. Stanulis.

\$30.00: K. Bubliauskas, A. Cipliauskas, E. Čuplinskis, kun. Pr. Gaida, M. Girčienė, P. Jurenas, A. S. Kalūza, F. Kasperavičius, G. Kaulienė, P. S. Morkūnai, V. Naruševičius, K. Otto, J. Staškevičius, J. V. Šimkus, P. Stauskas, J. Vaskela; \$35.00: P. Z. Jonikas.

\$40.00: J. M. Dambrauskas, V. Daugėlavienė, J. S. Girdžiūnas, I. Jurcevičius, A. Ledas, J. Petravičius, S. Petryla, M. D. Regina, E. K. Šlekys, V. Vaidotas, V. Zentins.

\$50.00: L. Abromonis, V. O. Anskis, A. Aperavičius, F. Barzdžius, V. Bačenas, K. Budrevičius, J. Bukšaitis, E. Bumeisteris, S. Čepas, B. G. Čizikas, P. O. Dabka, S. Girėys, Z. Girdauskas, J. V. Ignaičiai, C. K. Jony, J. Kasperavičius, S. Kazemėkaitis, A. P. Kazilis, P. Kudreikis, S. Kuzmickas, B. Mackevičius, P. J. Malis, V. M. Marcinkevičius, A. Marciš, A. Mašalas, A. Masiulis, V. Montvilas, L. Norvaiša-Girinis, J. Pacevičius, B. Pakštas, J. Pikelis, A. J. Plioplys, V. Poškus, Tėvai pranciškonai, P. Puidokas, J. E. Punks, J. A. Puteiris, M. Putrimas, B. Saplys, V. Sinkevičius, E. Smilgis, V. K. Stirbiai, V. O. Taseckas, T. Trakymienė, Z. Tumosa, I. Vadauskas, Aidas Vaidila, Audrius Vaidila, J. Yčas, A. Zalagėnas.

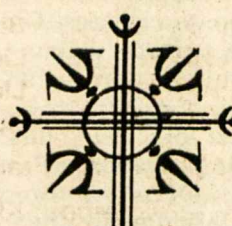
\$52.00: J. Karka; \$69.00: V. Petraitis; \$70.00: S. J. Sinkevičiai; \$80.00: A. Poškus.

\$100.00: M. J. Astrauskai, A. E. Abromaitis, M. Andrulevičienė, A. Barkauskas, B. B. Čepkauskas, J. Dambaras, V. T. Gražuliai, O. Jakimavičienė, A. Jankaitis, Pr. Jankauskas, Pr. Jankauskas, Jn., J. Linkūnaitis, V. O. Liūma, P. Maziliauskas, M. S. Meškauskas, B. Molis, A. J. Paršeliūnas, V. Pevevičius, V. J. Plečkaitis, T. D. Renkauskas, B. V. Saulėnas, P. V. Sturm, J. Sungaila, J. B. Vaidotas, M. Vaškevičienė, P. Vilutis, Jonas Vitkūnas.

\$120.00: P. Basys, V. J. Krebutėnas; \$200.00: A. Kairys; \$250.00: V. Steponas, B. Narbutas, G. H. Lapai; \$300.00: N.X.N., O. E. Delkus; \$400.00: A. Kantvydas.

Visiems aukotojams reiškiamė nuoširdžią padėką –

Tautos fondo Toronto apylinkės atstovybė

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Loughheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo "Talka" vadovybė po savo 32-jo metinio narių susirinkimo š. m. vasario 28 d. Aušros Vartų par. salėje. Sėdi: ižd. St. Dalius, pirm. J. Stankus, ved. R. Sakalas ir kredito k-to pirm. Alg. Enskaitis; stovi — rev. k-to narys G. Melnykas, auditorius R. Hoecht, kredito k-to sekr. J. Gedris, v-bos narys Alf. Stanevičius, v-bos sekr. R. Kontenis, kredito k-to narys K. Mileris ir rev. k-to pirm. Alf. Patamsis. Nuotraukoje nėra v-bos vicepirm. J. Kristolaicio ir rev. k-to sekr. A. Krakaitienės

Lietuviai – Sovietų Sąjungos kaliniai

Lietuvių informacijos centro pranešimu, š. m. vasario 8 d. iš sovietinio lagerio grįžo Vilniun Liudas Dambrauskas, 65 m. amžiaus, a.a. prel. Adomo Jakšto-Dambrausko sūnėnas.

Dambrauskas buvo paleistas iš Mordovijos 3-5 lagerio, kur jis atlikinėjo trijų su puse metų griežto režimo lagerio bausmę ir dar dvejus metus tremties už tariamą "anti-sovietinę agitaciją ir propagandą" pagal Lietuvos TSR baudžiamojo kodekso 68 straipsnį. Dambrausko "nusikaltimas" buvo tai, kad 1957-1983 m. parašė memuarinio pobūdžio rašinį "Pasmerkto prisiminimai" ir išplatino juos Kauno mieste. Nuo 1970 iki 1984 m. parašė 53 sąsiuvinius ir rašinį "Gyvenimo akimirkos". Visi šie rašiniai susideda iš prisiminimų, kuriuose nėra šmeižiama Sovietų Sąjunga.

1984 m. kovo 20 d. tuo pačiu metu jo bute Vilniuje ir žmonos bute Kaune buvo padarytos kratos, po kurių jam buvo uždėtas namų areštas. Jis buvo nuteistas 1984 m. spalio 1-3 dienomis Vilniuje. Teismo metu Dambrauskas sukruto. Jis buvo kankinamas įvairių ligų, įskaitant džiova ir širdies negalavimus.

Pasak Dambrausko giminių, jis ir keli kiti lietuviai kaliniai

buvo paleisti. Vienintelis kitas, kuris buvo vardu paminėtas, buvo 81 m. amžiaus Vladas Lapienis, kuris kaip Dambrauskas, buvo suimtas už prisiminimus apie sovietinį gulagą. Abu anksčiau kalėjo už "politinius" nusikaltimus: Dambrauskas už pogrindžio veiklą Stalino laikais, o Lapienis — už bendradarbiavimą su LKB Kronika.

Taip pat LIC žiniomis, į Vilnių yra atgabenti kun. Sigitas Tamkevičius, Viktoras Petkus ir kun. Alfonsas Svarinskas. Jie laikomi KGB kalėjime. Saugumiečiai stengiasi išgauti iš jų prisipažinimą prie savo "nusikaltimų". Kun. S. Tamkevičius atgabentas iš Permės lagerio jau antrą kartą.

Nijolė Sadūnaitė tebeslapsto nežinia kur. Jau seniau

parašė atsiminimus "KGB akiratyje", kurie buvo išleisdinti atskira knygele išėjimoje "Ateities" leidyklos. Dabar Varšuose gauta antra dalis jos atsiminimų: "Penkti metai Gerasis Dievas slepia mane nuo KGB objektų". Tuose atsiminimuose ji aprašo brolio Jono bei jo šeimos pergyvenimus, jai slapstantis nuo saugumiečių. Taip pat ji nemažai dėmesio skiria savo tėvams, ypač kankiniui V. Borisavičiui, buvusiam kalinui Petriui Paulaičiui, vokiečiui gydytojui Fridrichui Juozapui Haas ir kt.

Antrą N. Sadūnaitės atsiminimų dalį mašinėlė perrašė Lietuvių informacijos centras, anglų kalbon išvertė kun. K. Pugevičius. Abi atsiminimų dalis anglų kalba išleis "Trinity Communications" leidykla.

Devenų kultūros fondo leidiniai

1. *Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE*, \$15.00, JAV
2. *Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE*, \$15.00, JAV
3. *Jokūbas Dagys, SCULPTURES* (meno albumas), \$35.00, JAV
4. *J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS*, \$6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenų kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Jeigu turite skundą prieš metropolinę policiją, mes norime išgirsti jį

1

Mes esame viešų skundų pareigūno įstaiga. Jei turite skundą prieš metropolinio Toronto policijos tarnautoją, galite kreiptis į mus.

Mes esame nepriklausoma, civilinė agentūra. Galite būti tikri, kad jūsų skundas bus ištirtas bei vykdomas teisingai ir bešališkai.

Clare E. Lewis, Commissioner

2

Skundai prieš metropolinio Toronto policijos pareigūnus gali būti įteikti:

bet kurioje policijos būstinėje; viešų skundų tyrimo biurui (The Public Complaints Investigation Bureau of the Police Department), 3080 Yonge Street (prie Lawrence); viešų skundų pareigūno įstaigai (The Office of the Public Complaints Commissioner) 157 Bloor Street West (prie Avenue Road) arba kreiptis telefonu 963-1141, kuriuo galima sužinoti, kada viešų skundų įstaigos pareigūnas lankysis jūsų rajone.

AŲA
KLEMENSUI LIUTKUI
mirus,
jo žmoną JULIJĄ, mūsų narę, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –
KLK moterų draugijos
Lietuvos kankinių parapijos skyrius

Profesionalų ir verslininkų sąjungos nariui
dr. KLEMENSUI LIUTKUI
mirus,
jo žmoną JULIJĄ ir kitus artimuosius giliai užjaučiame –
Profesionalų ir verslininkų sąjunga

PADĖKA
mūsų mamos ir uošvės
AŲA
JADVYGOS PIKŠILINGIENĖS
laidotuvių apeigose Stayneryje ir Anapilyje dalyvavusiems tautiečiams labai nuoširdus lietuviškas aciu.
Nuoširdžiai dėkojame kun. K. Kaknevičiui už atliktas apeigas Lietuvos kankinių šventovėje ir kapinėse. Taip pat esame labai dėkingi už nuoširdžią pagalbą ponioms — A. Ramanauskienei, D. Zakarevičienei, A. Pajaujienai ir visiems mus užjautusiems bei aukojusiems a.a. mamos atminimui.
Dėkingi –
Inž. Petras ir Valerija Jaudegiai,
Omaha, Nebr., JAV

Milijonai lietuvių rankose

Metinis "Talkos" kooperatyvo susirinkimas

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo "Talka" metinis narių susirinkimas įvyko 1987 m. vasario 28 d., Aušros Vartų parapijos salėje. Kooperatyvo veikloje tai buvo jau 32-ras metinis susirinkimas. Dalyvavo 110 narių. Susirinkimą 4 v.p.p. pradėjo valdybos pirm. J. Stankus, pasveikindamas narius ir pristatydamas dalyvavusius svečius — Prisikėlimo parapijos Toronte kredito kooperatyvo pirm. dr. S. Čepą ir vicepirm. J. Palį. Po to buvo susikaupimo minutė pagerbti pernai mirę 26 "Talkos" nariai. Balsų skaičiavimo komisijon buvo pakviesti — P. Bakaitis, P. Kanopa, B. Pakalniškis, P. Petraitienė, J. Tarvydas. Valdybos sekretorius R. Kontenis perskaitė 1986 m. susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų.

Valdybos vardu pranešimus padarė pirm. J. Stankus ir ižd. St. J. Dalius, pažymėdami, kad praėjusiais metais padaryta pažanga tiek balanso paaugimu, tiek atsargos kapitalo padidimu bei gautu grynu pelnu. Valdyba stengėsi, kad galėtų savo nariams išmokėti aukštesnes palūkanas už laikomus pinigus "Talkoje". Taip pat stengėsi skolinti palankesnėmis sąlygom negu rinkoje. Kai kuriu laikotarpiu "Talka" sugebėjo nariams mokėti visus nušimčius daugiau, negu kitos institucijos. Sekmingesniai ir greitesniai narių aptarnavimui buvo įsigyta antra mašina, rašanti į knygutes. Taipgi nupirktas dar vienas papildomas kompiuterio ekranas darbo pagreitiniui.

Gerinant nariams patarnavimą, įvesta nauja sąskaita, būtent registruotas pensijų pajamų fondas — RRIF. Ši sąskaita labai svarbi ir reikalinga tiems nariams, kurie turi RRSP sąskaitą ir kuriems ateina 71-sis gimtadienis. Tada reikia išimti visus pinigus ir sumokėti aukštus pajamų mokesčius arba pervesti visus pinigus kokiam nors draudimo bendrovei, kuri mokėtų mėnesinę pensiją, bet kontroliuotų kliento pinigus. Į šią naują sąskaitą RRIF galima perkelti visas santaupas iš RRSP prieš sueinant 71 m. ir nereikia mokėti mokesčių.

1986 m. baigti pasiekus beveik 25 mil. dol. balansą. Per vienerių metų laikotarpį balansas padidėjo 1,719,021 dol. arba 7.39% daugiau. Narių indėliai irgi paaužo 1,448,722 dol. arba 6.5% daugiau.

Nariams išduotos paskolos gero kaim padidėjo: nekilnojamo turto paskolų išduota 2,021,281 dol. daugiau negu 1985 m. arba 17.3% daugiau. Asmeninių paskolų išduota 234,145 dol. daugiau arba 20.5%. Narių skaičius pasiekė 2157 ir 555 skolininkus. Narių padidėjimas nedidelis — tik 30, kurie vos padengia mirusius 26 narius.

"Talka" turėjo pajamų per 1986 m. — 2,342,805 dol. išlaidų — 2,157,639 dol. Stambiausią išlaidų dalį sudarė nariams išmokėtos

palūkanos už įvairius indėlius — 1,792,623 dol. arba 76.5% nuo visų gautų pajamų. Tarnautojų algoms su priedais išmokėta 133,864 dol. arba 5.7% nuo visų gautų pajamų. Valdybai ir komitetams išmokėta sudaro 15,893 dol. arba 0.67% nuo gautų pajamų. Tokių būdų pajamos pasiskirsto: nariams išmokėta už indėlius 76.51%, administracijos, namo išlaidoms ir algoms — 15.58%. Gautas pelnas — 7.9% (pelnas 185,166 dol.).

Iš pelno visiems nariams 1986 m. prirašyta po 5 dol. prie kiekvieno šėro, tuo būdu pakeliant šėrų ribą nuo 10 iki 15 dol. Lietuviškai veiklai paremti buvo paskirta ir išmokėta 16,440 dol. Apmokėjus visas išlaidas bei paskyrus aukas, likęs nepaskirstytas pelnas pervestas į atsargos rezervus, kurie šiuo metu sudaro 676,368 dol. arba 2.5% viso kapitalo. Tai gi finansiskai kooperatyvas stovi gan stipriai.

Kredito komiteto pirm. F. Enskaitis pranešė, kad 1986 m. buvo leista išduoti naujų paskolų: nekilnojamo turto 120 paskolų — 7,422,439 dol. ir 242 asmeninės paskolos 1,968,492 dol. Iš viso per 1986 m. leista išduoti 362 paskolas — 9,390,931 dol.

Revizijos komiteto pirm. A. Patamsis pranešė, kad revizijos buvo daromos kiekvieną mėnesį, ir viskas rasta tvarkingai.

Revizorius (auditor) R. Hoecht pranešė, kad viskas yra vedama labai tvarkingai, pagyrė už gerą finansų tvarkymą ir stambų pelno metinį padidėjimą. Tarp kitų kanadiečių kredito unijų Hamiltone "Talka" yra viena iš geriausiai veikiančių.

1987 m. revizorius buvo patvirtintas balsų dauguma (rankų pakėlimu) Nolan, Hoecht ir Welsh. Statuto (by-law) pakeitimas 2.03 paragrafo, pakeliant vieno šėro vertę nuo 10 dol. iki 25 dol. dvejų metų laikotarpyje, buvo priimtas pusiau slapto balsavimu 96 balsais.

I valdybą du nariai ir i komitetus po vieną narį buvo išrinkti aklamacijos būdu, perrenkant į valdybą J. Stankų ir St. J. Dalių, i kredito komitetą — J. Gedrį ir i revizijos komitetą — A. Patamsį.

Narių klausimuose ir sumanymuose buvo pageidauta: kad būtų įvesta taupytų 5 metų terminuoti pažymėjimai (certifikatai) kad per metinius susirinkimus būtų duodamos nariams dalyvavimo premijos; kad per metinius susirinkimus būtų nariai vaišinami pilnais pietumis, ne tik kava ir pyragaičiai. Susirinkimas baigtas 5:30 v.p.p.

Po susirinkimo valdyba pasiskirstė pareigoms: pirm. J. Stankus, vicepirm. J. Kristolaitis, sekr. R. Kontenis, ižd. St. J. Dalius, vald. narys A. Stanevičius. Kredito komitetas: pirm. F. Enskaitis, sekr. J. Gedris, narys K. Mileris. Revizijos komitetas: pirm. A. Patamsis, sekr. A. Krakaitienė, narys G. Melnykas. Stasys Dalius

Paskaitų serija "Krikščionybė Lietuvoje"

STEPAS VARANKA

Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto Kanadoje paskaitų komisija surengė paskaitų seriją apie krikščionybę Lietuvoje. Pirmą paskaitą skaitė istorikas dr. Algirdas Budreckis 1987 m. kovo 8 d. Toronto Lietuvių namuose karaliaus Mindaugo vardu salėje.

Jo paskaitos klausėsi per 300 tautiečių iš Toronto ir apylinkių. Ta proga scena buvo papuosta prasmingu šūkiu "Krikščionybė – tautos stiprybė" ir sukakties ženklu, nupieštu Lietuvoje. Jame vaizduojami septyni kryžiai, reiškiantys septynią krikščionybės šimtmetį Lietuvoje. Scenos priekyje matėsi Lietuvos ir Kanados vėliavos.

Paskaitai skirtą popietę pradėjo Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto Kanadoje pirm. V. Bireta. Pasveikinęs susirinkusius, pakvietė paskaitų komisijos pirm. kun. P. Dilį įvadiniam žodžiui. Jis tarė: "Dievo malonė suteikė mūsų kartai nepaprastus metus. Mes turime priaugti, kad mūsų protėviai prieš šimtmečius susijungę su krikščioniška Europa. Šie metai teikia mums progą giliau pažvelgti į save ir į savo tikėjimą. Dabartinis metu, ekumeniniame šimtmetyje, kai visos tikybos įieško bendro kelio susijungti, Lietuvos katalikų vyskupų kreipimasis į tikinčiuosius, šaukiantis gelbėti laisvę ir tikėjimą, susilaukia iš visų krikščionių reikalingos moralinės paramos. Todėl Lietuvos krikščionybės sukakties proga pradėdame paskaitų seriją "Krikščionybė Lietuvoje", kurios galbūt padės mums geriau suprasti priežastis, kodėl lietuviai priešinosi krikščionybei, ir krikščionybės pasekmes".

Vietoje invokacijos prieš paskaitą vokalinis vienetas, vadovaujamas muz. D. Viskontienės pagiedojo himną Kūrėjui ir krikščionybės sukakties giesmę. Ši trijulė — D. Viskontienė, D. Kušlikytė ir L. Dambauskaitė — dažnai gieda Toronto Prisikėlimo šventovėje.

Paskaitininkas

Paskaitininką dr. A. Budreckį, atvykusį iš Bostono, su klausytojais supažindino Stepas Varanka.

Algirdas-Martynas-Antanas Budreckis yra gimęs Amerikoje, Newarko mieste, N. J. Tėvas Martynas — inžinierius, motina Marija Barkauskaitė — mokytoja. Abudu — imigrantai iš Lietuvos.

Algirdas, išėjęs privalomus mokslus, siekė aukštesnio mokslo savo jėgomis. Dirbo indų plovėju, padavėju, virėju ir pardavėju. Vėliau gaudavo geresnius darbus. Buvo kasininkas, "Newark Ledger" dienraščio redakcijos tarnautojas-bendradarbis, radijo "Laisvoji Europa" bendradarbis, Pavergtųjų Europos tautų seimo sekretoriato tarnautojas, teismo vertėjas.

Studijuodamas ir dirbdamas, Algirdas aktyviai reikišėsi Lietuvių Bendruomenės visuomeninėje, kultūrinėje ir politinėje veikloje. Buvo VLIKo tarnyboje ir valdyboje, Amerikos LB krašto valdyboje, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimų dalyviu, ALTo išdo globėju, Rytų Lietuvos rezistencinio sąjūdžio vilniečių atstovas VLIKe; yra Vilniaus krašto lietuvių sąjungos garbės narys.

Algirdas yra vedęs Giedrę Karosaite, turi tris vaikus.

Magistro tezę parašė 1963 m. tema "The Lithuanian National Revolt of 1941", daktaro disertaciją — 1965 m. tema "Polish Jakobs" — prancūzų švietimo laikotarpio įtaka lenkų intelektualams 1763-1795 m. Rankraštis — Rutgers universitete. (Universiteto istorijos fakulteto dekanui M. Winklerui nepatiko lietuviška tema, Algirdui teko pasirinkti kitą).

Dr. A. Budreckis aktyviai reikišias lietuviškoje spaudoje savo istoriniais straipsniais, yra keletu veikalu ir daugelio straipsnių autorius ir redaktorius. Prieš porą metų Algirdas suredavo kolektyvinį veikalą lietuvių ir anglų kalbomis "Rytų Lietuva".

Anglų kalba minimas veikalas yra išsiuntinėtams įvairių kraštų universitetams ir bibliotekoms. Jis neseniai išleisdino mažo formato knygelę anglų kalba "An Introduction to Lithuanian History". Tai tinkama dovana angliškai kalbančioms susipažinti su Lietuvos istorija. Yra išvertęs į anglų kalbą knygą "Lietuviai Kanadoje — Lithuanians in Canada", kuri buvo išleista Toronte 1967 m.

Paskaita

Dr. A. Budreckio tema buvo "Senovės lietuvių tikėjimas ir jų priešinimasis krikščionybei". Jis išties valandą trukusioje paskaitoje apibūdino pagoniškąjį lietuvių tikėjimą, kurio pagrindu buvo gamtos reiškinų garbinimas. Jo nuomone, "lietuvių pagonių tikėjimas dar nebuvo priėmęs ryškiai antropomorfinių dievų sistemų, reikišė pačios gamtos, įvairių jos objektų bei slėpiningų reiškinų kultu, atliekamam miškuose, po medžiais, prie šaltinių, upių, ežerų. Nesant iš tobulintos religijos, negalėjo būti nė organizuoto, laipsniuoto dvasininkų luomo".

Antroje paskaitos dalyje dr. A. Budreckis kalbėjo apie lietuvių priešinimąsi krikščionybei. Remdamasis istoriniais faktais, jis pareiškė, kad lietuviai priešinosi ne pačiai krikščionybei, o politiniams kėslams, kurie anuomet buvo siejami su krikščionybės skleidimu.

Po paskaitos pirmininkaujantis V. Bireta išreiškė nuodėrdžią padėką paskaitininkui, giesmininkėm ir visiem dalyviams. Pažymėtina, kad dr. A. Budreckis kovo 7, šeštadienį, turėjo paskaitą "Istoriniai veikalai anglų kalba apie Lietuvą". Ją surengė Toronto Lietuvių namų kultūrinė komisija, vadovaujama V. Kulnio. Paskaitininkas pateikė 74 knygų sąrašą ir daugelį jų apibūdino. Dalyvavo apie 50 asmenų. Paskaitininko knygos "An Introduction to Lithuanian History" išplatinta 40 egzempliorių.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata — oro paštu 70 dolerių visuose laisvojo pasaulio kraštuose.

KOSTAS STRIKAITIS, paaukojęs 1000 dolerių Kanados lietuvių kultūros muziejaus statybai Anapilyje Nuotr. R. Kurienės

Jaunimo kongreso žinios

Kvietimas atvykti

Jeigu planuojate pirmąją išvyką iš savo gyvenamo krašto, siūlome pasirinkti penktąjį kontinentą — Australiją. Jau prityrusiems keliautojams, bet dar iki šiol nesilankiusiems Australijoje, šis kraštas turėtų būti sekančios kelionės tikslu. Tiems, kurie Australijoje jau lankėsi, aišku, nereikia jokių įkalbinėjimų apsilankyti dar kartą.

Laukiame Jūsų Australijoje VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso metu. Esame draugiški, su malonumu priimame svečius ir stengsimės, kad Jūs pamatytumėte šį nepaprastai įdomų, savotišką ir įvairų kraštą kiek galima daugiau. Iki pasimatymo!

VI PLJK organizacinis komitetas

Kongreso datos

Pradžią — Sydnejuje 1987 m. gruodžio 19 d. Pabaiga — Melburne — 1988 m. sausio 10 d. Gruodžio 17-19 d.d. registracija atvykstantiems. Gruodžio 18 d. (pagal jų prašymą) įvyks bendras P. Amerikos atstovų posėdis. Gruodžio 19 d. bus paskirų kraštų posėdžiai, jiems to pageidavus. Po to — kelionė laivu ir susipažinimo vakaras Sydnejaus uoste.

Gruodžio 20 d. bus pamaldos, kongreso atidarymas ir susipažinimo vakaras Sydnejaus lietuvių klube.

Gruodžio 21 d. atstovai išvyks į studijų dienų pradžią (dar vis Sydnejuje), prasidės buvusių kongresų atstovų posėdis. Atstovai rinksis Naamaroo vietovę. Bus kraštų LJS ir Pasaulio LJS pranešimai. Vakare — koncertas. Gruodžio 22 d. atstovai diskutuos PLJS organizacinius reikalus. Buvusieji kongresų atstovai tęsia savo posėdį, svarstydami galimybes pa-

dėti jaunimo veiklai. Bus paminėta jaunimo kongresų sukaktis, kadangi su šiuo kongresu sueina 21 metai nuo pirmojo jaunimo kongreso 1966 m. S. Amerikoje. Tą kongresą organizavo Stasio Barzduko vadovaujama PLB valdyba. Vakare — jaunimo talentų programa. Gruodžio 23 d. renkama nauja PLJS valdyba atstovų suvažiavime, o vakare — visiems bendras pobūvis "The Rocks" restorane ant vandens Sydnejaus uoste.

Gruodžio 24 d. — bendros Kūčios lietuvių klube. Dalyvaus priimantys ir atvykstantys lietuviai. Gruodžio 25 d. — Kaledos. Jos praleidžiamos šeimose, kuriose bus apsisistoję atstovai ir dalyviai.

Gruodžio 26-31 d.d. atstovai išvyks į studijų dienas Kanberoje, o dalyviai — ekskursijon autobusu iš Sydnejaus į Adelaidę. Turistams bus galima lėktuvais vykti į vieną iš dviejų kelionių: a. Alice Springs, b. Great Barrier Reef. Gruodžio 30-31 d.d. vyks registracija stovyklai Adelaidėje, Roseworthy Agricultural College patalpose. Stovykloje dalyvauja visi kongreso atstovai ir jaunimas, užsiregistravęs kaip dalyviai. (Atstovai bus atskraidinti į stovyklą iš Kanberos). Gruodžio 31 — N. Metų sutikimo balius Adelaidėje. Stovyklavietė yra 1 val. kelio nuo miesto.

Sausio 1-7 d.d. stovykla prie Adelaidės. Tuo pačiu metu Adelaidės mieste sausio 2 d. bus koncertas, sausio 3 d. — talentų vakaras. Sausio 8 d. — talentų vakaras Melburne. Kongreso uždarymas — sausio 9 d. Melburne. Sausio 10 d. — baigiamasis koncertas Melburne.

Jeigu atsirastų norinčių, australai yra pasiruošę suorganizuoti (Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvos krikščionybės sukakties darbai

JONAS KAVALIŪNAS, centrinio vykdomojo komiteto pirmininkas

Lietuvos krikščionybės sukaktis jau čia pat. Todėl verta pažūrėti, kaip plačiai ji lietuvių švenčiama, koks jos ryšys su Lietuva, kaip vyksta paruošiamieji ir kiti darbai ir kaip sukaktis ir arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacija bus švenčiama krikščionybės centre Romoje.

Kanados lietuviai pradėjo jubiliejines šventes jau š. m. kovo 1 d. iškilėmis Hamiltone, vėliau, gegužės 9, bus St. Catharines mieste, gegužės 23 — Montrealyje ir pagrindinės iškilmės lapkričio 14-15 dienomis Toronte.

Australijoje pagrindinė šventė įvyko taip pat kovo 1 d. Melburno katedroje, dalyvaujant arkiv. Fr. Little. Kitos iškilmės bus Geelonge, vėliau, siejant su lietuvių tautos švente, rugsėjo 6 d. Sydnejuje ir lapkričio 22, Kristaus Karaliaus šventėje, Adelaidėje.

Brazilijoje Lietuvos krikščionybės sukaktis bus minima lietuvių parapijose, brazilų šventovėse ir katedrose. Minėjimai rengiami Brazilijos istorijos akademijoje ir Krikščioniškosios kultūros akademijoje. Pagrindinės iškilmės bus birželio 14 d. Sao Paulo katedroje, meldžiantis už Lietuvą. Rengiasi tai sukaktiai ir kiti P. Amerikos kraštai.

Belgijoje sukakties iškilmės bus Liežo (Liege) mieste. Anglijoje, Londone — rugpjūčio 1 d., dalyvaujant popiežiaus pranciūpiui ir Londono arkivyskupui. Prancūzijoje — Paryžiaus Notre Dame katedroje, dalyvaujant Paryžiaus kardinolui. Vokietijoje sukaktis bus švenčiama gegužės 24 d. Hamburge, gegužės 30-31 Stutgarte, rugsėjo 27 — Memmingene, spalio 25 — Mainze ir lapkričio 22 — Eichstaette, visur dalyvaujant vietos vyskupams.

JAV lietuviai pradeda švesti sukaktį Hartforde (gegužės 17), vėliau Klivlande, Newark, birželio 28 — Vašingtone, Amerikos katalikų tautinėje šventovėje, kur yra ir Šiluvos Dievo Motinos koplyčia, dalyvaujant popiežiaus pranciūpiui ir Vašingtono arkivyskupui, rudeniop — Binghamptone, She-

nandoah, Bostone, Detroite, Niujorke, Omahoje, Miami, Los Angeles. (Lapkričio 26-29 d. bus centrinės iškilmės Čikagoje su kardinolu Bernardinu ir lietuvių vyskupais. Minėjimų tinklas plečiasi. Ką tik gauti pranešimai apie šventes Kolorade ir Daytona Beach, Floridoje.

Visur minima Lietuvos krikščionybės sukaktis, todėl visur ta proga dėmesys tenka Lietuvai, jos priespaudai, kovai už tikėjimo ir tautos laisvę.

Dėmesys Lietuvai

Vysk. P. A. Baltakio iniciatyva JAV katalikų vyskupų konferencija dviem atvejais, 1985 ir 1986 m., priėmė rezolucijas kreipintis į Sov. Sąjungos vyriausybę, kad ji laikytųsi 1975 m. Helsinkio Baigminio akto ir 1945 m. Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos, gerbtų žmogaus teises Lietuvoje, duotų lietuviams tikėjimo laisvę ir grąžintų tikintiesiems Vilniaus katedrą, Šv. Kazimiero, Marijos Taikos Karalienės ir kitas šventoves.

Panašius nutarimus priėmė sukakties proga 1986 m. vasarą Amerikos lietuvių katalikų kunigų vienybės seimas, prašydamas šiuo reikalu ir JAV kongreso narių intervencijos bei pagalbos.

Australijos lietuvių katalikų federacija sukakties proga parašė Gorbacioviui raštą, kad laiduotų Lietuvai tikėjimo laisvę, leistų vysk. J. Steponavičiui veikti Vilniuje ir grąžintų tikintiesiems nusavintąsias šventoves.

Brazilijos komiteto pirmininko kun. Pr. Gavėno iniciatyva vyskupų konferencija pasiuntė visoms vyskupijoms (jų yra 219 su 369 vyskupais) raštą, skatindama rengti birželio 14 d. "maldos dieną už lietuvių tautą ir kitus kraštus, kur religinės laisvės suvaržytos". Jau balandžio mėn. lietuviai pradeda susisiekti su vyskupais ir aprūpinti juos informacine medžiaga. Bus įteikta ir Sibiro lietuvių maldaknygė. 1985 m. vyskupų konferencijos gen. sekretorius, skatindamas vyskupus rengti maldos dieną už Lietuvą, išsiuntinėjo ir kun. Pr. Gavėno įteiktą brošiūrą "45 metai vienos tautos kryžiaus kelio", kur rašoma apie tikėjimo persekiojimą Lietuvoje, lietuvių rezistenciją, "LKB kroniką", nusavintą Vilniaus katedrą ir kitas šventoves, lietuvių katalikų kongrese Toronte manifestą ir kt.

Leidiniai

Sukakties proga bus gausiai paskleista informacinė medžiaga apie Lietuvą. Šiomis dienomis, kun. K. Pūgeviciaus rūpesčiu, iš spaudos išeina P. Skabeikio knygtelė "Catholic Lithuania — 600 Years", iliustruota, 24 p., Kunigų vienybės leidžiama. Kovo viduryje išeis spalvotos salankos, parengtos Vašingtono komiteto, vadovaujamo J. Vaitkaus. Už mėnesio turėtų pasirodyti dr. Sauliaus Sužiedėlio red. "Six Centuries of Christianity in Lithuania and Abroad", iliustruotas, apie 150-200 p.

Jau išėjo iš spaudos sukakties parinktos giesmės bendram giedojimui ir chorams, taip pat tų giesmių juostelės kasetėse. Parengė muzikinę komisiją: R. Kliorienė, pirm., D. Viskontienė, A. Bielskis, J. Kreivėnas, V. Ralsys ir K. Skaisgiris. Muz. J. Gėdovas sukūrė giesmę "Kristui Karaliui" pagal iš Lietuvos gautus žodžius.

Religinis auklėjimui išleistas A. Milmantienės parengtas tikybos vadovėlis "Jėzus su mumis", L. Rugienienės "Pasikalbėkime, Dieve" ir spausdinama knygtelė vaikams apie Atgailos sakramentą. Tikėjimo ir moralės pagrindų veikalo "The Teaching of Christ" lietuvišką laidą rengia Pasaulio ir Kanados kunigų vienybė, vadovaujama kun. J. Staškaus. Lietuviškojo giedojimo istoriją baigia rengti muz. J. Kreivėnas. Šios srities studijinio darbo dar neturėjome. Tai visai naujas dalykas.

Prof. V. Vardžio red. kolektyvinis veikalas "Krikščionybė Lietuvoje", apie 600 p., jau spausdinamas "Draugo" spaustuveje Čikagoje ir gegužės mėn. turėtų pasirodyti viešumoje. Angliškoji šio veikalo laida išeis šių metų gale ar kitų pradžioje.

Sukakties proga paskelbtą poezijos konkursą laimėjo

poetas kun. L. Andriekus, dramos — rašytojas A. Kairys. Sukakties medali, vaizduojantį visus tris Lietuvos krikščionybės pradininkus — Mindaugą, Jogailą ir Vytautą, sukūrė dail. V. Kašuba, o pašto ženklus — dail. V. Virkau. Juos išleis Vatikano paštas. Iš skelbto sukakties ženklų konkurso vertintojų komisija atrinko D. Kavaliūno ir J. Kiuburo darbus. Vėliau gautas sukakties ženklas iš Lietuvos. Jis dabar daugiausia ir naudojamas.

Religinis atsinaujinimas

Iš daugelio užsimotų ir vykdomų darbų, anot kun. Pr. Gavėno, kuris patys daug darbų dirba, pats sunkiausias yra lietuvių religinis atsinaujinimas. Ši darba vysk. P. A. Baltakis patikėjo kun. A. Saulačiui ir seselei Ignei Marijošiditei. Jie važinėja po JAV ir Kanadą, fengdami dvasinio susitelkimo dienas ir savaitgius, paruošę programas visiems trims priešjubiliejiniams metams ir specialias programas šioms metams pagal iš Lietuvos gautą tekstą, taip pat — programas jaunimo organizacijoms ir stovykloms, biuletenius lietuviškųjų parapijų klebonams, 160 skaidrių rinkinį apie krikščionybę Lietuvoje, ruošia religinius leidinius, kurių dalis jau išleista.

Lėšos

Darbai neįmanomi be lėšų. Buvo numatytas \$289,000.00 biudžetas. Ligi 1987 m. sausio pabaigos išsiuntinėti 36,000 laiškų ir surinkta \$117,896.46. Taigi, dar nė pusės užsimotos sumos, o sukaktis jau čia pat išleista \$102,729.09. Daugelis didžiųjų išlaidų dar prieš akis. Todėl vėl siuntinėjami laiškai. Šįkart su loterijos bilietais. Lig šiol gauta: iš JAV — \$116,500, ir iš kitų kraštų \$1,378 (iš Anglijos \$157, Australijos — \$265, Italijos — \$100, Kanados — \$596 ir iš V. Vokietijos — \$260). Visiems aukotojams nuodėrdi padėka. Reikia lėšų atskirų kraštų bei vietovių renginiams, reikia jų ir bendriesiems reikalingams (Romos iškilmių lietuviškajai daliai, religinei programai, leidiniams, kursams, medaliams, pašto, sukakties ženklams ir kt.). Jais rūpinasi centrinis komitetas (Lithuanian Christianity Jubilee, Inc., 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636).

Romoje

Sukakties iškilmių atidarymas ir arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacija bus Romoje 1987 m. birželio 28 (tą pačią dieną, kaip ir iškilmės Lietuvoje, sostinėje Vilniuje), vadovaujant Šv. Tėvui ir dalyvaujant Romoje reziduojantiems kardinolams, Vatikano diplomatiniam korpusui, Europos vyskupų konferencijų pirmininkams, lietuviams vyskupams, dvasiškajai ir tikintiesiems iš viso pasaulio. Bus taip pat privati lietuvių audienija pas Šv. Tėvą, padėkos Mišios arkiv. Jurgio Matulaičio garbei, istorinis simpoziumas, akademija su koncertu, ekumeninės pamaldos katakombose, jaunimo programa, pobūvis Angelo pilyje ir kt. Iškilmės vyks visą savaitę, nuo birželio 26 ligi liepos 2 d.

Jau laikas registruotis per pasirinktą agentūrą kelionei į Romą. Lietuvoje tikintieji, nepaisydami vargo ir rizikos, dėsimimis tūkstančių susirenka kasmet į Šiluvą. Jie ir į Romą suvažiuotų, jei tik vartai būtų atkelti. Mūsų niekas nevaržo. Esame laisvi. Bet laisvė taip pat įpareigoja.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PEEL CHATEL 2180 Burnhamthorpe St. 279-7440

BONCEVALLES CHATEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHATEL 2557 Bloor St. W. 747-1515

40 metų
Kanados
pilietybei
1947-1987

Balandžio 12-18 yra
Kanados pilietybės savaitė.

Tai metas švesti ir žvelgti į
kanadiečių gyvenimo vertybes —
lygybę, škratybę ir
bendruomeniškumą.

Gyvenkite dinamiškos,
daugiakultūrės mūsų visuomenės
dvasia. Gyvenkite Kanados
dvasia.

Department of the Secretary
of State of Canada

Secrétariat d'État
du Canada

Canada

Poetas BERNARDAS BRAZDŽIONIS, pagerbtas JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos literatūrine premija

Poetas Brazdžionis – laureatas

Taip rašė apie jį ir jo kūrybą rašytojas Antanas Vaičiūlaitis leidinyje „Lietuvių poezija svetur“

... Bernardas Brazdžionis — didingas, asketiškas, lyg rūstus ar net pranašiškas — senąją biblinę prasmę. Drauge jo pasaulis moderniškias ir aktualus, kone egzotiškai viliojantis ir sugestytus. Į savo meną Bernardas Brazdžionis įlieja reto žerėjimo ar tikslumo gamtos detalę, kuri jo kūrybai teikia ne tiktai didingo grožio, bet atneša ir savotiškos šilumos, jaukumo, artimumo ir ilgesio: *Mūsų gyvenimas kaip samanė bitelė*. Tokis derinys pastatė autorių tarp pačių originaliausių lietuvių poetų, kokių iš viso esame turėję. O kadangi tai išdaičiuota su užsidegimu, kone fanatišku įsitikinimu ir regėjimu, tai visi tie poezijos elementai šio išvidinio žaizdro sutirpdyti į vieną autentišką, individualią lyrinę tarmę — paties Bernardo Brazdžionio poetinį žodį.

Nuo pat pradžių atrodė, kad jo kūrybos, net ir patsai, prie to prisipažinęs (*neįspasakytai mėgstu vienatvę*) jįsai su pirmomis savo knygomis užėmė vieną iš rusiškai didingą bei kūrybiškai galimą vietą lietuvių literatūros akiračiuose. Tačiau tai buvo tiktai viena Bernardo Brazdžionio medalio pusė. Atvertus antrąją, paaiškėjo, kad jis yra šiltas, vaikiškai žaismingas ir gausus mūsų mažųjų poezijos kūrėjas. Gana tik žvilgtelti į „Meškiuką Rudnosiuoką“, „Pietų vėjelį“ ir kitas panašias jo poezijas.

Atbaigti vaizdai, būtų galima pastebėti, kad Brazdžionis yra ir greitų progų maestro. Žiūrėk, jis vienu atšikvėpimu ims ir įrašys kelių posmų dedikaciją, skirdamas savo knygą kuriam mažam skaitytojui. O dar jei tokius proginis raštus palydintų savo pavyzdžiu, kartą Bostone lankydamas mūsų poetą (jis tuo tarpu buvo kažkur išvykęs iš namų), radau bene visą lapą sueiluiotų instrukcijų, kas man daryti.

Taigi, Bernardo Brazdžionio išvidinis pasaulis yra daug šakotesnis, negu atrodytų, jeigu apie tai darytumėm išvadas vien iš didingųjų jo giesmių bei vizijų. Visai teisingai dr. Jonas Grinius savo straipsnyje apie Bernardą Brazdžionį („Aidai“, 1967, nr. 5) pabrėžė humaniškąjį, rečiau kritikų liestą poeto kūrybos atspalvį — žmogaus temą, jo pabrėžimą. „Anksčiau joks kitas lietuvių poetas nebuvo iškęšęs dramatiškos žmogaus didybės, kaip B. Brazdžionis 1937 m. savo garsiam eilėrašty „Per pasaulį keliauja žmogus“, skaitome straipsnyje.

Vos spėjus nutilti patrankoms, jau 1945 m. Bernardas Brazdžionis atėjo su nauja savo lyrikos knyga — „Svetimi kalnai“. Rinkinys net keturiomis kalbomis turi „karinės valdžios“ Vokietijoje leidimus. Iš tikrųjų „Svetimi kalnai“ padvelkia į skaitytoją, lyg koks karo metų dienoraštis. Lapas po lapo atsišaukia į tave tieiogiai ir artimai, beveik paliečiamai jauti paskutinius momentus tėvynėje, atsikyrimą, karo sūkurius ir atklydimą ligi svetimų kalnų. Visame veikale drumsčias nerimas, ilgesys ir skubėjimas atverti savo varganą dalį bei netikrumą, kai audros išbloškė iš

savo pastogės ir kai už tavęs paliko Pažaislio bokštai, *kaip pasaka balti*. Štai dar pakeičiui į svetimas žemes, randama Alvitė net po keturis ta pat dieną datuotus eilėraščius. Beje, ne kur nors svetur, bet tame pačiame Alvite sukurtas dabar dažnai skambas Lietuva iš tolo („Mylėsi Lietuvą iš tolo“). Šalia to iškyla grandiozinės Bernardo Brazdžionio vizijos:

Begalinis Viešpaties pasaulis: Zemė, žvaigždės ir daugy keliai.

Šiapus saulės ir anapus saulės Šviečia vien tik Jojo spinduliai.

Begalinė upė Dievo laiko — Be pradžios, be galo, be krantų. Jo ranka jos amžių srovę laiko, Ir jo rankoj esam — aš ir tu.

Kaip „Svetimi kalnai“, taip po jų ir kiti du Bernardo Brazdžionio rinkiniai „Šiaurės pašvaistė“ ir „Didžioji kryžkelė“, tolydžio grėžiasi į tenai, kur *mano žemės širdis*. Abiejuose leidiniuose apstu patriotinės lyrikos. „Didžiojo kryžkelėje“ tai pasipildo ryškia politine tema, tiksliau tarus — tarptautine politine tema. ... Šalia teisybės šauksmo, tokiuose eilėraščiuose atsiskleidžia ir Bernardo Brazdžionio ironija — pasaulinės neteisybės akivaizdoje.

„Vidudienio sodai“ atveria mums dar vieną poeto bruožą — dvasios nuskaidrėjimą, ramesnį žvilgsnį į pasaulį, žmones ir patį save. Tokis ispūdis padvelkė, knygai pasirodžius, toks pasiliko ir dabar. Tada savo nuotaikas apie „Vidudienio sodus“ taip sutraukiau recenzijoje: ... Vidudienio sodai ne vien gija susimegza su anais jau tolokais „Ženklių ir stebuklių“ posmais. Paskiausiame jo rinkinyje rasime tuos pačius horizontus, didingą kalbėjimą, biblinius ir egzotinius vaizdus, bažnytinį skambėjimą, kuklių kukliausių mūsų liaudies kalbą, tėviškės malda, miniatiūrinę detalę ir visus globojančią Apvaizdos ranką...

„Vidudienio soduose“ atsišaukia ir viena nauja melodija. Yra tai dvasios išskaidrėjimas, kuris jaučiamas, kai vidudienis praeina ir kai žvilgsnis pakyla į kitus horizontus ir buveines. Tai lyg saulėto rudens daina, kurioj dažnai atsiškamba nostalgija, ramus liūdesys, mirties ir amžinybės susimąstymai. Tačiau tai nereiškia, kad poetas būtų rezignavęs ir pasirengęs, kaip Pranas Vaičaitis, kelevio lazdele padėti. Kaip tik daug kur stebina Bernardo Brazdžionio jėga, gaivumas, poetinis išradingumas ir subtilumas. „Vidudienio soduose“ jis lyg pasistiebi, ir jo žodžiai liejasi tvirtai ir įsakmiai. Tik gal jaučiama daugiau rimties, daugiau nuolankumo ir giedros.“ („Aidai“, 1961 m. nr. 6).

Šiai išvadai sutvirtinti galima prisilaikyti jau minėtą dr. Jono Griniaus straipsnį, kuriame skaitome, kad „Vidudienio soduose“ esama *daug klasiško skambesio, giedrios pušausvyros, prasmingos rimties*...

MARIUS KATILIŠKIS 1915-1980

“Išėjęs negrįžti”

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

I. Gražytė-Maziliauskienė straipsnyje apie likimo žaismą „Miškais ateina ruduo“ knygoje lygina M. Katiliškio prozą su Pulgio Andriešio ir randa, kad „Miškais ateina ruduo“ yra žmogaus ir žemės harmonija — rimta, ritualinė. Apie likiminį aspektą kalbėdama str. autorė mini Joseph Conrad romaną „Lord Jim“, Thomas Hardy „Tess of the D'Urbervilles“; ir Katiliškio Tiliaus charakteris esąs instinkto auka. Visą šios knygos dinamiką ir sudaranti Tiliaus ir Monikos psichologinė įtampa, kylanti iš trijų konfliktų sferų: bandymo išsi-vertži iš aplinkos, kitų su jais manipuliacijos ir erotinio prado.

Dar čia Katiliškis lyginamas su D. H. Lawrence. Bet šio įdomaus straipsnio gal teisingiausias paskutinis sakiny: „Mariui Katiliškiui vargu ar rūpėjo definicijos, jam rūpėjo žmogus ir jo likimas. Dėl to jo kūryba yra ir bus skaitoma“ (158 p.).

V. Kelertienė rašo, kad „Miškais ateina ruduo“ autorius yra pasakotojas — nepriklausomybės epochos dainius. Ta epocha pasibaigusi prieš 45 metus, o autorė straipsnį pradeda apie šiuolaikinės prozos teoriją (jos parašyta 1981 m. „Metmenims“, dabar perredaguota). Toliau str. autorė išveda, kad, pagal visas teorijas, M. Katiliškis esąs geras pasakotojas, lygina jį su Homeru („Iliada“), Vergilijum („Eneida“), su Tolstojum („Karas ir taika“), duoda ilgas citatas. Užsimena ir apie tradicinį Vakarų romaną, kur po Flaubert'o „Madame Bovary“ (1857) išsilaikęs „Style indirect libre“ arba „Narrated speech“, kur „pasakotojas kartu su veikėju yra atsakingas už išreikštas mintis“ (177 p.).

Katiliškio veikale, girdi, mažai tokio psichologinio tikroviškumo, ir pasakotojas esąs vienintelis autoritetas. (Tai kam tada anos teorijos apie „Style indirect libre“, jeigu neturi beveik nieko bendro su Katiliškiu?).

M. Katiliškio „Requiem“ — tai Vytauto A. Jonyno straipsnis, aiškinas „Išėjusius negrįžti“ prasmę. Tai vienas nuoseklias, įtikinamų šios knygos straipsnių; beveik prilygsta Mariaus kūrybos paprastumui, suprantamam išprususiai ir neįsprususiai liaudžiai. Gal kiek per daug prancūziškų ir kitų svetimųjų vardų. Palyginimai su Vl. Ramojaus ir Al. Barono knygomis — taiklus ir beveik visi teisingi.

Br. Vaškėlio tema: „Išėjimo-negrįžimo leitmotyvo užuomazgos“. Ne visur mirtingai suprantama, ką str. autorius nori pasakyti; kartais ilgi „aiškinamieji“ sakiniai dar labiau paklaidina; pavyzdžiui:

„Jo (Katiliškio, A.R.) specialiai parinkti keliareikšmiai žodžiai meninėje plotmėje tampa koduotais ženklais. Jie turi savo semantinę krūvį ir tuo pačiu sugestijuoja (ar ne sugestijuoja?) A.R.) ryšius su žymimuoju objektu ar situacija“ (237 p.).

(Išivaizduoju, kaip Marius į tai galėjo pasakyti: „Nieko aš nekaduoju! Neįėjau kokio semantinio krūvio... Tik tai rašau apie žmones“).

O kaip suprasti šį mokslišką paaiškinimą?

„Tokiu vaizdų išdėstymu Katiliškis pabrėžia „Išėjusius negrįžti“ leitmotyvą: pirmasis vaizdas — išėjimas, paskutinis — negrįžimas, o trys viduriniai — atsisveikinimai“ (244 p.).

Galit sakyti — paimta iš konteksto; skaičiau visa ir ne labai supratau. Sekančiame puslapyje jau aiškiau: „Pirmojo atsisveikinimo įvado karkasą sudaro trys jo komponentai: tėvo ūsų kutenimas, vyšninės butelis ir motinos juoda skarelė“ (245 p.).

Taip Katiliškis realiais, vaizdžiais dalykais, jų aprašymu išsako iš namų išeinančio kareivėlio gaudžią būseną.

R. Šilbajorio str. „Binarinės struktūros M. Katiliškio apsakymuose“ išvedžioja, kad pas šį autorių esąs jaučiamas priešpriešinys principas, t. y. pagrindinis veiksmas ir lyg aidai, veikėjas ir pasakotojas, ironijos kontrastai; viena ver-

sija lyg ir juokiasi iš kitos ir t.t. Binarinių konstrukcijų variantus aptardamas, str. autorius nagrinėja M. Katiliškio „Šventadienis už miesto“ (1963) ir „Apsakymus“ (1975). Įdomi straipsnio pabaiga: „Katiliškio reputacija — kaip gaivališko, spontaniško pasakoriaus, mėgstancio linksmai plaukti savo paties žodžių srovėmis — yra visiškai teisinga“ (270 p.). Kas gali su tuo nesutikti?

Knyga įdomiausia ten, kur priartėjama prie paties Katiliškio, o ne kur straipsnių autoriai demonstruoja erudi-ciją, apsiskaitymą.

Argi reikalingi pakartotiniai skundai, kad už „Miškais ateina ruduo“ nebuvo paskirta Lietuvių rašytojų draugijos premija? Sutinkame, kad meniniu atžvilgiu gal ši proza ir buvo stipresnė už poetės G. Tulauskaitės „Rugės žvaigždės“, bet gal tada buvo labiau mėgstamą poeziją, tai už ją ir nubalsavo. Kodėl, pavyzdžiui, laimėjus Leonui Lėtui LRD-jos premiją už savo poeziją, nešoko triukšmauti ir verkšlenti nelaimėjusieji kandidatai ir jų draugai? Marius Katiliškis buvo kuklus žmogus, pats tiek neprieštaravo ir nesijaudino, kiek jo bendraminėiai. Ir šioje knygoje (po 30 metų) pakartotinis rašymas apie aną incidentą užima gal kelis puslapius. O kad M. Katiliškis laimėjo LRD-jos premiją už „Šventadienį už miesto“ (1962 m.), kuri iškilmingai buvo įteikta Los Angeles mieste (iš pradžioje cituoto laiško aišku, kaip autorius buvo laimingas), apie tai A. T. Antanaitis, biografijos straipsnio autorius, užsimena tik dešimčia eilučių (93 p.).

Iš tikro M. Katiliškis nebuvo skriaudžiamas, palyginus su kitais išsivijęs rašytojais. Štai jo „karjeros“ vaizdas: „Prasilenkimo valanda“, išleista 1948 m., skaitytojų literatūros premija. „Užuovėja“ — 1952 m., skaitytojų ir kritikų pripažintas autoriui brangi talentas. „Miškais ateina ruduo“ — 1956 m., Lietuvių enciklopedijos premija. „Išėjusius negrįžti“ — 1958 m., Vincio Krėvės vardo premija. „Šventadienis už miesto“ — 1962 m. Lietuvių rašytojų dr. jos premija. Santaros-Sviesos federacijos 2.500 dol. kūrybinė stipendija 1965 m. Tokios stipendijos joks kitas išsivijęs rašytojas niekad nėra gavęs.

„Miškais ateina ruduo“ 1969 m. susilaukė antros laidos („Vagos“ leidykla Vilniuje). Šioje V. Kelertienės redaguotoje knygoje minima, kad po M. Katiliškio mirties rankraščiuose likę: „Pirmadienis Emerald gatvėje“, romanas; nebaigta ilga apysaka „Akmenkaldis“; nemažas pluoštas apybraižų. Ar nebūtų gera juos išleisti knygomis? „Išėjęs negrįžti“ — labai akade-

ALĖ RŪTA

miškias braižas; čia M. Katiliškio „portretas“ įdomus, gal ir teisingai nupieštas, bet lyg ir atitrauktas nuo lietuvių literatūros, per aukštai iškel-tas. Kad taip kas apibūdintų Marių Katiliškį grynai lietuvių literatūros kontekste, kur jis ir priklauso. Išivaizduoju, kad ir pats Marius gal sakytų: „Ką jūs čia apstatėt mane visokiems Homerai, Lawren-sais... Ar aš ne lietuvis? Palyginkit su J. Jankum, Bal-tušu, Avyžium, Vienuoliu, Vaižgantu...“

O gal jis būtų labai laimingas dėl tos jo draugų ir bičiulių parūpintos studijos apie jo gyvenimo kelią ir, svarbiausia, apie jo kūrybą? Kas gi to nenorėtų? Būtų gera panašios studijinės knygos susilaukti mūsų išsivijoje ir apie Ant. Vaičiulaitį, Bern. Brazdžio-nį ar kurį kitą vertingą auto-rių.

Atsimintinas Marius Katiliš-kis ir už dar vieną jo stiprų bruožą: jis labai mylėjo ir gerbė lietuvių kalbą. Kai anuomet jį vežiojo po Los Angeles miestą, ėmė ir išspruko man prie svečio — „paparkinti“ automobilį. Marius stipriai su-barė: „Kolege, jeigu mes, rašytojai, negerbsime savo gimtosios kalbos, maišydami sveti-mybes... Tai kas ją švaria ir gražią išlaikys?“. Iki šios dienos Mariaus draugišką paba-rimą atsimenu ir saugausi... Buvo teisus; jis visiems mums, rašytojams ir skaitytojams, pavyzdys.

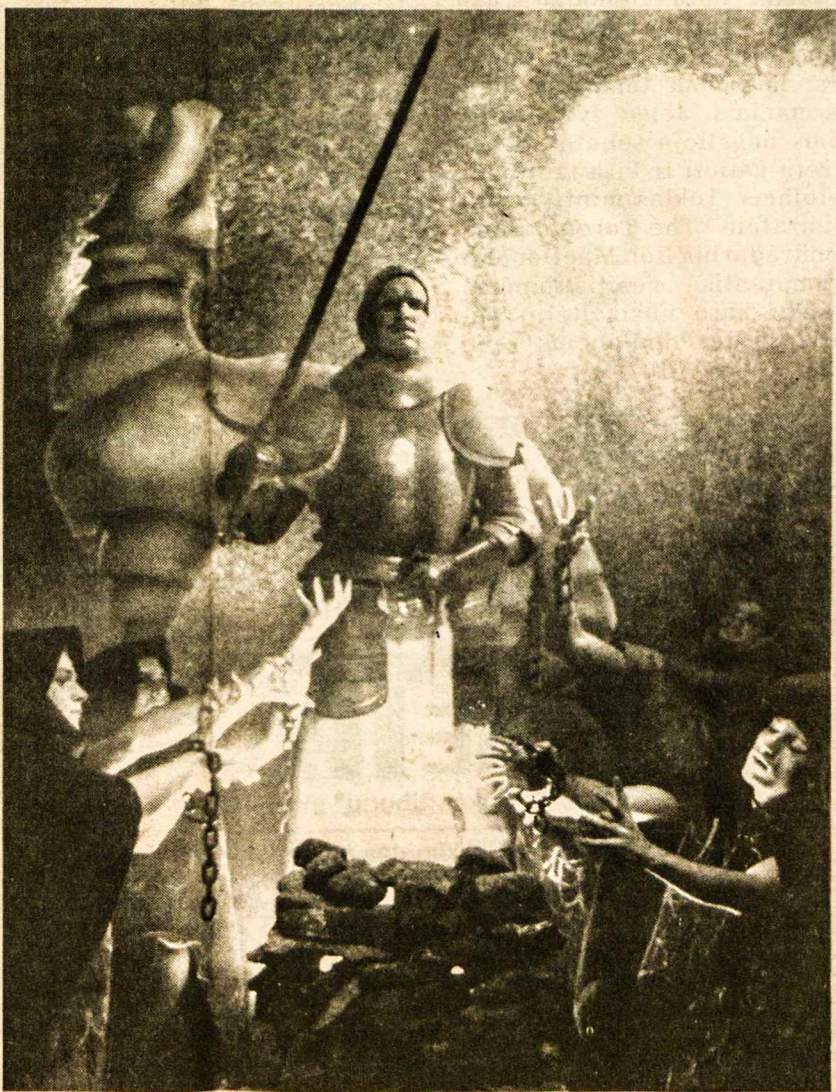
IŠEJUS NEGRĮŽTI — MARIUS KATILIŠKIS GYVENIME IR KŪRYBOJE. Redagavo Violeta Kelertienė. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas 1986 m. Čikagoje. Meninė knygos priežiūra — dail. Vyta. Virkau. Kaina 10 dol.

Dar du laureatai

Lietuvių rašytojų draugijos grožinės literatūros premijai skirti komisija — pirm. Bern. Brazdžionis, sekr. Alė Rūta, nariai — Jurgis Gliauda, dr. Elena Tumienė ir Pranas Visvydas, — 1987 m. kovo 4 d. susirinkusi paskutiniam posėdžiui ir aptarusi visus 1985 metų leidinius, balsų dauguma nutarė skirti 1985 metų literatūros premiją **Pauliui Jurkui** už sakmes apie Vilnių „Kai Vilniaus liepos žydi“ ir **Česlovui Grincevičiui** už pasakojimą ir pasakų rinkinį „Vidudienio varpai“. Jiem abiem po lygiai skiriama 1985 m. LRD grožinės literatūros premija 2000 dol., kurios mecenatas yra Lietuvių fondas. Premijos įteikimo laikas ir vieta bus pranešta vėliau. Inf.

Atsiųsta paminėti

HEIMATGRUSS. Jahrbuch der Deutschen aus Litauen 1987. Leidėjas — Landsmannschaft der Deutschen aus Litauen. Redaktoriai — Alfred Franzkeit, P. R. (In den Wiesen 3, 2839 Wehrbleck, W. Germany).

ANTANAS KULBIS, studijuojantis filmų meną Bostone, yra paruošęs filmą „Legenda apie Geležinį vilką“, kuris bus rodomas kovo 28, šeštadienį, 7 v.v. Lietuvių piliečių klube, 368 West Broadway, So. Boston.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lituanistikos instituto suvažiavimas įvyks š. m. spalio 10-12 d.d. Bostone. Jam pasirinkta pagrindinė tema „Lietuva pokario metais“ apims visas mokslines bei kultūrinės Lietuvos gyvenimo sritis. Kiekvienam pranešimui bus skirta 30 minučių. Visus kviečia dalyvauti ir apie dalyvavimą programoje prašo pranešti iki š. m. kovo 30 d. Lituanistikos insituto pirm. Bronius Vaškėlis (2745 W. 94th Street, Evergreen Park, IL 60642, USA).

Dail. Alfonsas Dargis, tapytojas dekoratorius, grafikoje pasižymėjęs spalvotais medžio raižiniais, iš JAV grįžo V. Vokietijon ir apsigyveno Friedrichshafene prie Konstanco ežero, kur žada tęsti kūrybinį savo darbą. Jo kūrinių parodą ši pavasarį surengs Konstanco universiteto meno galerija.

Pavasarinis „Laisvės varpo“ koncertas Bostono ir apylinkių lietuviams įvyks balandžio 26, Atvelykio sekmadienį, 3 v.p.p. Lietuvių piliečių draugijos namų saleje. Programai atlikti radiojo valandėlės vedėjas Petras Viščinis yra pakvietęs Nele ir Arvydą Paltinus iš V. Vokietijos, kurie liol dar nėra koncertavę Bostone. Tai bus jau 56-tasis kultūrinis P. Viščinio vadovaujamo „Laisvės varpo“ renginys.

Dviejų lietuvių dailininkų — Prano Gailiaus ir Antano Mončio kūrinių parodą Paryžiaus Lotynų kvartale esančiame savo bute surengė Arūnas Paljulis. Parodai buvo skirti sausio 31 d. ir vasario 7 d. savaitgaliai, kai Paryžiuje viešėjo grupė atstogaujančių lietuvių gydytojų iš JAV ir Kanados. Dail. P. Gailius parodon išjungė grafikos ir tapybos darbus, skulptorius A. Mončys — skulptūromis.

„Svajonių“ trįjulė, debiutavusi 1985 m. balandžio 21 d. Melburne, telkdama lėšas VI-jam Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui, du kartus su koncertais ap-lankė didžiąsias Australijos lietuvių kolonijas ir, 1986 m., pabaigoje, atvyko Š. Amerikon. Trįjulė sudaro dainininkės Virginija Bruozytė, Birutė Kymantienė ir pianistė Zita Prašmuitaitė, ne tik akompanuojanti, bet ir pati kartais išsijungianti į dainas. Koncertų seriją Š. Amerikoje „Svajonės“ pradėjo 1986 m. lapkričio 29 d. Bostone ir užbaigė Los Angeles mieste 1987 m. sausio 4 d: Be jau minėtų vietovių, su koncertais buvo aplankyti JAV bei Kanados lietuviai Niujorke, Hamiltone, Toronte, Montrealyje, Klivlande, Čikagoje, St. Petersburgu ir Hartforde. Koncertuose vyravo tėvynės ilgesį ir meilę primenančios estradinės dabartinių Lietuvos kompozitorių dainos, papildytos liaudies dainomis, lietuvių kompozitorių duetais, populiariomis F. Leharo, F. Schuberto, J. Offenbacho melodijomis. Su „Svajonių“ trįjule iš Australijos buvo atvykęs ir jaunimo kongresą garsinantis rengėjų komiteto pirm. H. Antanaitis.

Dail. Rolandui Poškai, kuris taipgi yra ir litografijų spausdin-tojas, buvo skirta sausio 16 vakaronė Jaunimo centro kavinėje. Tada Čikagos centre, Gilman-Gruen galerijoje, kaip tik vyko sausio 31 d. pasibaigiantis dail. R. Poškos darbų paroda. Vakaronę surengė Jaunimo centro moterų klubas, o su dail. R. Poška dalyvius supažindino fotografi-jos menininkas A. Kezys, S.J. Dail. R. Poška, gimęs lietuvių šeimoje Skotijoje, 1947 m. su ja atvyko Kanadon, o po pusmečio persikėlė į JAV ir apsigyveno Rockfor-de, Ilinojaus valstijoje. Daile studijavo Crandbrook meno akademi-joje. 1976 m. Rockforde atidarė litografijų spaustuve „Fishy Whale Press“, kurioje dabar spausdina ir leidžia kitų dailininkų litografinius kūrinius, kuria savuo-sius. Pirmoji vakaronės dalis bu-vo skirta spalvotų litografijų spausdinimui. Naudodamasis vaizda-juose, dail. R. Poška vakaronės dalyvius supažindino su visą žmo-niją apimančia savo bičiulio John Doyle litografijų serija „The Great Human Race“. Antrojoje dalyje dail. R. Poška kalbėjo apie savo kūrinius — įvairiaspalvius namie gaminto popieriaus kolažus, skir-tus gamtovaizdžiams. Jie kuriami iš popieriaus masės gabalų, sulip-dytų vienas šalia kito. Dail. R. Poškos studija panaši į popieriaus gamyklą. Jis turi mašiną skudurė-liams malti, indus popieriaus teš-loms maišyti su dažais. Neišdžiū-vusio popieriaus tešla tada lipdoma į paveikslams skirtus rėmus.

Vilniaus dramos teatro savo repertuarą papildė N. Machiavelio (1469—1527), Florencijos poli-tiko, istoriko ir rašytojo, kome-dija „Mandradora“, kurią mažojoje šio teatro scenoje režisavo H. Vancevičius. Spektaklio dailinin-kė — A. Bagočiūnaitė, kompozito-rius — A. Balsys. Spektaklyje vai-dina aktoriai — A. Kupstaitė, V. Mainelytė, A. Gregoraukaitė, V. Tomkus, V. Rumšas, G. Vaišietai-tė, M. Capas, J. Braskys.

Kauno dramos teatro aktorius Antanas Mackevičius, gimęs 1902 m. sausio 23 d. Šiluvoje, atšven-tė dvigubą sukaktį — 85 metų amžius ir 60 metų sceninio darbo. Sukaktuvininkas yra amžiumi vyriausias tebevaadinantis aktorius Lietuvoje. 1922-23 m. jis mokėsi J. Vaickaus, 1924-29 m. — Kauno dramos teatro studijose. Yra su-kūręs daugiau kaip 200 įvairių vaidmenų, dėstęs aktoriams meist-riskumą, sceninę kalbą ir meninį skaitymą Kauno dramos teatro stu-dijoje, Kauno konservatorijoje, J. Gruodžio muzikos mokykloje ir Vilniaus konservatorijoje.

Respublikiniame saviveiklinių dramos grupių konkurse „Dobilė-lis penkialapis“ susilaukta apie 300 varžovų iš Lietuvos miestų ir rajonų. Laureatų vardus miestų kultūros namų grupėje išsikovoj: A. Sabonaitis ir N. Narmontaitės vadovaujami Šiaulių kultūros rū-mų atstovai su A. Čechovo „Pirš-lybomis“ ir Petliuko pjesę „Vel-nias — ne boba“ paruošę Kauno dirbtinio pluošto gamyklos vai-dintojai su savo vadove D. Juro-nyte. Rajonų centru grupėje lau-reatų diplomus laimėjo A. Eigir-dienės vadovaujami rajoninių Ute-nos kultūros namų teatralai, kon-kursui pasirinkę A. Sokolovo „Žmonės, žvėris ir bananus“. Kai-mo ir zoninių kultūros namų gru-pėje geriausias buvo pripažinti Klaipėdos rajono Agluonėnų kai-mo kultūros namų saviveiklinin-kai, vadovaujami E. Kupčiūno, suvaidinę Žemaitės „Tris myli-mas“.

Juozas Domarkas, simfoninio Vilniaus filharmonijos orkestro meno vadovas ir vyriausias diri-gentas, grįžo iš tris savaites tru-kusių gastrolių Lenkijoje. Kro-kuvoje, Vroclave ir Poznanėje jis dirigavo septynis koncertus, ku-riuose buvo atliktos trys skirting-os kompozitorių — N. Rimskio-Korsakovo, P. Čaikovskio, A. Kazelos, Ch. Glucko, L. Beetho-veno, A. Chačaturiano ir J. Straus-so kūrinių programos. Concer-tuose dalyvavo du lenkų solistai — vargonininkas J. Grubichas ir smuiklininkė T. Glonkuvna, laimė-jusi tarptautinį karamelės Elz-bietos konkursą Briuselyje.

Kaunietės liaudies dail. Elzbie-tos Paškauskaitės - Daugvilienės (1886—1959) reljefinių skirptų žievels skulptūrų parodą šimtųjų gimimo metinių proga surengė M. K. Čiurlionio dailės muziejus. Anksti pavasarį jį rinkdavo skirptų žievel, rūšiudavo pagal atspal-vius, atskirus žievels gabalėlius siūdavo prie drobės, įjungdama iš anksto išlankstytan kūrinių. Taip gimė jos originalios reljefi-nės skulptūros „1863 m. sukilė-liai“, „Baudžiava — kartuvės“, „1863 m. sukilėlis“. Dail. E. Paškauskaitė-Daugvilienė, gimusi ir mirusi Kaune, laisvalaikiais taip-gi siuvinėjo meniškias staltieses, dirbo dėžutes, piešė ir medyje de-gino peizažus.

Sol. Vlado Česo, operos vete-rano, amžiaus septyniadesimt-metis paminėtas G. Puccinio „Bo-hemos“ spektakliu Vilniaus ope-ros ir baletu teatre. Lyrinis teno-ras V. Česas, gimęs Rudakiuose 1917 m. sausio 16 d., į Lietuvos operos solistų eiles išsijungė 1944 m., o konservatoriją baigė tik 1946 m. Tada Kauno ir vėliau Vilniaus operai labai trūko tenorų. Sol. V. Česui teko sunki didelio darbo naš-ta, kol pagaliau išaugo pajėgi jau-nųjų tenorų karta. Sukaktuvinin-kas V. Česas, daug dainavęs, turė-jų sausoką balso tembrą. Iš ope-ros jis pasitraukė prieš dešimtį metų ir jau trečią dešimtmetį ruo-šia naujuosius dainininkus Vil-niaus konservatorijoje. Sukaktčiai buvo pasirinkta G. Puccinio „Bo-hema“, nes šios operos premjero-ję 1951 m. sol. V. Česas pirmą kartą atliko Rudolfo vaidmenį. Amžiaus septyniadesimtmečio proga sol. V. Česa sveikino „Bo-hemos“ spektaklyje dainavę jau-nieji solistai, jo meno gerbėjai ir visi žiūrovai. Sol. V. Česo su-kurtus vaidmenis priminė teatre surengta tapybos darbų ir nuo-traukų paroda.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 33 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 9.30-3.30	90-179 d. termin. ind. 6 1/4%
Antradieniais 9.30-3.30	180-364 d. termin. ind. 6 1/4%
Trečiadieniais 9.30-3.30	term. indėlius 1 metų 7 1/2%
Ketvirtadieniais 9.30-8	term. indėlius 2 metų 7 3/4%
Pentadieniais 9.30-8	term. indėlius 3 metų 8 %
Šeštadieniais 9-1	GIC - 1 m. - (met. pal.) 8 %
Sekmadieniais 9-12.30	GIC - 1 m. - (mėn. pal.) 7 3/4%
	RRSP ir RRIF (pensijos) 7 3/4%
	RRSP 1 metų term. 8 %
	spec. taup. s-ta 6 1/4%
	taupomąją s-ta 6 %
	taupymo kasd. palūkanų sąsk. 6 %
	čekių kasd. palūkanų sąsk. 3-6 %

ANAPILYJE skyrius
veikia sekmadieniais
9.30 v.r. - 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybę pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES

Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

Telefonai:

531-1191

namų 537-2291

"Bache Securities" registruotas atstovas

VILIUS SERGAUTIS, B.Sc.,

"TREASURY BILLS" — mokami aukščiausi nuosimčiai už 30 d.,
60 d., 90 d. ir vienerių metų investavimus.

Mielai jums patarnaus
šėrų, lakštų, pelningo
investavimo reikaluose.

Tel. 860-3280

18 King St. E.

Toronto, Ont., M5C 1E3

PASIRINKITE SAU NAMĄ -

su

- * patyrusių atstovų
- * sąžiningu patarnavimu
- * asmeniniu patarimu

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000
res: 231-2839

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie
nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Gražina Raškauskienė, B.Sc.

624-6336

namų 897-0068

ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

Greitas ir tikslus

patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Jaunimo kongreso žinios

(Atkelta iš 6-to psl.)

ti dar savaitės ilgumo ekskursijas po Australiją. Aišku, pageidavimus ekskursijoms po kongreso reikia pranešti kuo greičiau.

Toronto informacijos jaunimo kongreso reikalais teikia Jūratė Uleckaitė tel. 928-9353. Pradinius registracijos blankus taip pat galima gauti per Jūratę Uleckaitę.

Kanados komitetas VI-ajam PL jaunimo kongresui remti susideda iš sekančių asmenų: pirmininkė — Jūratė Uleckaitė, reklamos — Vytautas ir Darius Čuplinski, spauda — Rūta Girdauskaitė ir Gabija Petrauskienė, lėšų telkimas — Virginija Kuraitė, Aidas Vaidila, Antanas Rašymas, Rita Rudaitė, kelionių reikalai — Bernadeta Abromaitytė, Hamiltono atstovės — Ramnė ir Aušra Pleinytės, KLB valdybos atstovė — Joana Kuraitė-Lasienė. Šis komitetas savo darbą pradėjo 1986 m. gruodžio pradžioje, tuoj po jaunimo kongreso organizacinio komiteto pirminko iš Australijos Henriko Antanaičio apsilankymo Toronte.

Šio komiteto tikslai: 1. informuoti Kanados lietuvių visuomenę apie 1987 m. gruodžio — 1988 m. sausio mėn. Australijoje įvyksiantį VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą; 2. skatinti jaunimą jame dalyvauti kaip atstovai arba šiaip dalyviai; 3. sutelkti Kanados jaunimo atstovams finansinę paramą. Komitetas rūpinasi Toronto ir apylinkių jaunimu, vykstančių į kongresą. Montrealyje veikianti Kanados lietuvių jaunimo sąjungos centro valdyba rūpinasi visų kitų kolonijų jaunimu. Toronte veikiantis komitetas KLJS valdybai talkina pagal reikala.

Atstovų kelionės komitetas yra sudaręs lėšų telkimo planą. Pirmąjį projektą — "Fosters and Flick" (australisko alaus ir australiško filmų) vakarą suruošė Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose 1987 m. vasario mėnesio viduryje. Sekantis parengimas — "Rugapijūtės pabaigtuvų šventės" spektaklis. Jį atliks iš Čikagos pedagoginio lituanistikos instituto etnografinis ansambelis Toronto Lietuvių namuose kovo 28, šeštadienį, 7 v.v.

Buvusieji Kanados jaunimo kongresų atstovai bus kviečiami prisidėti prie lėšų telkimo. Paulius Kuras, šiuo metu gyvenantis Guelph, Ontario, buvęs III ir IV jaunimo kongresų Kanados atstovas, organizuoja buvusių Kanados kongresų atstovų bei dalyvių pobūvį — vakarą šių metų pavarai. Daugiau žinių bus pateikta ateityje. Buvusieji atstovai nuo pat pirmojo Pasaulio jaunimo kongreso, įvykusio 1966 m. Čikagoje ir Dainavoje, prašomi prisistatyti Pauliui Kurui — paskambinant telefonu (519) 837-0780. Gabija

Vasario šešioliktoji Argentinoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

puotoj R. Europoj, dabartinę invaziją į Afganistaną, Angoloje, Kuboje, Etiopijoje, Salvadore, Nikaragvoje ir netgi Izraelio užimtose arabų srityse. Dabartinė Kanados konstitucija reikalauja, kad visi piliečiai būtų vienodai traktuojami. Tad ir karo nusikaltimai turi apimti visas tautybes, negalima tenkintis vien tik naciais. Jeigu žydų žudikams negalioja senatis, ji neturėtų galioti ir kitų tautų žudytojams. Tokias mintis dėsto dienraščio "The Toronto Sun" bendradarbis Bob MacDonald, pramantinis nesiliaujančias įvairių karo nusikaltėlių pajieškas, nesibaigiančius teismus.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

J&L SULIMERSKI and ASSOC.

INCOME TAX

10% nuolaida "Tėviškės žiburių" skaitytojams

Neima atlyginimo, jei klientas nepatenkintas

Didžiausia etniška pajamų mokesčių firma "Taxtronix" garantuoja:

- Visas galimas mokesčines nuolaidas
- Konkurencines pigias kainas visiems
- Greitą, be klaidų kompiuterinį apskaičiavimą
- Profesinę pagalbą paprastais (T4) ir sudėtingesniais (verslo) atvejais
- Patogi įstaigų vieta; atidaryta kasdien nuo 10 v.r. iki 6 v.v.

1. Advance Real Estate, 1055 Bloor St. W.

2. Garczynska Travel, 163 Roncesvalles Ave.

3. PAGRINDINĖ (STAIGA: 2290 Bloor St. W. (prie Runnymede). Tel. 769-4558

Vienas iš daugelio plakatų demonstracijoje prieš Raudonosios armijos chorą, kuris koncertavo Toronte

Nuotr. St. Dabkaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybė savo ministerių kabineto patarėjų pernai vasarą pakvietė konservatorių politiką Dalton Camp. Tada jam buvo numatyta metinė \$102-120.000 alga. Dabar paaiškėjo, kad jam yra atidaryta speciali vyriausio patarėjo ministeriams įstaiga su dviem tarnautojais. Jo ir dviejų tarnautojų algas padengs tai įstaigai numatyta \$250.000 suma. Tokiu būdu D. Camp tampa valdžios tarnautoju. Opozicinės partijos norėjo, kad ministras pirm. B. Mulrony jį pasirinktų tik asmeniniu savo patarėju, nepriklausančiu valdžios tarnautojų eilėms.

Saskačevano parlamento rinkimus vėlyvą 1986 m. rudenį vėl laimėjo konservatoriai. Atrodė, kad gyventojai neturės jokių ypatingų staigmenų, bet jų nebuvo išvengta. Nemalonia staigmena tapo finansų ministerio Gary Lane netikėtas pranešimas, kad šiemetinio biudžeto deficitui numatyta \$389 milijonų suma padidės trigubai ir pasieks \$1,2 milijono. Prieš penkerius metus provincija savo biudžetuose turėdavo metinį pajamų perteklių. Vėliau biudžetinės skolos pasiekė \$2,7 milijono, o šiemetinis deficitas skolas iš karto padidins \$1,2 milijono. Finansų ministeris Gary Lane kaltę suverčia nukritusioms kviečių, naftos, uranijaus ir potašo kainoms. Sekančiais metais vyriausybė planuoja savo išlaidas sumažinti \$800 milijonų. Trejų metų laikotarpiui teks užsaldyti atlyginimus valdžios tarnautojams, paramą mokykloms, universitetams, miestų savivaldybėms. Valdžia dabar turi 14.500 tarnautojų, kurių skaičių reikės sumažinti bent pora tūkstančių.

Kanados finansų ministeris M. Wilsonas, paskelbęs naują biudžetą, dabar supažindino su biudžetinėmis išlaidomis. Jos šiais metais padidinamos 5,1% — tik truputį daugiau už infliaciją, bet pakils iki \$122,6 milijono. Valdžios skola yra pasiekusi \$295 milijono. Jos palūkanoms padengti šiemet reikės \$28,2 milijono, \$1,2 milijono daugiau negu pernai. Vyriausybė ir šiais metais neįžymiai bandys sumažinti valdžios tarnautojų skaičių, daugiausia jų išleidimu pensijon. Daugiau tarnautojų susilauks tik pajamų ministerija, kurią palies finansų ministerio M. Wilsono pajamų mokesčio reformos, pažadėtos paskelbti šį pavasarį.

Kanados valstybės sekretorius ir daugiakultūrių reikalų ministeris D. Crombie pranešė, kad federacinė vyriausybė paskyrė \$350,000 Britų Kolumbijos universitetui, kuriam steigiamą punjabį ir sikų

kalbos bei literatūros katedra. Ji bus prijungta prie Azijos studijų departamento. Tai jau vienuoliktą katedrą, įsteigtą pagal daugiakultūrių reikalų programą "Endowment Assistance Program". Jos parama teikiama steigiantiems katedras Kanados universitetuose humanitarinių, socialinių, komunikacijos mokslų ir meno srityse, jeigu tai siejasi su kultūrinėmis Kanados grupėmis.

Skautų veikla

Kovo 15 d. įvyko "Romuva Inc." visuotinis narių susirinkimas. Romuvos pardavimo klausimą nubalsuota atidėti. Sudarytas specialus komitetas inžinierių ir architektų, kuris paruos Romuvos remonto planą. Šis planas bus pateiktas visuotiniam narių susirinkimui gegužės 31 d., 2 v.p.p., Gedimino menėje, Lietuvių namuose. I Romuvos darbo komitetą įsirenkti: Birutė Batraks, Kastytis Batūra, Rebeka Jasienė, Angelė Krivinskaitė, Rita Paulauskaitė. Romuvos valdyba pasiskirstė pareigoms: pirm. A. Baltakienė, sekr. A. Dailydė, izd. A. Senkus, darbo komiteto pirmininkas — Kastytis Batūra. Skautiškas aciu buvusiems Romuvos valdybos nariams už įdėtą darbą. J.D.B.

Negalime pamiršti tų, kurie įgalino sėkmingą Kaziuko mugę. "Rambyno" ir "Šatrijos" tūntai parodė savo pastangas su tėvelių pagalba, o tėvų komitetas — virtuvės ir valgių paruošimą. Mes dėkingi pirm. K. Šapočkinui, vyr. šeiminkai V. Vaitkienei, p.p. Martinaitienei, Bekerienei, Pajaujienai, Pargauskienei, Gurklienai, Janulaitienei, Stungurienei ir svečių aptarnautojoms: p.p. Liačienei, Mockuvienai, Skrinškienei, Slapsienai, Šileikienei ir Karosui, o tėvams pranciškonams — už sales ir virtuvę.

"Šatrijos" ir "Rambyno" tūntai

Žymus Kanados akordeonistas LEONARDAS TURNEVIČIUS, koncertavęs daugelyje kraštų. Gimęs Hamiltone, mokslus baigęs Toronto universitete ir Kopenhagos konservatorijoje

Washington, D. C.

BALTIEČIŲ JAUNIMO SANDRAUGOS POKYLIS. Prieš keletus metus Vašingtone susiorginavusi Baltiečių jaunimo sandrauga (BYC - Baltic Youth Congress) kas metai ruošia pokylį, kurio metu visos trys tautybės pagerbia po porą asmenų, pasižymėjusių savo bendruomenine veikla ir parama jaunimui. Tuo būdu susipažinama su kitų baltiečių tautų veikliais asmenimis. Iki šiol buvo pagerbti — kun. K. Puegevičius, R. Ragaitienė, J. Matulaitienė ir G. Damašytė. Šiais metais estams ir latviams bus pristatyti Juozas Laučka ir kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Lietuvių visuomenė kviečiama pokylyje gausiai dalyvauti. Šiais metais pokylis bus balandžio 4 d., 7 v.v., Latvian Church Hall, 400 Hurley Ave., Rockville, Md. Bus vakarienė ir šokiai. Gros latvių grupė "Anđele" iš Filadelfijos. Kalbės Los Angeles korespondentas Robert Gillette, kuris yra nemažai rašęs baltiečių ir OSI reikalais. Bilietų kaina — 25 dol. asmeniui. Dėl informacijos skambinti Rimai (202) 364-6424 arba Jaak (301) 338-1542. R.Š.

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

- 6 % už 90 dienų term. indėl.
- 6 1/2% už 6 mėn. term. indėlius
- 7 % už 1 m. term. indėlius
- 7 % už 2 m. term. indėlius
- 7 1/4% už 3 m. term. indėlius
- 7 1/2% už GIC 1 m. garantuoti investavimo pajamėjimais
- 7 1/2% už pensijų planą (variable rate)
- 7 1/2% už 1 m. term. pensijų planą
- 7 1/2% už pensijų fondą — RRIF (variable rate)
- 6 1/4% už specialią taup. s-tą
- 6 % už taupymo s-tas
- 5 1/4-6% kasd. palūkanų sąskaita
- 5 1/4% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

- už asmenines paskolas nuo 10 1/4%
- už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
- su nekeičiamu nuosimčiu
- 1 metų 9 1/2%
- 2 metų 9 1/4%
- 3 metų 10 % (fixed rate)
- su keičiamu nuosimčiu
- 1, 2 ar 3 metų 8 1/4% (variable rate)
- Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto.
- Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

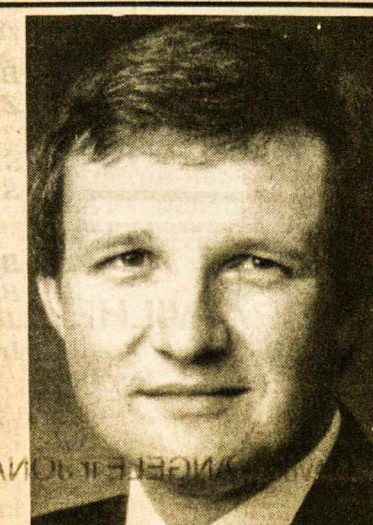
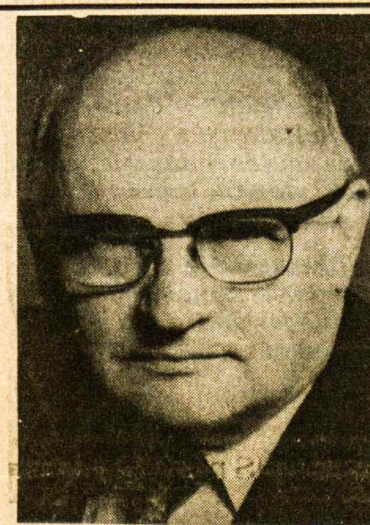
AKTYVAI virš 58 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (Ilepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių — mortgicijų, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas st. west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

1. BLOOR WEST VILLAGE — gražiai išremontuotas keturių miegamųjų namas. Kaina — \$269,900.
2. BLOOR WEST VILLAGE — erdvus keturių miegamųjų namas su privačiu įvažiavimu. Kaina — \$245,000.
3. ETOBICOKE — vienaaukštis dviejų miegamųjų, išremontuotas. Kaina — \$149,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED

48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:

sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3

Telefonas 252-8863

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
telefonas 279-4371

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

A. a. dr. Nora-Vilhelmina Marija Šimkutė palaidota 1987 m. kovo 21 d. iš Lietuvos kankinių šventovės lietuvių kapinėse. Velionė buvo nuvykusi Afrikon kaip ekskursantė ir kalnuose mirė dėl nežinomų priežasčių Kenijoje. Ji 1986 m. pabaigoje buvo baigusi psichologiją daktarės laipsniu Londono universitete, gilino studijas Cincinatti universitete. Jos — vienintelės dukros labai liūdi tėvai ir kiti artimieji.

Vilniaus krašto lietuvių sąjunga reiškia nuoširdžią padėką "Tėviškės žiburiams" už padovanotą vilniečiams istoriko dr. A. Šapokos 157 knygas "Vilnius Lietuvos gyvenime". Jeigu kas pageidautų jas gauti už \$1.00 auką, prašoma skambinti tel. 534-9127 Toronto.

A. a. Juozo Urbono atminimui dr. Jadvyga Rimšaitė paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

A. a. Povilo Dundero atminimui Alė ir Herbertas Stepaičiai "TŽ" aukoję \$25.

A. a. Povilo Dundero atminimui vietoje gėlių Elena ir Stasys Kuzmickai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$25, A. S. Čeponiai \$20.

Donata Puterienė praneša, kad, advokatui a.a. Algiiui Puterui mirus, įstaiga perleista advokatams — Joanai Kuraitė-Lasienėi ir Petriui K. Šimonėliui. Visos bylos ir testamentai yra jų žinioje. A. a. Algio Puterio klientai prašomi teirautis teisiniais reikalais nuo kovo 30 d. šiuo telefonu numeriu 763-3362.

Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto Kanadoje paskaitų komisijos surengtą paskaitų seriją pradedant Toronto Lietuvių namų Mindaugo salėje. Iš kairės: komiteto pirmininkas VYTAUTAS BIRETA, paskaitų komisijos pirmininkas ev. kunigas POVILAS DILYS, dr. ALGIRDAS BUDRECKIS, skaitęs pirmąją paskaitą Ntr. S. Varankos

DAINIUS P. VAIDILA, Toronto lietuvių kredito kooperatyvo "Parama" valdybos pirmininkas ir "The Canada Life Assurance" bendrovės išdininko asistentas

Karjeros laiptais

Kanadoj gimusio tautiečio Dainiaus Prano Vaidilos kelias finansinėje srityje

Mūsų pokario ateiviai buvo judrūs įvairiose gyvenimo srityse. Viena jų buvo finansai. Kooperatyvinių pagrindu suorganizuotos mūsų taupymo-skolinimosi įstaigos išaugo į stambius ir stiprius vienetus, kurie ne tik sutaupe didelės sumas savo tautiečiams, bet ir duoda darbo saviesiems bei remia finansininkus įvairius darbus ir organizacijas.

Skudžiamasi, kad seniesiems traukiantis iš darbo neturėsime pakaitų. Dažnai taip būna, tačiau turime ir gražių išimčių. Viena tokių yra Dainius-Pranas Vaidila, gimęs Toronte prieš 33 metus. Jis yra kanadietis, bet kartu lietuvis patriotas ir savo srities specialistas. Prieš ketverius metus išrinktas į "Paramos" kooperatyvo valdybą, 1986 m. tapo jos pirmininku ir sėkmingai vadovavo šios institucijos veiklai.

Dainius lankė liuanistinę Maironio mokyklą Toronte ir ją baigė geriausiu mokiniu 1969 m. Toliau mokėsi ir baigė liuanistinį seminara. 1976 m. Ontario Londono universitete gavo bakalaurą laipsnį. Studijas tęsė Windsoro universitete, kur 1978 m. gavo komercinių mokslų bakalaurą, o 1979 m. — MBA laipsnį.

Dainius reikšėsi moksleivių ateitininkų veikloje, dainavo "Birbynės" chore ir šoko "Atžalyną" tautinius šokius.

Visa tai jam netrukdė, o gal net ir padėjo siekti aukštojo mokslo. Baigęs aukštuosius mokslus, pradėjo dirbti investavimo srityje. Dirbo "Capital Trust", "Crown Trust" ir "Continental Bank" kaip analistas ir investicijų tvarkytojas. Nuo 1985 m. dirba didžiulėje "Canada Life" draudros bendrovėje kaip "Director of Fixed Income Investments", kur jam patiekta daugiau kaip 600 mil. dol. investavimas.

Dainius yra vedęs lietuvaite Lianą Vyte, kuri yra mokytoja. Juodu turi sūnų Ramoną ir gyvena Etobicoke mieste.

Reikia džiaugtis, kad tokie gabūs vyrai įsijunga į mūsų darbo eiles. V.A.

"Rugiapjūtės pabaigtuvių šventė"

Čikagos lietuvių jaunimo spektaklis Toronte

Kovo 28, šeštadienį, Toronto Lietuvių namų scenoje atgims senovės Lietuvos kaimas. Skambės sutartinės, mirgės senoviški, nesudėtingi liaudies šokiai, prieš akis atsiskleis įvairūs papročiai, susiję su lietuvių artimu ir pagarbū ryšiu su žeme.

Šį brangų lietuvių tautos turą — Lietuvos kaimo kultūrinį palikimą scenoje Toronto lietuviams parodys Pedagoginio liuanistikos instituto etnografinis ansamblis iš Čikagos. Ansambliui priklauso gražus būrys jaunimo — dabartiniai ir buvusieji PLJ studentai. Šiam būriui vadovauja PLJ tautosakos kurso lektorius Arvydas Žygas. Jis yra jaunosios kartos atstovas, aktyviai besireiškiantis įvairiose veiklose, plačiai žinomas dėl entuzijastiškų pastangų išlaikyti lietuvių tautosakos turtus, ir dėl sugebėjimo įžiebtį jaunime meilę jų paveldėtam tautiniam lobui. Pats pamilęs lietuvių tautosaką ir susirūpinęs jos išsaugojimu, kelias vasaras praleido keliaudamas po lietuviškus kaimus Suvalkų trikampyje. Ten kruopščiai rinko medžiagą, apklausinėjo visus tu kaimų senosios kartos žmones, surašė jų išpasakotus apeiginius papročius bei niekur kitur negirdėtas dainas, niekur kitur nematytus šokius. Šiaurės Amerikon parvežė brangią puokštę medžiagos, kurią perduoda PLJ tautosakos kurso klausytojams, jaunimo stovyklų bei suvažiavimų dalyviams.

PLJ etnografinio ansamblio "Rugiapjūtės pabaigtuvių šventė" irgi yra Arvydo Žygo surinktos medžiagos vaisius. Tai dviejų veiksmų spektaklis, atvaizduojantis pačią rugiapjūtę ir derliaus šventę. Vaidinimas kupinas senų papročių, pasakojimų, darbo vaizdų, šokių, dainų. Parodo junginį tarp senovės lietuvių tikybos ir katalikybės maldų, perėjimą iš senoviškų apeigų į krikščioniškąs apeigas. Skamba senosios džiukos dainos, kurias harmonizavo vaidinime dalyvaujantys — Rima, Dalia, ir Audrius Polikajčiai.

"Rugiapjūtė" — neeilinis spektaklis, vertas visų Toronto lietuvių dėmesio. Jame, tarp dainų ir eilių, atsispindi lietuvių tautos būdo bruožai, dvasinės vertybės.

Metinė "TEVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata nuo 1987 m. sausio 1 d. — \$22 doleriai, (naujam skaitytojui — \$18), remėjo prenumerata — \$25, garbės — \$30. Prenumerata JAV-se — amerikietiška doleriais.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus prima pacientus ir vakarais

Ir visa tai daroma jaunimo iniciatyva bei pastangomis.

Jaunesniems "Rugiapjūtės" žiūrovams scenoje atsiskleis per ilgus amžius išsivysčiusi lietuvių liaudies dvasia, padės suprasti sąvają kilmę. Vyresniųjų tarpe toji dvasia, laikams keičiantis gal jau užmaršties pavojuje, bus atgaivinta. Inf.

Wasaga Beach, Ont.

AUKOS TAUTOS FONDUI 1987 m. vasario mėnesį: \$100.00 — P. Čičinis, S. Ignatavičius, Em. S. Jonaitis; \$50.00 — V. Vaitkus; \$40.00 — L. Garbauskas; \$20.00 — A. Laucius, M. Laurinavičienė, J. Macijauskas, Ign. Pakarna, G. J. Petkevičius, D. V. Stanevičius, J. Vaskėvičius, Br. Vitkus; \$10.00 — P. Babeckas, K. Beržanskis, P. Bridickas, J. Dobilas, J. Gaivelis, V. Jasas, V. Tikušis; \$5.00 — P. Žimantas.

Aukų rinkimas tęsiasi.

A. Masionis, TF įgaliotinis

London, Ontario

J. KURAITĖS-LASIENĖS PASKAITA. Š. m. vasario 22 d. Lietuvos nepriklausomybės minėjime Londone naujo turinio įdomią paskaitą skaitė adv. Joana Kuraitė-Lasienė, vadovaujanti KLB krašto valdybos visuomeninių reikalų komisijai. Pirmiausiai ji pabrėžė, kad Vasario 16-osios aktas duoda mums drąsos kovoti dėl Lietuvos laisvės, kad ji galėtų laisvai reikštis kitų tautų bendruomenėje. Taip pat ji nurodė ir kitą mūsų pirmąją pareigą — tautinę gyvybę perduoti ateities kartoms. Toliau ji paaiškino, kas KL Bendruomenės yra atlikta praeities kadencijoje, kas dabar yra daroma ir kas yra numatoma daryti. Esą bandoma rasti naujų ir efektingesnių būdų laisvinimo pastangoms ir kitai veiklai sustiprinti. Pavyzdžiui, Vienos konferencijoje, kurioje ji buvo nuvykusi, įsitikinta, kad yra kur kas svarbiau delegacijoms ir žurnalistams pateikti kad ir nedidelės reikšmės konkretų faktą, negu apie didelius dalykus kalbėti bendro pobūdžio pareiškimais. Didžiausio dėmesio ir pasisekimo susilaukė gvildenimas temos, kokio likimo sulaukia įkalinta moteris ir kaip tai atsiliepia į jos šeimą. Buvo pristatytos trys ankščiau sovietų kalinotos moterys.

Pabaigoje ji prisiminė kontroversinį klausimą — "karo nusikaltėlių" pajieškas ir nurodė, kas yra daroma, kad nenukentėtų nekalti žmonės ir kad yra dirbama kartu su latviais, estais, ukrainiečiais kir kitomis etninėmis grupėmis. Įsitikinta, kad energingai ir vieningai dirbant yra įmanoma padaryti tam tikros įtakos ne tik viešajai opinijai, bet ir pačiai vyriausybei. Stipresnei veiklai išvystyti pagrindinė klūtis yra stoka lėšų, kurių dabar Lietuvių Bendruomenė gana daug reikia, nes dabar viskas labai brangiai kainuoja. Paskaita susilaukė visų išskirtinio dėmesio. D. E.

Advokatė JOANA E. KURAS, LL. B. atidarė savo raštinę

3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

3425 Dundas St. W., Suite 201 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-4319
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- paruošu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždenčiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT — PARUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronte ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION

Tel. 535-2331
arba 537-2869

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 10 v.r. — 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išelviųoje!"

1987 metų EKSKURSIJOS

Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

1. Balandžio 20 — 29 3. Birželio 25 — liepos 14 5. Rugsėjo 2 — 16
2. Gegužės 13 — 27 4. Rugpjūčio 17 — 28 6. Spalio 5 — 16

Grupės: gegužės 13, birželio 25 ir rugsėjo 2 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis. Sudaromi išskirtimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms ir visus pasaulio kraštus. Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu.

V. BAČĖNAS All Seasons Travel, B.D.

1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

Paskaitų serija "Krikščionybė Lietuvoje"

Trečioji paskaita
prof. JULIAUS SLAVENO:
"Reformacija Lietuvoje ir jos
pėdsakai"

kovo 29, sekmadienį, 5 valandą po pietų,
Prisikėlimo parapijos salėje

Ketvirtoji ir paskutinė serijos paskaita —
prof. VYTAUTO VARDŽIO:

"Krikščionybė lietuvių tautos gyvenime"
balandžio 5, sekmadienį, 5 valandą po pietų,
Prisikėlimo parapijos salėje. Visus kviečiame dalyvauti!

*Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto Kanadoje
paskaitų komisija*

Anapilio žinios

— Metinės Gavenijos rekolekcijos prasidėjo kovo 19 ir baigėsi kovo 22 d. religinės šalpos popietė. Jos pasižymėjo aktualiais ir turiningais kun. Vytauto Pikturnos pamokslais.

— Parapijos salėje sekmadieniais po 9.30 ir 11 v.r. Mišių galima papietauti.

— A. a. kūrėjo-savanorio Stasio Kviecinsko laidotuvių Mišios — balandžio 1 d., 10 v.r.

— Klebonas kun. J. Staškus vadovavo lietuvių rekolekcijoms Winnipeg, Edmontone ir Kalgaryje. Kelionėje išbuvo beveik dvi savaites. Kovo 28 ir 29 d.d. jis aplankys Sudburio ir Sault Ste. Marie lietuvių ir ves rekolekcijas.

— Paaukojo: Kanados lietuvių kultūros muziejui A. P. Poškai — \$100; kun. St. Kulbio paminklui \$20 — V. Grigienė, V. Jurgilienė, V. J. Ruslajai; Šv. Jono lietuvių kapinėms \$50 — E. Galiauskienė, religinei šalpai \$1000 — Anapilio moterų būrelis; \$50 — P. Kirstukas; Kun. P. Ažubalio stipendijų fondui \$20 — A. P. Poškai; parapijai \$300 — E. Galiauskienė; \$100 — J. A. Šulca, P. Kirstukas, J. Juzėnas.

— Mišios kovo 29, sekmadienį, 9.30 v.r. — už a.a. Bronių Norkų, 11 v.r. — už a.a. Edmundą Miliauską.

Lietuvių namų žinios

— Visuotinis LN ir "Labdaros" metinis narių susirinkimas — kovo 29 d., 2.30 v.p.p.

— Metiniame "Paramos" susirinkime kovo 22 d. dalyvavo per 400 narių. Išrinkti valdybą — H. Stepaitytis, revizijos komisiją — G. Dailinda, kredito komisiją — T. Stanulis.

— LN visuomeninės veiklos komitetas ir Užgavėnių karnavale dalyvavusių organizacijų atstovų posėdis įvyko kovo 15 d. Išdailintas karnavalo pelnas organizacijoms pagal taškų sistemą — iš viso \$1,262.50. Aptartos galimybės pagerinti ir pajavinti karnavalą ateinančiais metais vasario 13 d.

— KLJS ruošia vaidinimą "Rugiapjūtės pabaigtuvių šventė" lietuvių namuose kovo 28 d., 7.00 v.v. Po vaidinimo — vynas ir sūris. Įėjimas — \$8 ir \$7.

— LN reikalingas tarnautojas; valandinis atlyginimas; skambinti dienos metu: V. Dauginis tel. 533-1121 arba LN tel. 532-3311.

— LN vyrų būrelio dešimtmečio balius — kovo 28, šeštadienį. Salė atdara nuo 6 v.v. Meninė programa — V. Povilonis ir trio. Valgius ruošia V. Birštonas. Bus loterija, muzika, baras. Bilietai — pas A. Sukauską tel. 244-2790, V. Kulnį tel. 769-1266 ir prie įėjimo.

— LN ligonių lankytojų posėdis — kovo 25, 8 v.v. Visi galintieji prie šios veiklos prisidėti prašomi dalyvauti. Žinantieji apie sergančius tautiečius prašomi pranešti J. Dambariui tel. 769-4891 arba V. Kulniui tel. 769-1266.

— Kovo 18 d. posėdžiavo LN moterų būrelio valdyba ir svarstė Velykų stalo paruošimą. Padėka skulpt. Dagui už dovanotas knygas Velykų stalo programos atlikėjams.

A. a. dr. Klemenso Liutkaus atminimui A. Repčys paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$10.

Naujai išrinktas Kanados lietuvių katalikų centras posėdžiavo kovo 19 d. Anapilyje ir pasiskirstė pareigomis: pirmininkas V. Taseckas, protokolų sekretorė A. Sungailienė, susirašinėjimo sekretorius V. Radzevičius, išdininkas V. Valiulis; nariai — visų parapijų bei misijų vadovai ir šie suvažiavimai išrinkti asmenys: J. Andrulis, B. Čepaitienė, kun. Pr. Gaida, J. Karasiejus, J. Kristolaitis, K. Manglicaus. Diskusijose apie parapijų veiklą pageidauta, kad jaunosios šeimos aktyviai dalyvautų bendrame parapijų gyvenime ir nesudarytų uždaro ratelio. Kiti klausimai palikti būsimiems posėdžiams.

Kviečiame visus — jaunus ir senus atsilankyti Čikagiško Pedagoginio lituanistikos instituto etnografinio ansamblio spektaklyje —

"Rugiapjūtės pabaigtuvių šventėje"

kovo 28, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose.

Po programos — vyno ir sūrio vaišės, susipažinimas su jaunaisiais programos atlikėjais. Bilietai platinami sekmadieniais po Mišių parapijose ir Lietuvių namuose. Kaina: \$8.00 — suaugusiems, \$7.00 — pensininkams ir studentams, \$5.00 — vaikams.

Rengia Kanados lietuvių komitetas VI-ajam PLJ kongresui remti.

Prof. Julius Slavenas iš Buffalo skaitys trečią paskaitą iš serijos "Krikščionybė Lietuvoje" tema "Reformacija Lietuvoje ir jos pėdsakai" kovo 29, sekmadienį, 5 v.p.p., didžiojoje Prisikėlimo salėje.

Daugiakultūrė Peel taryba Mississaugoje mini savo veiklos dešimtmetį, kuriam paminėti skiria specialų posėdį š. m. kovo 31, antradienį, 7.30 v.v., 950 Burnhamthorpe Rd. W., Mississauga, Ont. (Consumers' Gas). Minėtos tarybos adresas: Peel Multicultural Council, 3038 Hurontario St., Suite 207, Mississauga, Ont. L5B 3B9. Telefonas: 273-4878. Jai priklauso 63 grupės ir 75 asmenys.

Platus masto koncertas rengiamas Anapilyje, balandžio 12, sekmadienį, 1.30 v.p.p. Toks laikas parinktas ryšium su naujai įvesta pietų tvarka. Po 11 v.r. pamaldų dalyviai turės laiko papietauti ir ateiti didžiojo salės į neeilinį koncertą, kurį rengia Lietuvos kankinių parapijos kultūrinė sekcija ir visus kviečia dalyvauti.

Vasario 16 gimnazijai aukų rinkliavos bus Toronto kovo 29 d. ir balandžio 5 d. prie lietuvių šventovių ir Toronto Lietuvių namuose. Prašome visus tautiečius gausiai paremti savo gimnaziją ir jos berniukų bendrabučio statybą. Paaukoję 15 ir daugiau dol. gaus kvitus, tinkamus atskaityti nuo pajamų mokesčių.

KLK Toronto apyl. valdyba

Tradicinis "TŽ" spaudos balius — balandžio 25, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje. Bus jaunatviška meninė programa, gausi laimikiais loterija, lietuviški valgiai, tinkamas orkestras, šokiai.

"Tėviškės žiburiai" redaktoriaus kun. Pr. Gaida išvyko porai savaitių atostogų. Redakcijoje jį pavaduoja kun. J. Staškus ir J. Andrulis, buvęs Maironio mokyklos vedėjas.

A. a. Edmundo Cicėno atminimui brolio šeima, gyvenanti JAV-se, paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$100.

Religinės šalpos popietė, skirtą persekiojamai Lietuvai, kovo 22 d. surengė KLK moterų dr-jos Lietuvos kankinių parapijos skyrius, vadovaujamas G. Trinkinienės. Pastaroji pradėjo šią popietę jautriu žodžiu, visus nukeldama į pavergtą Lietuvą ir pakviesdama jaunimą atnešti žvakes į sceną, kurioje buvo įrengtas simbolinis aukuras. Tuo momentu visi salės dalyviai sustoję dainavo Maironio "Lietuva brangi", pianinu palydint Vytui Pacevičiui. At simbolinio aukuro buvo matyti įrašas: "Palengvink, Dieve, kančias Lietuvos!"

Savo paskaitoje kun. V. Pikturna iškėlė krikščionybę kaip dvasinę jėgą, stiprinančią mūsų tautą. Fizinis tautos išsigimimas prasideda po dvasinio išsigimimo. Skatino remti Lietuvos tikinčiuosius visais galimais būdais.

Dailininkė ir poetė A. Totraitienė padėklamavo savo kūrybos — religinės ir kitokios daugiausia iš atminties, pritaikydama prie popietės nuotaikos. Pianistas Vytautas Pacevičius virtuosiškai atliko keletą žymiųjų kompozitorių kūrinių. Visi programos atlikėjai apdovanoti gėlėmis.

Po gražios kun. J. Staškaus invokacijos ir J. Bubulienės puikiai paruoštų pietų rengėjų vardu A. Augaitienė išreiškė nuosirdžią padėką visiems dalyviams, programos atlikėjams, salės puošėjams, ypač Vyt. Balčiūnui, ir paskelbė aukotųjų pavardes, pažymėdama, kad programos atlikėjai savo honorarą taip pat paaukojo religinei Lietuvos šalpai.

Toronto lietuvių pensininkų klubo narių

METINIS SUSIRINKIMAS

šaukiamas 1987 m. balandžio 6 d., 1 v.p.p., "Vilnius Manor" pensininkų namuose, III aukšte, 1700 Bloor St. W., Toronto, Ont. Dalyvaujančių registracija — nuo 12 v.

DARBOTVARKĖ:

1. Prezidiumo sudarymas.
2. Mandatų ir nominacijų komisijų sudarymas.
3. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas ir priėmimas.
4. Pranešimai: a. valdybos pirmininko, b. išdininko, c. revizijos komisijos, d. revizoriaus (auditor).
5. Diskusijos dėl pranešimų
6. Apyksaitų tvirtinimas.
7. Auditoriaus tvirtinimas 1987 metams.
8. Rinkimai: 5 narių į valdybą, 2 narių — į revizijos komisiją.
9. Klausimai ir sumanymai.
10. Susirinkimo uždarymas.

Nesusrinkus kvorumui nustatytu laiku, susirinkimas įvyks po pusės valandos, kuris bus teisėtas nežiūrint dalyvaujančių narių skaičiaus.

VALDYBA

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 Savininkas — Tom Thompson

TORONTO LIETUVIŲ NAMAMS

reikalingas tarnautojas.

Valandinis atlyginimas. Skambinti dienos metu: V. Dauginis tel. 533-1121 arba Lietuvių namai tel. 532-3311

PROFESIONALAS

Simas Kaknevičius
(Sam Kanes)

užpildo pajamų mokesčius

(Income Tax) pigiomis kainomis. Sąžiningas patarnavimas.

Skambinti dienos ar vakaro metu tel. 447-8963 Toronto.

Maloniai kviečiame Jus dalyvauti

Lietuvos 600 metų krikščionybės sukakties iškilmėse Romoje

1987 m. birželio 24 - liepos 21 dienomis

PROGRAMA: Lietuvių audiencija pas popiežių Joną-Paulių II

Šv. Tėvo Mišios sekmadienį ir arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacija Mišios Šv. Jono Laterano bazilikoje Mišios 12 apaštalių bazilikoje Lietuvių chorų pasirodymas Lietuvių akademija Bufetas Saint' Angelo pilyje

KAINA: (iš Čikagos asmeniui) "Hilton" \$1530.00
"Sheraton-Boston" \$1375.00
"Polo" \$1310.00
"Michelangelo-Grand" \$1255.00
"Nordland" \$1090.00

Skrendant iš Los Angeles — pridėti \$150.00 prie pagrindinės kainos. Skrendant iš Bostono, Niujorko ir Toronto — nuimti \$50.00 nuo pagrindinės kainos. Į šią kainą neįeina \$13.00 aerouosto mokestis. Kainos gali keistis pagal dolerio vertę.

Į šią kainą įeina: lėktuvo bilietas, 7 naktys viešbutyje (nakvojant dviese kambaryje), (Continental) pusryčiai kasdien, "Hospitality Desk", lagaminų nešiojimas, visos susisiekimo išlaidos pagal planą, bilietas į bufetines vaišes Sant' Angelo pilyje.

Informacijų teiraukitės:

Regina Krutulytė
(312) 436-5566 arba
"toll-free" 1-800-331-3903
arba artimiausiam agentui:

Audronė Jūratė
c/o Audra Travel Corp.
1573 Bloor St. West, Toronto,
Ont. M6P 1A4 Canada
(416) 532-8772

Romas Kezys
c/o Vytis International
2129 Knapp St.,
Brooklyn, NY 11229
(718) 769-3300

Alex Lauraitis
c/o American Travel Service
9727 S. Western Ave.,
Chicago, IL 60643
(312) 238-9787

Danguolė Majauskas
c/o Comtraage, Inc.
9265 Overdale Lane
Brighton, MI 48116
(313) 229-6024

Mrs. Zalatoris
c/o Travel Advisors, Inc.,
1515 N. Harlem Ave.,
Suite 110,
Oak Park, IL 60302
(312) 524-2244

Romas Kezys siūlo vienos savaitės ekskursiją per Vokietiją ir Šveicariją, Alex Lauraitis siūlo dviejų savaitių ekskursijas į Vokietiją ir Šveicariją, į Austriją, Budapeštą ir Jugoslaviją, vienos savaitės ekskursiją Italijoje.

MONTREAL

Supažindinimas su "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuvos" kantata įvyko kovo 15 d. AV parapijos salėje. Rengėjai — Lietuvos krikščionybės sukakties komitetas Montrealyje. Dalyvavo pilna salė AV ir Šv. Kazimiero parapijų parapijiečių. Pradžioje rengėjų k-to narys Albinas Blaždžiūnas, kuris šiam renginiui vadovavo, apžvelgė kantatos atsiradimą, pabrėždamas seselės M. Palmiros idėją. Vėliau jis apibūdino libreto autoriaus poeto dr. Henriko Nagio biografiją ir kūrybą.

Libreto skaitymą atliko pats autorius su mažais paaiškinimais, nes tai jo pirmas kūrinys, parašytas pagal užsakymą. Libretas reikalauja gero rimavimo bei skambių žodžių, tinkančių muzikai. Reikia žiūrėti ir į turinį, kad būtų suprantamas visiems klausovams. Poetas pasidžiaugė, kad muzikas Aleksandras Stankevičius pagavo libreto mintį ir sukūrė tinkamą muziką. Dr. H. Nagiui perskačius libretą, visa salė sustojusi plojo kelias minutes.

Muz. A. Stankevičius nusakė tam tikrus kantatos reikalavimus, kurie turėtų būti tikri ir šiems laikams. Jis dėkojo savo žmonai Gailei ir jos tėvams, kurie padėjo jam suprasti lietuvišką tekstą. Po to

iš juostelės pagrojo vieną kantatos iškarpą, kuri nuskambėjo labai didingai. Kantata atlikti kviečiami savi solistai Gina Čapkauskienė, Antanas Keblys, iš Toronto — Slava Žiemelytė ir Vlado Verikaitis. Be to, dalyvaus AV ir Šv. Kazimiero parapijų, "Pavasario" bei Otavos "Ramūnėlių" chorai. Orkestras susidės iš 25-30 asmenų. Muz. A. Stankevičiui irgi buvo sukeltos ovacijos.

Komiteto pirm. kun. Stasys Šileika, Šv. Kazimiero parapijos klebonas, abiem autoriam įteikė padėkos raštus ir simbolinę premiją — po 1000 dol. Sol. G. Čapkauskienė jiems prisegė po gėlę. Kun. S. Šileikai palaiminus valgius, prasidėjo šaltų užkandžių pietūs, kurių metu buvo ir loterija. Per pietus surinkta per 2000 dol. aukų kantatos reikalams. B.S.

Tarptautinė moters diena pirmą kartą Montrealyje paminėta kovo 8 d. Guy Favreau centre. Įdomią programą atliko įvairūs kanadiečiai menininkai, jų tarpe sol. Gina Čapkauskienė, padainavusi kelias dainas. Po dainų ir vakalacijų sekė madų paroda ir vaizdai, šiuose minėjime dalyvavo JAV ir Korėjos konsulai, miestatstovai ir daug kitų žymių svečių. A.Š.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS
Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Montrealio lietuvių kredito

unijos "Litas" metinis

NARIŲ SUSIRINKIMAS

įvyks balandžio 25, šeštadienį, 4 v.p.p.,

Aušros Vartų parapijos salėje,

1465 De Seve St., Montreal, P.Q.

Registracija nuo 3 v.p.p. — 4 v.p.p. Atsineškite nario

knygutes. Kandidatų siūlymo formas galima gauti

visuose "Lito" skyriuose.

Valdyba

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — Virš \$21,000,000; REZERVAS — virš \$600,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	7 1/2%	Taupymo — special.	5 1/4%
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5
1 metų	7 1/4%	Taupymo — kasdienes	4 1/2%
180 d. - 364 d.	6 3/4%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	6 1/2%	Pensijų — RRSP — term.	8 1/4%
30 d. - 119 d.	6 1/4%	Pensijų — RRSP — taup.	6

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 9 1/4%, asmenines — nuo 10 1/2%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00		
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	4.00 — 8.00	
Penktadieniais	10.00 — 6.00	2.00 — 6.00	
Sekmadieniais	10.30 — 12.30		10.30 — 12.30

Vietoje gėlių dr. Noros Šimkutės laidotuvių V. Kulnys paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

"News Digest-International" redaktoriaus J. P. Kedys Australijoje atsiuntė informacinę brošiūrą "Communist political and war criminals should be punished also". Joje sakoma, kad atėjo laikas rinkti faktus apie politinius ir kriminalinius komunistų karo nusikaltimus. Nacių teroras esą truko tik 12 metų, o komunistų — nuo 1917 metų. Nacių teroro seniai nebėra, o komunistų — tebesiaučia. J. P. Kedys prašo siųsti jam dokumentaciją apie komunistų nusikaltimus šiuo adresu: "News Digest-International", P. O. Box 535, Parramatta, N.S.W., 2150, Australia.

IŠNUOMOJAMAS dviejų miegamųjų butas suaugusiems. Skambinti tel. 763-3686 Toronto.

PARDUODU 1979 metų automobilį "Dodge-Omne" gerame stovje. Motoras 4 cilindrių. Galima nuvažiuoti su vienu galionu 30 mylių. Kaina — \$750. Reikalui esant galiu išmokyti vairuoti. Mieli tėveliai ar dėdės, nupirkite savo sūnui ar dukrai šį automobilį. Taip pat parduodu spalvotą televiziją, video kamerą ir "Sony V-CR" video rekorderį. Kaina pagal susitarimą. Skambinti tel. 767-6354 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ.
MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ilgoniams, laidotuviams, įvairiems renginiams. Skambinti tel. 767-9372.

SHANNON FLORIST LTD.

gėlių krautuvė
Savininkė LINDA MacDONALD
357 Jane Street, Toronto, Ontario
M5S 3Z3. Tel. 766-2367

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronto.